Crna Gora
Ministarstvo prosvjete

OBRAZOVNI PROGRAM

FRIZER

Ovaj dokument je usvojen na III sjednici Nacionalnog savjeta za obrazovanje, održanoj 21. juna 2018. godine

SADRŽAJ

I OPŠTI DIO OBRAZOVNOG PROGRAMA 2
1. OPŠTE INFORMACIJE O OBRAZOVNOM PROGRAMU 2
2. NASTAVNI PLAN 4
II POSEBNI DIO OBRAZOVNOG PROGRAMA 6
3. MODULI 6
3.1. OPŠTEOBRAZOVNI MODUL 6
3.2. STRUČNI MODULI 7
3.2.1. POZNAVANJE MATERIJALA, ALATA I PRIBORA 7
3.2.2. DERMATOLOGIJA SA OSNOVAMA PRVE POMOĆI 14
3.2.3. NJEGA KOSE, BRADE I BRKOVA 22
3.2.4. ESTETIKA U FRIZERSKOJ OBLASTI 32
3.2.5. PRIPREMNI I ZAVRŠNI RADOVI U FRIZERSKOM SALONU 41
3.2.6. PREPARIRANJE KOSE I 48
3.2.7. ŠIŠANJE I IZRADA JEDNOSTAVNIH FRIZURA 57
3.2.8. JEDNOSTAVNO BOJENJE KOSE, BRADE I BRKOVA 66
3.2.9. JEDNOSTAVNO BRIJANJE I OBLIKOVANJE BRADE I BRKOVA I BRIJANJE GLAVE 75
3.3.10. POSLOVNA KULTURA 82
3.2.11. POMOĆNI POSLOVI U FRIZERSKOM SALONU 93
3.2.12. PREPARIRANJE KOSE II 102
3.2.13. ŠIŠANJE I IZRADA NAMJENSKIH FRIZURA 109
3.2.14. SPECIJALNO BOJENJE KOSE, BRADE I BRKOVA 120
3.2.15. BRIJANJE I OBLIKOVANJE BRADE I BRKOVA I BRIJANJE GLAVE 127
3.2.16. PREDUZETNIŠTVO 134
3.2.17. IZVOĐENJE FRIZERSKIH USLUGA U SALONU 144
4. ZAVRŠNI ISPIT 153
5. NAČIN IZVOĐENJA OBRAZOVNOG PROGRAMA 159
6. NAČIN PRILAGOĐAVANJA OBRAZOVNOG PROGRAMA 165
7. REFERENTNI PODACI 168

Napomena:
Svi izrazi koji se u ovom dokumentu koriste u muškom rodu, obuhvataju iste izraze u ženskom rodu.

I OPŠTI DIO OBRAZOVNOG PROGRAMA

1. OPŠTE INFORMACIJE O OBRAZOVNOM PROGRAMU

NAZIV OBRAZOVNOG PROGRAMA: FRIZER

SEKTOR/ PODSEKTOR PREMA NOK – u: Usluge/ Lične usluge

STANDARDI ZANIMANJA NA KOJIMA SE PROGRAM ZASNIVA / NIVO:

- Frizer/ Frizerka za žene, nivo III
- Frizer/ Frizerka za muškarce, nivo III
- Pomoćnik/ Pomoćnica frizera za žene, nivo II
- Pomoćnik/ Pomoćnica frizera za muškarce, nivo II

NIVO OBRAZOVANJA: III

TRAJANJE OBRAZOVANJA: Tri godine

KREDITNA VRIJEDNOST OBRAZOVNOG PROGRAMA: 180 CSPK-a

USLOVI ZA UPIS, ODNOSNO UKLJUČIVANJE U PROGRAM:

- U skladu sa zakonom

USLOVI ZA NAPREDOVANJE I ZAVRŠETAK OBRAZOVANJA:

- U sljedeći razred napreduju učenici koji su na kraju školske godine pozitivno ocijenjeni iz svih modula/predmeta tog razreda i ako su obavili profesionalnu praksu, kako je predviđeno nastavnim planom
- Obrazovanje se završava polaganjem završnog ispita, u skladu sa zakonom

NIVO OBRAZOVANJA ODNOSNO STRUČNE KVALIFIKACIJE KOJE SE STIČU:

Nivo obrazovanja:

- Završetkom obrazovnog programa Frizer, stiče se srednje stručno obrazovanje u trogodišnjem trajanju i kvalifikacija nivoa obrazovanja Frizer/ Frizerka, nivo III
- Učenik koji je uspješno završio II razred obrazovnog programa Frizer, polaganjem praktičnog ispita u skladu sa obrazovnim programom Pomoćnik frizera, može steći niže stručno obrazovanje u dvogodišnjem trajanju i kvalifikaciju nivoa obrazovanja Pomoćnik frizera, nivo II

Stručne kvalifikacije:

Završetkom obrazovnog programa Frizer, stiču se sljedeće stručne kvalifikacije:

- Frizer/ Frizerka za žene, nivo III
- Frizer/ Frizerka za muškarce, nivo III
- Pomoćnik/ Pomoćnica frizera za žene, nivo II
- Pomoćnik/ Pomoćnica frizera za muškarce, nivo II

CILJEVI OBRAZOVNOG PROGRAMA:

- Osposobljavanje učenika za dostizanje stručnih i ključnih kompetencija koje su predviđene odgovarajućim Standardima zanimanja i Standardima kvalifikacija na kojima se zasniva obrazovni program.

ISHODI UČENJA

Po završetku obrazovnog programa, učenik će biti sposoban da:

- Planira i organizuje sopstveni rad i rad pomoćnih frizera za pružanje frizerskih usluga
- Njeguje kosu, vlasište, bradu, brkove i kožu lica korisniku usluga
- Šiša kosu korisniku usluga različitim tehnikama
- Izradi namjenske muške i ženske frizure, koristeći različite tehnike
- Izvrši brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave različitim tehnikama
- Izvrši specijalno bojenje kose, brade i brkova korisniku usluga različitim tehnikama
- Izvrši završne radove u salonu
- Izvrši nabavku, prezentaciju i prodaju alata, pribora i materijala
- Komunicira sa korisnicima usluga, poslovnim partnerima i saradnicima, koristeći pravila poslovne komunikacije i poslovnog bontona
- Sprovede postupke i mjere zaštite i zdravlja na radu, i zaštite okoline

ISHODI ZA DOSTIZANJE KLJUČNIH KOMPETENCIJA

Po završetku obrazovnog programa, učenik će biti sposoban da:

- Komunicira na maternjem jeziku, primjenom pravilnog usmenog i pisanog izražavanja, kao i upotrebom jezika u obrazovanju, radu, slobodnom vremenu i svakodnevnom životu
- Komunicira na stranom jeziku, primjenom pravilnog usmenog i pisanog izražavanja, kao i upotrebom jezika u obrazovanju, radu, slobodnom vremenu i svakodnevnom životu
- Koristi matematičku kompetenciju i osnovne kompetencije u prirodnim naukama, primjenjujući matematički način razmišljanja u rješavanju problema u različitim svakodnevnim situacijama, kao i znanja kojima se objašnjava svijet prirode radi postavljanja pitanja i zaključivanja na temelju činjenica
- Koristi informaciono-komunikacione tehnologije za rad u ličnom i društvenom životu, za pronalaženje, čuvanje, prikazivanje i razmjenu informacija, kao i za razvijanje saradničkih mreža putem interneta
- Organizuje cjeloživotno vlastito učenje uključujući efikasno upravljanje vremenom i informacijama kako u samostalnom učenju tako i pri učenju u grupi
- Učestvuje u društvenom životu i radu, posebno u društvima koja se sve više mijenjaju, u cilju rješavanja konflikata ukoliko je to potrebno, na efikasan i konstruktivan način, na osnovu razvijenih međuljudskih i međukulturalnih sposobnosti
- Pretvori ideje u djelo, uključujući spremnost na preuzimanje rizika, iskorišćavanje prilika, sposobnost planiranja radi ostvarivanja ciljeva, kao i vođenje svakodnevnog, profesionalnog i društvenog života sa razvijenom sviješću o etičkim vrijednostima
- Uoči važnost stvaralačkog izražavanja ideja, iskustava i emocija u nizu umjetnosti uključujući književnu i vizuelnu umjetnost, kao i značaj o lokalnoj, nacionalnoj i evropskoj baštini i njihovom mjestu u svijetu

2. NASTAVNI PLAN

R. BROJ	PREDMET / MODUL	BROJ ČASOVA PO OBLICIMA NASTAVE I KREDITNA VRIJEDNOST																
		I RAZRED					II RAZRED					III RAZRED					UKUPNO	
		∑	T	V	P	KV	∑	T	V	P	KV	∑	T	V	P	KV	∑	KV
A. OPŠTEOBRAZOVNI MODUL																		
1.	Crnogorski – srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost	108				6	108				5	99				5	315	16
2.	Matematika	72				4	72				4	66				4	210	12
3.	Engleski jezik	108				5	72				4	66				4	246	13
4.	Fizičko vaspitanje	72				2	72				2	66				2	210	6
5.	Informatika	72				4											72	4
6.	Biologija	72				4											72	4
7.	Hemija	72				4											72	4
8.	Likovna umjetnost						72				4						72	4
UKUPNO: A. OPŠTEOBRAZOVNI MODUL		**576**				**29**	**396**				**19**	**297**				**15**	**1269**	**63**
UDIO U UKUPNOM GOD. FONDU (%)		**50,0**				**48,3**	**34,4**				**31,7**	**28,1**				**25,0**	**37,8**	**35,0**
B. STRUČNI MODULI																		
1.	Poznavanje materijala, alata i pribora	108	36		72	6											108	6
2.	Dermatologija sa osnovama prve pomoći	72	66	6		4											72	4
3.	Njega kose, brade i brkova	72	36		36	4											72	4
4.	Estetika u frizerskoj oblasti	72	36	36		4											72	4
5.	Pripremni i završni radovi u frizerskom salonu*	252			252	13											252	13
6.	Prepariranje kose I						72	36		36	4						72	4
7.	Šišanje i izrada jednostavnih frizura						108	36		72	6						108	6
8.	Jednostavno bojenje kose, brade i brkova						108	36		72	6						108	6
9.	Jednostavno brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave						72	36		36	4						72	4
10.	Poslovna kultura						72	52	20		4						72	4
11.	Pomoćni poslovi u frizerskom salonu*						324			324	17						324	17
12.	Prepariranje kose II											66	16		50	4	66	4
13.	Šišanje i izrada namjenskih frizura											99	33		66	6	99	6
14.	Specijalno bojenje kose, brade i brkova											66			66	4	66	4
15.	Brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave											66	16		50	4	66	4
16.	Preduzetništvo											66	33	33		4	66	4
17.	Izvođenje frizerskih usluga u salonu*											396			396	21	396	21
UKUPNO: B. STRUČNI MODULI		**576**	**174**	**42**	**360**	**31**	**756**	**196**	**20**	**540**	**41**	**759**	**98**	**33**	**628**	**43**	**2091**	**115**
UDIO U UKUPNOM GOD. FONDU (%)		**50,0**	**15,1**	**3,6**	**31,2**	**51,7**	**65,6**	**17,0**	**1,7**	**46,9**	**68,3**	**71,9**	**9,3**	**3,1**	**59,5**	**71,7**	**62,2**	**63,9**
C. ZAVRŠNI ISPIT																		
C. ZAVRŠNI ISPIT																**2**		**2**
D. SLOBODNE AKTIVNOSTI																		
D. SLOBODNE AKTIVNOSTI		MIN. 36 ČASOVA					MIN. 36 ČASOVA					MIN. 33 ČASA						
E. PROFESIONALNA PRAKSA																		
E. PROFESIONALNA PRAKSA		10 DANA					10 DANA										20 DANA	
UKUPNO (A+B+C)		**1152**			**360**	**60**	**1152**			**540**	**60**	**1056**			**628**	**60**	**3360**	**180**
UDIO U UKUPNOM GOD. FONDU (%)		**100**			**31,2**	**100**	**100**			**46,9**	**100**	**100**			**59,5**	**100**	**100**	**100**

T – Teorijska nastava
V – Vježbe
P – Praktično obrazovanje (Praktična nastava)

KV – Kreditna vrijednost
∑ - Suma (Godišnji fond časova)

Napomene:

- Nastavni plan sadrži ukupni godišnji fond časova, godišnji fond časova za svaki modul/predmet, kao i godišnji fond časova prema oblicima nastave (teorijska nastava, vježbe i praktična nastava). Škola sama raspoređuje sedmični broj časova u odnosu na godišnji. Preporučeni sedmični fond časova se dobija podjelom ukupnog broja časova modula sa brojem radnih nedjelja u toku školske godine. Sedmični fond časova za učenike koji imaju zaključen individualni ugovor o obrazovanju kod poslodavca iznosi do 36, u skladu sa Zakonom o stručnom obrazovanju.
- Praktično obrazovanje (praktična nastava) se realizuje u okviru stručnih modula, u školi i kod poslodavca. U zavisnosti od materijalnih uslova u školi i kod poslodavca, praktično obrazovanje (praktična nastava) se može i u cjelini realizovati kod poslodavca.
- Moduli koji su označeni sa (*), realizuju se kod poslodavca. Izuzetno, ukoliko škola nije u mogućnosti da obezbijedi realizaciju modula kod poslodavca, može je organizovati u školskoj radionici. Za učenike koji imaju zaključen individualni ugovor o obrazovanju kod poslodavca, broj časova ovih modula se uvećava za 144 u drugom razredu, odnosno 132 u trećem razredu, u skladu sa Zakonom o stručnom obrazovanju.
- U školama u kojima se nastava izvodi na jeziku pripradnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, učenici imaju 34 časa nastave. Crnogorski jezik kao nematernji se u tom slučaju izučava sa po dva časa sedmično.

II POSEBNI DIO OBRAZOVNOG PROGRAMA

3. MODULI

3.1. OPŠTEOBRAZOVNI MODUL

OBAVEZNI OPŠTEOBRAZOVNI PREDMETI:

1. **CRNOGORSKI - SRPSKI, BOSANSKI, HRVATSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST**
2. **MATEMATIKA**
3. **ENGLESKI JEZIK**
4. **FIZIČKO VASPITANJE**
5. **INFORMATIKA**
6. **BIOLOGIJA**
7. **HEMIJA**
8. **LIKOVNA UMJETNOST**

Napomena:

Programe obaveznih i izbornih opšteobrazovnih predmeta priprema Zavod za školstvo u skladu sa odgovarajućom metodologijom, donešenom od strane Nacionalnog savjeta za obrazovanje.

3.2. STRUČNI MODULI

3.2.1. POZNAVANJE MATERIJALA, ALATA I PRIBORA

1. Broj časova i kreditna vrijednost:

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
I	36		72	**108**	**6**

Praktična nastava: Odjeljenje se dijeli na grupe do 16 učenika.

2. Cilj modula:

- Upoznavanje sa materijalom, alatom i priborom koji se koristi u frizerskim uslugama. Osposobljavanje za pripremanje potrebnih resursa i radnog mjesta za pružanje pomoćnih frizerskih usluga. Sticanje osnovnih znanja o kozmetičkim sirovinama u frizerskim preparatima, njihovim osobinama, dermatološkim svojstvima i primjeni. Razvijanje svijesti o važnosti postupaka dezinfekcije i sterilizacije u profesionalnom radu. Razvijanje odgovornog odnosa prema sopstvenom zdravlju i bezbjednosti drugih ljudi uz primjenu aktuelnih propisa koji to regulišu.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Pripremi radno mjesto za prijem korisnika usluga
2. Pripremi alat i pribor za rad, u skladu sa bezbjednosnim standardima
3. Pripremi materijal za obavljanje frizerskih usluga, u skladu sa uputstvima
4. Identifikuje sastojke frizerskih preparata koji se koriste u frizerskim uslugama

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da **Pripremi radno mjesto za prijem korisnika usluga**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni način pripreme radnog mjesta za prijem korisnika usluga	
2. Objasni mjere zaštite korisnika usluga	
3. Navede odgovarajuću uniformu za obavljanje radnog zadatka	
4. Opiše **uslove rada** na radnom mjestu, u skladu sa opštim mjerama zaštite na radu	**Uslovi rada**: osvjetljenje, temperatura, hemijski uticaj kozmetičkih preparata i dr.
5. Demonstrira ličnu i pripremu radnog mjesta za rad u konkretnoj situaciji	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 4. Za kriterijum 5 potrebna je ispravno urađena praktična vježba sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Osnove frizerskih usluga
- Poslovni kodeks
- Mjere zaštite
- Priprema korisnika usluga za rad
- Alat i pribor za obavljanje frizerskih usluga
- Materijal za obavljanje frizerskih usluga

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da **Pripremi alat i pribor za rad, u skladu sa bezbjednosnim standardima**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede potreban **alat** i **pribor** za rad	**Alat**: razne vrste makaza, mašinica, fen, trimer, prskalica za kosu i dr. **Pribor:** razne vrste češljeva i četki, prese za kosu, vikleri, mantil, peškiri i dr.
2. Objasni postupak pravilnog sortiranja i odlaganja alata i pribora nakon upotrebe	
3. Definiše pojam dezinfekcije i sterilizacije	
4. Opiše djelovanje različitih vrsta **dezinfekcionih sredstava**	**Dezinfekciona sredstva:** kisjeline, baze, alkoholi, fenoli, aldehidi, peroksidi i dr.
5. Objasni **metode sterilizacije** opreme, alata i inventara	**Metode sterilizacije:** sterilizacija suvom i vlažnom toplotom, UV – sterilizacija i dr.
6. Demonstrira postupak sterilizacije alata i pribora **hemijskim** i **fizikalnim sredstvima,** na zadatom primjeru	**Hemijska sredstva**: alkohol, hidrogen, formalin i dr. **Fizikalna sredstva**: para na 100 stepeni, razni sterilizatori, ultravioletni zraci
7. Demonstrira postupak pravilnog sortiranja alata i pribora nakon upotrebe	
8. Demonstrira postupak pravilnog odlaganja alata i pribora nakon upotrebe	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 5. Za kriterijume od 6 do 8 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Sredstva i način sterilizacije i dezinfekcije aparata u frizerskom salonu
- Uticaj sredstava za dezinfekciju i sterilizaciju na zdravlje i okolinu
- Zaštitna sredstva za dezinfekciju i sterilizaciju

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da **Pripremi materijal za obavljanje frizerskih usluga, u skladu sa uputstvom**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede potreban **materijal** za obavljanje frizerskih usluga	**Materijal:** šamponi, pjena, ulje, regeneratori, kapi za kosu i dr.
2. Navede vrste **preparata za osnovnu njegu** normalne, suve, masne i preparirane kose, u skladu sa bezbjednosnim standardima	**Preparati za osnovnu njegu**: šamponi, regeneratori, maske, ampule i dr.
3. Navede vrste **preparata** za njegu lica, brade i brkova	**Preparati:** losioni, kreme, pomade, puderi i dr.
4. Navede **preparate za prepariranje** kose	**Preparati za prepariranje**: kisjelina, fiksir (neutralizator) i dr.
5. Navede **preparate** za bojenje kose, brade i brkova	**Preparati:** privremene, polutrajne i trajne oksidacione boje
6. Navede **preparate za stajling** - finiš frizure	**Preparati za stajling:** gel, brilijantin, ulja, razni sprejevi (lakovi), kapi
7. Navede vrijeme djelovanja preparata za osnovnu njegu kose i vlasišta	
8. Demonstrira upotrebu preparata za kosu različite namjene, na zadatom modelu	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 7. Za kriterijum 8 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Osnovni uticaj frizerskih i kozmetičkih preparata na zdravlje kose, vlasišta
- Osnovni preparati za pranje i njegu kose

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da **Identifikuje sastojke frizerskih preparata koji se koriste u frizerskim uslugama**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše **vrste fizičko- hemijskih sistema** kao oblike preparata u frizerskim uslugama	**Vrste fizičko- hemijskih sistema:** pravi rastvori, koloidni rastvori, suspenzije, emulzije, aerosoli (sprejevi) i dr.
2. Izračuna koncentraciju različitih rastvora upotrebljivih u frizerskim uslugama na konkretnom primjeru	
3. Opiše svojstva i primjenu oksida (vode) i peroksida (hidrogena) u frizerskim uslugama	
4. Opiše svojstva i primjenu **elektrolita** u skladu sa pH- skalom	**Elektroliti:** kisjeline, baze, soli i dr.
5. Opiše svojstva i primjenu **kiseoničnih organskih jedinjenja**	**Kiseonična organska jedinjenja:** alkoholi, karbonilna jedinjenja, karboksilne kiseline, derivati karboksilnih kiselina (estri) i dr.
6. Opiše svojstva i primjenu **biološki važnih jedinjenja**	**Biološki važna jedinjenja:** proteini, lipidi, polimeri, bioaktivne supstance i dr.
7. Opiše kozmetičke **sirovine** i **dodatne komponente** u kozmetičkim preparatima	**Sirovine:** biljne, životinjske, mineralne, sintetičke i dr. **Dodatne komponente:** boje, mirisi, konzervansi, antioksidansi i dr.
8. Opiše isključivost primjene atestiranih preparata prilikom pružanja frizerskih usluga	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1, 3, 4, 5, 6, 7 i 8. Za kriterijum 2 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Hemijske reakcije
- Fizičko- hemijski sistemi
- Elektroliti
- Kiseonična organska jedinjenja
- Biološki važna jedinjenja
- Kozmetičke sirovine i dodatne komponente
- Standardizacija preparata u frizerskim uslugama

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Poznavanje materijala, alata i pribora je tako koncipiran da učenicima omogućava sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz oblasti frizerskih usluga. Teorijski dio nastave treba realizovati sa cijelim odjeljenjem. Preporučuje se upotreba pokaznih sredstava za demonstriranje pojava, gdje je to moguće, kao i upotreba internet prezentacija i simulacija u cilju boljeg razumijevanja teorijskih znanja. Nastava treba da bude aktivna, sa uključivanjem svih učenika.
- Praktični dio nastave treba realizovati u frizerskom salonu koji je opremljen preporučenim materijalnim uslovima sa odjeljenjem koje se dijeli na grupe do 16 učenika. Nastavnik treba da podstiče problemsku nastavu u kojoj navodi učenike da sami dolaze do zaključaka prilikom riješavanja problema, čime im omogućava povezivanje teorijskih znanja sa praktičnom primjenom.
- U radu sa darovitim učenicima treba zadavati praktične zadatke koji podstiču na razmišljanje, zaključivanje i analizu problema. Nastavnik u okviru rada sa darovitim učenicima treba da obezbijedi i mentorski rad kako bi podstakao razvoj njihovih sposobnosti i njihovo interesovanje u cilju karijerne orijentacije.
- Preporučljivo je praćenje i učešće na takmičenjima, revijama frizura, sajmovima kozmetike i dr.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Mazić S., Poznavanje materijala, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2000.
- Mazić S.; Bogićević D., Savremene frizerske procedure i kozmetika kose, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2001.
- Pekarić D., Frizer, Stručna knjiga, Sarajevo, 1983.
- Raos J., Poznavanje materijala s tehnološkim vježbama 1, Srednja strukovna škola, Varaždin, 2006.
- Raos J., Poznavanje materijala s tehnološkim vježbama 2, Srednja strukovna škola, Varaždin, 2006.
- Raos J., Poznavanje materijala 3, Srednja strukovna škola, Varaždin, 2006.

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Projektor	1
3.	Projekciono platno	1
4.	Štampač	1
5.	Preparati za održavanje lične higijene, njegu kose i vlasišta, oblikovanje kose, bojenje i ondulaciju kose za vizuelni prikaz, katalozi frizerskih preparata, stručni časopisi	po potrebi
6.	Plakar za odlaganje preparata za vizuelni prikaz, radova, šema, plakata, kataloga, promotivnog materijala	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.

- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

9. Povezanost modula – korelacija

- Dermatologija sa osnovama prve pomoći
- Njega kose, brade i brkova
- Estetika u frizerskoj oblasti
- Pripremni i završni radovi u frizerskom salonu
- Prepariranje kose I
- Šišanje i izrada jednostavnih frizura
- Jednostavno bojenje kose, brade i brkova
- Jednostavno brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave
- Pomoćni poslovi u frizerskom salonu
- Prepariranje kose II
- Šišanje i izrada namjenskih frizura
- Specijalno bojenje kose, brade i brkova
- Brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave
- Izvođenje frizerskih usluga u salonu

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Komunikacija na maternjem jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenom i pismenom obliku, izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka na uvjerljiv način, razvijanje kritičkog mišljenja iz oblasti poznavanja alata, pribora i materijala za obavljanje frizerskih usluga i dr.)
- Komunikacija na stranom jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenom i pismenom obliku, izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka na uvjerljiv način, razvijanje kritičkog mišljenja iz oblasti poznavanja alata, pribora i materijala za obavljanje frizerskih usluga i dr.)
- Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodnim naukama i tehnologiji (primjena matematičkog mišljenja pri razlikovanju oblika, upotrebi razmjera i dr.)
- Učiti kako učiti (podsticanje učenika na samostalan rad i istrajnost u učenju)
- Socijalna i građanska kompetencija (podsticanje timskog rada na času u cilju konstruktivne komunikacije, izražavanja različitih stavova, podsticanje odgovornosti i podjele zadataka i dr.)
- Smisao za inicijativu i preduzetništvo (razvijanje sposobnosti planiranja, organizovanja, davanja izvještaja, rocjene, evidentiranja, davanje inicijative i dr.)
- Kulturološka svijest i ekspresija (razvijanje svijesti o važnosti stvaralačkog izražavanja ideja, iskustava i emocija i dr.)

3.2.2. DERMATOLOGIJA SA OSNOVAMA PRVE POMOĆI

1. Broj časova i kreditna vrijednost:

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
I	66	6		**72**	**4**

2. Cilj modula:

- Upoznavanje sa građom, funkcijom i bolestima kože, značajem lične higijene kao i osnovama prve pomoći. Razvijanje precizosti, ažurnosti i odgovornosti u radu.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Prepozna građu kože i njenih derivata u cilju njihovog upoznavanja
2. Prepozna bolesti derivata kože u cilju uspješnog pružanja profesionalnih usluga
3. Prepozna bolesti kože u cilju uspješnog pružanja profesionalnih usluga
4. Identifikuje značaj lične higijene i higijenske tehnike u cilju očuvanja opšteg zdravlja organizma
5. Prepozna različite tipove povreda i tehnike njihovog zbrinjavanja u cilju efikasnog pružanja prve pomoći

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da **Prepozna građu kože i njenih derivata u cilju njihovog upoznavanja**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni značaj izučavanja dermatologije	
2. Objasni **građu kože** i njena kisjelo-bazna svojstva	**Građa kože**: pokožica, krzno, potkožno masno tkivo, kožne žlijezde
3. Objasni **funkcije kože**	**Funkcije kože**: zaštitna, termoregulatorna, ekskretorna, senzitivna
4. Objasni građu i ulogu **derivata kože**	**Derivati kože**: nokat, dlaka i dr.
5. Uporedi **građu kože** i njenih derivata na mikroskopskom preparatu kože	**Građa kože**: pokožica, krzno, potkožno masno tkivo, kožne žlijezde
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 4. Za kriterijum 5 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Uvod u dermatologiju - Građa i funkcija kože i njenih derivata	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da **Prepozna bolesti derivata kože u cilju uspješnog pružanja profesionalnih usluga**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni osobine i podjelu **promjena na koži** uslijed kožnih oboljenja	**Promjene na koži**: primarne i sekundarne, iznad, ispod i u ravni kože
2. Objasni **bolesti lojnih i znojnih žlijezda** i načine njihovog liječenja	**Bolesti lojnih i znojnih žlijezda**: diseboreja, akne, diseboreični dermatitis, hiper-, hipo- i anhidroza, milijarija
3. Objasni **bolesti kose i noktiju** i načine njihovog liječenja	**Bolesti kose i noktiju**: urođene i stečene anomalije u stukturi i boji kose, ćelavost, strukturna i gljivična oboljenja noktiju
4. Predstavi **načine odstranjivanja dlaka** iz kozmetičko-estetskih razloga, na zadatom modelu	**Načini odstranjivanja dlaka**: mehaničko, hemijsko, privremeno i trajno odstranjivanje dlaka, pinceta, elektrokoagulacija i elektroliza

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 3. Za kriterijum 4 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Kožne promjene
- Bolesti lojnih i znojnih žlijezda
- Bolesti kose i noktiju
- Tehnologija odstranjivanja dlaka

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da **Prepozna bolesti kože u cilju uspješnog pružanja profesionalnih usluga**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni crvenilo (eritem) kože i **faktore** koji uzrokuju to stanje	**Faktori**: fizički, mehanički, hemijski, biološki, alergijski, toksični
2. Objasni najvažnije **dermatomikoze** i načine njihovog liječenja	**Dermatomikoze**: saprofitije, dermatofitije, sistemske mikoze
3. Objasni najvažnije **dermatozoonoze** i načine njihovog liječenja	**Dermatozoonoze**: šuga, vašljivost i dr.
4. Navede značaj i tipove **atrofije kože** i **poremećaje pigmentacije kože**	**Atrofija kože**: staračka, klimatska, sekundarna i strije **Poremećaji pigmentacije kože**: hiper-, hipo- i apigmentacija
5. Objasni **verukozne dermatoze i keratodermije** i načine njihovog liječenja	**Verukozne dermatoze**: obične, mladalačke, staračke, polne i seboroične bradavice, bradavice na tabanima **Keratodermije**: kurje oko, callus i dr.
6. Objasni pojam i tipove **kožnih mladeža (nevusi)** i **cisti**	**Kožni mladeži (nevusi) i ciste**: pigmentisani mladeži, prave i retencione ciste
7. Objasni tuberkulozu kože i **kožne eritematodese**	**Kožni eritematodesi**: lupus erythematodes, psoriasis vulgaris i dr.
8. Navede osnovne tipove **tumora kože**	**Tumori kože**: fibromi, angiomi, lipomi, epiteliomi, sarkomi, maligni melanomi
9. Objasni tipove i uzročnike polno prenosivih bolesti (**PPB**)	**PPB**: gonoreja, sifilis i dr.

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 9.

Predložene teme

- Dermalne eritematoze
- Dermatomikoze i dermatozoonoze
- Atrofija i poremećaji pigmentacije kože
- Verukoze, nevusi, ciste i keratodermije
- TBC i eritematodesi kože
- Tumori kože

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da **Identifikuje značaj lične higijene i higijenske tehnike u cilju očuvanja opšteg zdravlja organizma**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni značaj higijene i održavanja lične higijene	
2. Objasni tehnike održavanja higijene kože i njenih derivata	
3. Objasni tehnike održavanja higijene usne duplje	
4. Objasni tehnike održavanja higijene nosne duplje i uha	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 4.

Predložene teme

- Lična higijena

Ishod 5 - Učenik će biti sposoban da **Prepozna različite tipove povreda i tehnike njihovog zbrinjavanja u cilju efikasnog pružanja prve pomoći**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni pojam i pravila u pružanju prve pomoći	
2. Objasni rane i **tipove krvarenja** i postupke pri njihovom zbrinjavanju	**Tipovi krvarenja**: unutrašnje i spoljašnje
3. Objasni šok i epileptični napad i postupke njihovog zbrinjavanja	
4. Objasni opekotine, strujni i toplotni udar i postupke u njihovom zbrinjavanju	
5. Objasni uganuća, iščašenja i prelome i postupke u njihovom zbrinjavanju	
6. Objasni postupak reanimacije i besvjesno stanje	
7. Objasni trovanje i postupak zbrinjavanja	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 7.	
Predložene teme	
- Prva pomoć	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Dermatologija sa osnovama prve pomoći je tako koncipiran da učenicima omogućava sticanje teorijskih znanja iz ove oblasti. Teorijsku nastavu treba realizovati u učionici sa cijelim odjeljenjem. Prilikom realizacije ovog modula učenike treba motivisati na aktivno učenje, samostalni i timski rad, sa aktivnim uključivanjem svih učenika. U cilju boljeg razumijevanja teorijskih znanja preporučuje se upotreba pokaznih sredstava za demonstriranje pojava, gdje je to moguće, kao i upotreba internet prezentacija i simulacija u cilju boljeg razumijevanja teorijskih znanja.
- U radu sa darovitim učenicima treba davati problemske zadatke koji podstiču na razmišljanje, zaključivanje i analizu problema. Nastavnik u okviru rada sa darovitim učenicima treba da obezbijedi i mentorski rad kako bi podstakao razvoj njihovih sposobnosti i njihovo interesovanje u cilju karijerne orijentacije.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Konstantinović S.; Martinović N., Dermatologija sa negom za III i IV razred medicinske škole i III razred srednje škole u delatnosti ličnih usluga, Zavod za udžbenike, Beograd, 2007.
- Ljaljević A., Higijena za prvi razred srednjih stručnih škola, Centar za stručno obrazovanje, Podgorica, 2015.
- Radošević M.; Soldatović S.; Lepir D., Prva pomoć za II razred medicinske škole i I razred u delatnosti ličnih usluga, Zavod za udžbenike, Beograd, 2008.

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Projektor	1
3.	Projekciono platno	1
4.	Model kože i njenih derivata, lutka za vježbanje osnovnih tehnika u pružanju prve pomoći, kutija sa materijalom za prvu pomoć, sredstva za ličnu higijenu	po potrebi

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

9. Povezanost modula – korelacija

- Poznavanje materijala, alata i pribora
- Njega kose, brade i brkova
- Prepariranje kose I
- Šišanje i izrada jednostavnih frizura
- Jednostavno bojenje kose, brade i brkova
- Jednostavno brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave
- Prepariranje kose II
- Šišanje i izrada namjenskih frizura
- Specijalno bojenje kose, brade i brkova
- Brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave
- Izvođenje frizerskih usluga u salonu

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Komunikacija na maternjem jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenom i pisanom obliku, izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka na uvjerljiv način, razvijanje kritičkog mišljenja iz oblasti dermatologije i prve pomoći)
- Komunikacija na stranom jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenom i pisanom obliku, izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka na uvjerljiv način, razvijanje kritičkog mišljenja iz oblasti dermatologije i prve pomoći)
- Digitalna kompetencija (upotreba namjenskog softvera za obradu i uređivanje teksta i tabela, čuvanje dokumenata u elektronskom obliku)
- Učiti kako učiti (podsticanje učenika na samostalan rad i istrajnost u učenju kroz motivaciju i želju za primjenom ranije stečenih znanja)
- Socijalna i građanska kompetencija (podsticanje timskog rada na času u cilju konstruktivne komunikacije, izražavanje različitih stavova, podsticanje odgovornosti i podjele zadataka prilikom obavljanja usmene i pisane komunikacije)
- Smisao za inicijativu i preduzetništvo (razvijanje sposobnosti planiranja, organizovanja, pripreme izvještaja, procjene, evidentiranja i dr.)
- Kulturološka svijest i ekspresija (podsticanje upoređivanja svog mišljenja sa mišljenjem drugih, identifikovanje i realizacija društvenih i ekonomskih mogućnosti u kulturnoj aktivnosti)

3.2.3. NJEGA KOSE, BRADE I BRKOVA

1. Broj časova i kreditna vrijednost:

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
I	36		36	**72**	**4**

Praktična nastava: Odjeljenje se dijeli na grupe do 16 učenika.

2. Cilj modula:

- Upoznavanje sa preparatima za njegu kose, brade i brkova i načinom njihove primjene. Osposobljavanje za procjenu kvaliteta i njegu kose, lica, brade i brkova i upotrebu odgovarajućih preparata. Razvijanje tačnosti, kreativnosti, ažurnosti i odgovornosti u radu.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Procijeni kvalitet kose vizuelno i pomoću dodira
2. Izvrši izbor preparata za pranje kose, brade, perika i vlasnih dodataka, u skladu sa rezultatima testiranja kose i vlasišta
3. Izvrši izbor preparata za njegu kose i vlasišta, kože lica, brade i brkova
4. Opere kosu korisniku usluga koristeći odgovarajuće preparate
5. Izvrši osnovnu njegu kose i vlasišta koristeći odgovarajuće preparate
6. Izvrši osnovnu njegu kože lica, brade i brkova koristeći odgovarajuće preparate

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da **Procijeni kvalitet kose vizuelno i pomoću dodira**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni **karakteristike** dlake	**Karakteristike:** debljina, boja, sjaj, broj, fizičke osobine (elastičnost, higroskopnost, statička naelektrisanost)
2. Objasni **strukturu** i **hemijski sastav** dlake	**Struktura:** korijen i stabljika dlake (srž, kora i spoljna opna) **Hemijski sastav**: bjelančevina (keratin), voda, pigment (melanin)
3. Objasni karakteristike **tipova kose**	**Tipovi kose:** suva, masna i normalna
4. Objasni **faktore** i **vrste bolesti** koje utiču na kvalitet kose vlasišta i oštećenja kose	**Faktori:** termički, mehanički, hemijski, uticaj sredine (vjetar, sunce, slana voda), endogeni faktori (stres, patološko stanje organizma) **Vrste bolesti**: perut, seboreja i dr.
5. Procijeni vizuelno kvalitet kose, brade i brkova, na zadatom modelu	
6. Procijeni dodirom kvalitet kose, brade i brkova, na zadatom modelu	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 4. Za kriterijume 5 i 6 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Osnovne fizičke i hemijske osobine dlake
- Osnovni uticaj frizerskih i kozmetičkih preparata na zdravlje kose, vlasišta
- Osnovni preparati za pranje i njegu kose
- Način osnovne njege kose i vlasišta

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da

Izvrši izbor preparata za pranje kose, brade, perika i vlasnih dodataka u skladu sa rezultatima testiranja kose i vlasišta

Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše primjenu **površinski aktivnih materija** u sredstvima za higijenu i estetsku njegu kose	**Površinski aktivne materije**: peruća sredstva, pjeneća sredstva, kvaseća sredstva, solubilizatori
2. Opiše primjenu vode u održavanju higijene kose	
3. Navede **vrste preparata** za pranje kose, brade, perika i vlasnih dodataka od prirodne i sintetičke dlake, u skladu sa bezbjednosnim standardima	**Vrste preparata:** blagi šamponi, kondicionirajući šamponi, specijalni terapijski šamponi, kolor šamponi, profesionalni šampon i dr.
4. Objasni **kriterijume** za odabir adekvatnog preparata za pranje kose, perika i vlasnih dodataka, u skladu sa bezbjednosnim standardima	**Kriterijumi:** uloga preparata ,sastav preparata, fizičko-hemijski oblik preparata, namjena, mehanizam djelovanja i primjena preparata
5. Objasni ulogu preparata za pranje kose, perika i vlasnih dodataka	
6. Opiše sastav i **oblik** preparata za pranje kose, perika i vlasnih dodataka	**Oblik:** tečni (bistri i kondicionirajući-zamućeni), krem i gel šamponi, aerosol- suvi šamponi i dr.
7. Opiše način djelovanja preparata za pranje kose, perika i vlasnih dodataka	
8. Odabere preparate za pranje kose, perika i vlasnih dodataka na osnovu pregleda i procjene kvaliteta kose, na zadatom modelu	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 7. Za kriterijum 8 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Površinski aktivne materije
- Voda
- Preparati za održavanje lične higijene

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da **Izvrši izbor preparata za njegu kose i vlasišta, kože lica, brade i brkova**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede **vrste preparata** za osnovnu njegu normalne, suve i masne kose, u skladu sa bezbjednosnim standardima	**Vrste preparata:** šamponi, regeneratori, ampule, kreme, pakovanja i dr.
2. Navede **vrste preparata** za osnovnu njegu brade i brkova	**Vrste preparata**: sapun, pjena za brijanje, pasta za brijanje, losion i dr.
3. Navede sastav preparata za osnovnu njegu kose, vlasišta, kože lica, brade i brkova	
4. Opiše način djelovanja preparata za osnovnu njegu kose, vlasišta, kože lica, brade i brkova	
5. Odabere preparate za osnovnu njegu kose, vlasišta, kože lica, brade i brkova, na zadatom modelu	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 4. Za kriterijum 5 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Osnovni preparati za pranje i njegu kose
- Način osnovne njege kose i vlasišta

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da **Opere kosu korisniku usluga koristeći odgovarajuće preparate**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše način **pripreme korisnika usluga** za pranje kose	**Priprema korisnika usluga:** stavljanje peškira oko vrata, stavljanje mantila i dr.
2. Objasni **kriterijume** za odabir adekvatnog preparata za pranje kose, u skladu sa bezbjednosnim standardima	**Kriterijumi:** sastav preparata, uloga preparata, fizičko-hemijski oblik preparata, namjena, mehanizam djelovanja i primjena preparata
3. Odabere odgovarajući preparat za pranje kose na osnovu pregleda i procjene kvaliteta kose, na zadatom modelu	
4. Demonstrira pripremu korisnika usluga za pranje kose	
5. Demonstrira nanošenje preparata za pranje kose, u zavisnosti od stanja, na zadatom modelu	
6. Demonstrira tehniku pokreta ruku i osnovne tehnike masaže vlasišta prilikom pranja kose, na zadatom modelu	
7. Demonstrira način raščešljavanje kose korisniku usluga, na zadatom modelu	
8. Demonstrira postupak **prosušivanja kose** korisniku usluga nakon pranja	**Prosušivanje kose:** peškir, fen i dr.

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1 i 2. Za kriterijume od 3 do 8 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Osnovni preparati za pranje i njegu kose
- Način osnovne njege kose i vlasišta

Ishod 5 - Učenik će biti sposoban da **Izvrši osnovnu njegu kose i vlasišta koristeći odgovarajuće preparate**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše način nanošenja preparata za osnovnu njegu kose i vlasišta	
2. Opiše način ispiranja preparata za osnovnu njegu kose i vlasišta	
3. Demonstrira nanošenje preparata za osnovnu njegu kose i vlasišta, u skladu sa uputstvom proizvođača, na zadatom modelu	
4. Demonstrira ispiranje preparata za osnovnu njegu kose i vlasišta, u skladu sa uputstvom proizvođača, na zadatom modelu	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1 i 2. Za kriterijume 3 i 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Osnovne fizičke i hemijske osobine dlake
- Osnovni uticaj frizerskih i kozmetičkih preparata na zdravlje kose, vlasišta, lica, brade i brkova
- Osnovni preparati za pranje i njegu kose, vlasišta, lica, brade i brkova
- Način osnovne njege kose i vlasišta, lica, brade i brkova

Ishod 6 - Učenik će biti sposoban da **Izvrši osnovnu njegu kože lica, brade i brkova koristeći odgovarajuće preparate**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše postupak nanošenja preparata za osnovnu njegu kože lica, brade i brkova	
2. Opiše postupak ispiranja preparata za osnovnu njegu kože lica, brade i brkova	
3. Demonstrira postupak nanošenja preparata za osnovnu njegu kože lica, brade i brkova	
4. Demonstrira postupak ispiranja preparata za osnovnu njegu kože lica, brade i brkova	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1 i 2. Za kriterijume 3 i 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Osnovne fizičke i hemijske osobine dlake
- Osnovni uticaj frizerskih i kozmetičkih preparata na zdravlje kose, vlasišta, lica, brade i brkova
- Osnovni preparati za pranje i njegu kose, vlasišta, lica, brade i brkova
- Način osnovne njege kose i vlasišta, lica, brade i brkova

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Njega kose, brade i brkova je tako koncipiran da omogućava učenicima da stiču teorijska i praktična znanja i vještine iz ove oblasti. Teorijski dio nastave treba realizovati sa cijelim odjeljenjem. Preporučuje se upotreba pokaznih sredstava za demonstriranje pojava, gdje je to moguće, kao i upotreba internet prezentacija i simulacija u cilju boljeg razumijevanja teorijskih znanja. Nastava treba da bude aktivna, sa uključivanjem svih učenika.
- Praktični dio nastave treba realizovati u frizerskom salonu koji je opremljen preporučenim materijalnim uslovima sa odjeljenjem koje se dijeli na grupe do 16 učenika. Praktične vježbe treba realizovati individualno, u parovima ili manjim grupama, ali tako da svaki učenik samostalno uradi vježbu i dobije traženi rezultat. Nastavnik treba da podstiče problemsku nastavu u kojoj navodi učenike da sami dolaze do zaključaka prilikom riješavanja problema, čime im omogućava povezivanje teorijskih znanja sa praktičnom primjenom.
- U radu sa darovitim učenicima treba zadavati praktične zadatke koji podstiču na razmišljanje, zaključivanje i analizu problema. Nastavnik u okviru rada sa darovitim učenicima treba da obezbijedi i mentorski rad kako bi podstakao razvoj njihovih sposobnosti i njihovo interesovanje u cilju karijerne orijentacije.
- Preporučljivo je da se organizuju posjete takmičenjima, revijama frizura, sajmovima kozmetike i dr.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Pekarić D., Frizer kozmetičar i vlasuljar, Sarajevo, 1983.
- Mazić S.; Bogićević D., Savremene frizerske procedure i kozmetika kose, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2001.
- Acanski D., Kosa vaš ponos i lepota, izdavač D. Ačanski, 2003.
- Moro D.; Čakan N., Priručnik za praktičnu nastavu sa tehnologijom rada I, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2004. .
- Mazić S., Poznavanje materijala, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2000.
- Mazić S.; Bogićević D., Savremene frizerske procedure i kozmetika kose, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2001.
- Pekarić D., Frizer, Stručna knjiga, Sarajevo, 1983.
- Raos J., Poznavanje materijala s tehnološkim vježbama 1, Srednja strukovna škola, Varaždin, 2006.
- Raos J., Poznavanje materijala s tehnološkim vježbama 2, Srednja strukovna škola, Varaždin, 2006.
- Raos J., Poznavanje materijala 3, Srednja strukovna škola, Varaždin, 2006.

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Projektor	1
3.	Projekciono platno	1
4.	Salonski inventar (radna profesionalna stolica, šamponjera duo sa stolicom, ogledalo, kolica radna 5/1 pokretna, sterilizator, klima uređaj, mašina za veš i dr.)	po potrebi
5.	Alat i pribor (češljevi, četke, peškiri, mantili i dr.)	po potrebi
6.	Aparati (fen, hauba, maseri i dr.)	po potrebi

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
7.	Preparati za njegu kose, lica brade i brkova (šamponi, regeneratori, ampule, kreme, sapun, puder i dr.)	po potrebi
8.	Katalozi frizerskih preparata, stručni časopisi	po potrebi
9.	Plakar za odlaganje preparata za vizuelni prikaz, radova, šema, plakata, kataloga, promotivnog materijala	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

9. Povezanost modula – korelacija

- Poznavanje materijala, alata i pribora
- Dermatologija sa osnovama prve pomoći
- Pripremni i završni radovi u salonu
- Prepariranje kose I
- Šišanje i izrada jednostavnih frizura
- Jednostavno bojenje kose, brade i brkova
- Jednostavno brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave
- Poslovna kultura
- Pomoćni poslovi u frizerskom salonu
- Prepariranje kose II
- Šišanje i izrada namjenskih frizura
- Specijalno bojenje kose, brade i brkova
- Brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave
- Izvođenje frizerskih usluga u salonu

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Komunikacija na maternjem jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenom i pisanom obliku, izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka na uvjerljiv način, razvijanje kritičkog mišljenja iz oblasti njege kose, lica, brade i brkova)
- Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodnim naukama i tehnologiji (razvijanje matematičkog načina razmišljanja i izražavanje kroz određene modele u rješavanju praktičnih zadataka)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informacionih sistema radi pretrage, prikupljanja i upotrebe određenih podataka)

- Učiti kako učiti (podsticanje učenika na samostalan rad i istrajnost u učenju kroz motivaciju i želju za primjenom ranije stečenih znanja)
- Socijalna i građanska kompetencija (podsticanje timskog rada na času u cilju konstruktivne komunikacije, izražavanje različitih stavova, podsticanje odgovornosti i podjele zadataka prilikom obavljanja određenih poslova)
- Smisao za inicijativu i preduzetništvo (razvijanje sposobnosti planiranja, organizovanja, pripreme izvještaja, procjene, evidentiranja i dr.)
- Kulturološka svijest i ekspresija (podsticanje upoređivanja svog mišljenja sa mišljenjem drugih, identifikovanje i realizacija društvenih i ekonomskih mogućnosti u kulturnoj aktivnosti)

3.2.4. ESTETIKA U FRIZERSKOJ OBLASTI

1. Broj časova i kreditna vrijednost:

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
I	36	36		72	4

Vježbe: Odjeljenje se dijeli na grupe do 16 učenika.

2. Cilj modula:

- Upoznavanje sa osnovnim pojmovima teorije forme - oblikovanja i estetike struke, razvijanje sposobnosti opažanja oblika, likovno-frizerskih elemenata i njihovih odnosa. Razvijanje kreativnosti, manuelne sposobnosti, preciznosti, istrajnosti, kao i motivacije u radu.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Identifikuje ulogu estetike u frizerskoj struci
2. Primijeni likovno-frizerske elemente i njihove odnose koristeći odgovarajuće tehnike
3. Nacrta portrete u cilju analize zadatog modela koristeći različite likovne tehnike
4. Analizira oblike lica gledano iz anfasa u cilju odabira pravilne frizure
5. Analizira profil u cilju odabira pravilne frizure
6. Kreira različite tipove frizura koristeći estetske principe

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da **Identifikuje ulogu estetike u frizerskoj struci**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni značenje **stručnih termina** iz oblasti estetike i mode	**Stručni termini**: estetika, umjetnost, moda, modni izgled, lijepo, klasična ljepota, trend, stil, kič i dr.
2. Opiše aktuelni trend iz oblasti frizura i mode koristeći različite **izvore informacija**	**Izvor informacija:** časopisi, internet i dr.
3. Opiše zadati stil iz istorije frizura u cilju analize stručnih termina	
4. Uporedi sličnosti i razlike između stručnih **termina** iz oblasti estetike i mode	**Termini:** moda-stil, lijepo-klasično lijepo, lijepo-trend, trend-stil, stil-kič i dr.
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 4.	
Predložene teme	
- Stručni termini iz oblasti estetike i mode - Istorija frizura	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da **Primijeni likovno-frizerske elemente i njihove odnose koristeći odgovarajuće tehnike**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni **likovno-frizerske elemente i njihove odnose**	**Likovno-frizerski elementi i njihovi odnosi:** tačka, linija, oblik (forma), tekstura, boja, valer, forma, antiforma, kompozicija, površina, ritam
2. Nacrta simetrične i asimetrične oblike frizura	
3. Izvede krug boja korišćenjem tempere	
4. Definiše **podjelu boja** koristeći krug boja	**Podjela boja:** osnovne, izvedene, tople, hladne, kontrasne, komplementarne, hromatske, ahromatske i dr.
5. Izvede **valersku skalu**	**Valerska skala:** durski i molski valerski ključ
6. Objasni značaj boje prilikom formiranja pravilne frizure u skladu sa **faktorima** koji utiču na njen odabir	**Faktori:** boja očiju, ten, godine i dr.
7. Objasni **proporciju** na datim primjerima	**Proporcija:** ljudsko tijelo, zlatni presjek
8. Opiše **najčešće tipove ljudske figure** i korišćenje estetskih pravila prilikom formiranja frizura	**Najčešći tipovi ljudske figure:** niski rast- nježna figura, niski rast- puno tijelo, visoka-vitka figura
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1, 4, 6, 7 i 8. Za kriterijume 2, 3 i 5 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Teorija forme (linija, boja, površina, volumen, simetrija, asimetrija, tekstura, kompozicija, proporcija)	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da **Nacrta portrete u cilju analize zadatog modela koristeći različite likovne tehnike**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni **nazive termina** vezanih za crtanje ljudskog lika	**Nazivi termina:** portret, autoportret, profil, anfas
2. Nacrta portret po živom modelu ili gipsanom odlivku koristeći adekvatan **pribor i materijal za rad**	**Pribor i materijal za rad:** olovka, tuš, pero, papir i dr.
3. Nacrta autoportret koristeći tehniku po vlastitom izboru	
4. Izradi reprodukciju nekog **portreta iz istorije umjetnosti** po vlastitom izboru	**Portreti iz istorije umjetnosti:** Van Gog, Mikelanđelo, Leonardo, Ticijan, Direr i dr.
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Teorija forme (linija, oblik, kompozicija, proporcija)	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da **Analizira oblike lica gledano iz anfasa u cilju odabira pravilne frizure**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Definiše **podjelu oblika lica** gledano iz anfasa koristeći jednostavne crteže	**Podjela oblika lica:** pravilno i nepravilni oblici
2. Opiše **idealan oblik lica** gledano iz anfasa i njegove proporcije koristeći šematske prikaze ili crteže	**Idealan oblik lica:** lice ovalnog ili jajastog oblika
3. Opiše **nepravilne oblike lica gledano iz anfasa** koristeći jednostavne crteže sa njihovim katakteristikama	**Nepravilni oblici lica gledano iz anfasa**: lice u obliku kruga, kvadrata, romba, trougla sa bazom u donjem i gornjem dijelu
4. Prepozna pravila oblikovanja frizura za sve oblike lica i sve nepravilnosti u skladu sa estetskim principima koristeći šematske prikaze ili crteže	
5. Nacrta jednostavne crteže svih oblika lica, pravilnih i nepravilnih frizura i njihovih djelova, u skladu sa estetskim principima	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 3. Za kriterijume 4 i 5 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Teorija forme (linija, boja, površina, volumen, simetrija, asimetrija, tekstura, kompozicija, proporcija) - Oblici lica posmatrano iz anfasa	

Ishod 5 - Učenik će biti sposoban da **Analizira profil u cilju odabira pravilne frizure**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Definiše profil, nijegove djelove i najčešće nepravilnosti	
2. Objasni najčešće **nepravilnosti čela** i način korigovanja odabirom i formiranjem pravilne frizure, u skladu sa estetskim principima	**Nepravilnosti čela:** visoko čelo, nisko čelo i dr.
3. Objasni najčešće **nepravilnosti nosa** i način korigovanja odabirom i formiranjem pravilne frizure, u skladu sa estetskim principima	**Nepravilnosti nosa:** različiti oblici nosa (mali, veliki, kukasto orlovski, špicasti, baburasti) i dr.
4. Objasni najčešće **nepravilnosti brade** i način korigovanja odabirom i formiranjem pravilne frizure, u skladu sa estetskim principima	**Nepravilnosti brade:** suviše uvučena i izbačena brada
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 4.	
Predložene teme	
- Teorija forme (linija, površina, volumen, simetrija, asimetrija, tekstura, kompozicija, proporcija) - Oblici lica gledano iz profila	

Ishod 6 - Učenik će biti sposoban da **Kreira različite tipove frizura koristeći estetske principe**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Definiše **različite tipove frizura,** u skladu sa njihovom namjenom	**Različiti tipovi frizura:** dnevna, večernja, koktel, fantazi i dr.
2. Nacrta dnevnu frizuru, u skladu sa zadatom temom	
3. Nacrta večernju frizuru, u skladu sa zadatom temom	
4. Nacrta koktel frizuru, u skladu sa zadatom temom	
5. Nacrta fantazi frizuru, u skladu sa zadatom temom	
6. Skicira kostim, u skladu sa frizurom na konkretnom primjeru	
7. Skicira tetovaže ili bodi art, u skladu sa zadatom frizurom	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 7 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Teorija forme (linija, površina, volumen, simetrija, asimetrija, tekstura, kompozicija, proporcija)
- Oblici lica gledano iz anfasa
- Oblici lica gledano iz profila
- Istorija frizura

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Estetika u frizerskoj oblasti je tako koncipiran da omogući učenicima da steknu odgovarajuća znanja iz oblasti estetike kroz teorijsku nastavu i vježbe. Preporučljivo je da se u realizaciji nastavnog sadržaja primjenjuju aktivne metode rada i da vježbe učenici obavljaju samostalno ili u paru, grupi ili timu.
- Za uspješnu realizaciju vježbi, potreban je atelje ili specijalizovana učionica sa dobrim izvorom prirodne i vještačke svjetlosti i potrebnom opremom i objektima (gipsani odlivci, reprodukcije, odgovarajuća literatura i dr.). Izrada praktičnih radova realizuje se individualno, vrše se korekture i praćenje procesa stvaranja, poštujući senzibilitet i individualnost svakog pojedinca. Nastavnik treba da podstiče problemsku nastavu u kojoj navodi učenike da sami dolaze do zaključaka prilikom rješavanja problema, što omogućava povezivanje teorijskih znanja sa praktičnom primjenom.
- U cilju podsticanja darovitih učenika, nastavnik može da koristi viši taksonomski nivo u odnosu na preporučeni, kao i proširene ishode učenja, usmjeravajući darovite učenike na zaključivanje, razvijanje sposobnosti analize i sinteze, kreativnosti i pozitivnog odnosa prema oblastima koje ih interesuju. Nastavnik treba da podstakne učenike na razvoj njihovih sposobnosti i interesovanja u cilju pravilne karijerne orijentacije.
- Preporučljivo je praćenje i učešće na takmičenjima, revijama frizura, sajmovima kozmetike i dr.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Živadinović-Davidović Z., Estetika struke, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, Zavod za izdavanje udžbenika, Novi Sad, 1989.
- Rakočević D., Estetika struke, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2001.
- Pekarić D., Frizer, kozmetičar i vlasuljar, Stručna knjiga, Sarajevo, 1983.

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Projektor	1
3.	Projekciono platno	1
4.	Štampač	1
5.	Plakat za odlaganje radova, pribora i materijala	1
6.	Gipsani odlivci	4
7.	Izložbeni pano	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

9. Povezanost modula – korelacija

- Poznavanje materijala, alata i pribora
- Prepariranje kose I
- Šišanje i izrada jednostavnih frizura
- Jednostavno bojenje kose, brade i brkova
- Jednostavno brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave
- Pomoćni poslovi u frizerkom salonu
- Prepariranje kose II
- Šišanje i izrada namjenskih frizura
- Specijalno bojenje kose, brade i brkova
- Brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave
- Izvođenje frizerskih usluga u salonu

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Komunikacija na maternjem jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenom i pismenom obliku,izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka na uvjerljiv način, razvijanje kritičkog mišljenja iz oblasti estetike u frizerskoj oblasti i dr.)
- Komunikacija na stranom jeziku (upotreba stručne terminologije iz oblasti estetike na stranom jeziku u usmenom ili pismenom obliku u vidu korišćenja stručne literature iz oblasti estetike u frizerskoj oblasti)
- Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodnim naukama i tehnologiji (primjena matematičkog mišljenja pri razlikovanju oblika, upotrebi razmjera i dr.)
- Učiti kako učiti (podsticanje učenika na samostalan rad i istrajnost u učenju)
- Socijalna i građanska kompetencija (podsticanje timskog rada na času u cilju konstruktivne komunikacije, izražavanja različitih stavova, podsticanje odgovornosti i podjele zadataka i dr.)
- Smisao za inicijativu i preduzetništvo (razvijanje sposobnosti planiranja, organizovanja, davanja izvještaja, procjene, evidentiranja, davanje inicijative i dr.)
- Kulturološka svijest i ekspresija (razvijanje svijesti o važnosti stvaralačkog izražavanja ideja, iskustava i emocija i dr.)

3.2.5. PRIPREMNI I ZAVRŠNI RADOVI U FRIZERSKOM SALONU

1. Broj časova i kreditna vrijednost:

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
I			252	**252**	**13**

Praktična nastava: Odjeljenje se dijeli na grupe do 16 učenika.

2. Cilj modula:

- Osposobljavanje za pripremu i održavanje radnog mjesta, alata, pribora i materijala potrebnih za rad u frizerskom salonu, kao i za sakupljanje i odlaganje otpada na odgovarajući način. Razvijanje tačnosti, ažurnosti i odgovornosti u radu i pozitivnog odnosa prema struci.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Pripremi radno mjesto, alat, pribor i materijal potreban za rad
2. Izvrši sterilizaciju alata i pribora, u skladu sa odgovarajućom procedurom
3. Sortira i odlaže alat, pribor i materijal u skladu sa odgovarajućim pravilima
4. Sakupi i odloži otpad na odgovarajući način, u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da **Pripremi radno mjesto, alat, pribor i materijal potreban za rad**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Pripremi odgovarajuću uniformu za obavljanje radnog zadatka	
2. Pripremi zaštitna sredstva, **alat, pribor** i **materijal** za rad	**Alat**: razne vrste makaza, britva, mašinica, fen, prskalica za vodu i dr. **Pribor:** razne vrste češljeva i četki, presa za kosu, štipaljke za kosu, vikleri, mantil, čisti peškiri i dr. **Materijal**: šamponi, pjena, ulje, regeneratori, kapi za kosu i dr.
3. Pripremi radno mjesto za prijem korisnika usluga	
4. Provjeri uslove rada na radnom mjestu, u skladu sa opštim mjerama zaštite na radu	
5. Sprovede mjere za siguran rad, u skladu sa odgovarajućim pravilima i procedurama	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem za kriterijume od 1 do 5.	
Predložene teme	
- Alat, pribor i materijal u frizerstvu - Higijenski standard u frizerstvu - Pripremni radovi u frizerskom salonu	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da **Izvrši sterilizaciju alata i pribora, u skladu sa odgovarajućom procedurom**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Pripremi alat i pribor za čišćenje i sterilizaciju, u skladu sa odgovarajućom procedurom	
2. Odabere odgovarajuća sredstva za čišćenje i sterilizaciju alata i pribora	
3. Sprovede postupak sterilizacije alata i pribora upotrebom odgovarajućih **hemijskih sredstava**	**Hemijska sredstva**: alhohol, hidrogen, formalin i dr.
4. Sprovede postupak sterilizacije alata i pribora upotrebom odgovarajućih **fizikalnih sredstava**	**Fizikalna sredstva**: para na 100 stepeni, razni sterilizatori, ultravioletni zraci i dr.
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem za kriterijume od 1 do 4.	
Predložene teme	
- Sredstva i način sterilizacije i dezinfekcije aparata u frizerskom salonu	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da **Sortira i odlaže alat, pribor i materijal u skladu sa odgovarajućim pravilima**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Sprovede postupak pravilnog sortiranja alata i pribora, nakon upotrebe	
2. Sprovede postupak pravilnog sortiranja materijala nakon upotrebe	
3. Sprovede postupak pravilnog odlaganja alata i pribora nakon upotrebe	
4. Sprovede postupak pravilnog odlaganja materijala nakon upotrebe	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem za kriterijume od 1 do 4.	
Predložene teme	
- Sredstva i način sterilizacije i dezinfekcije aparata u frizerskom salonu	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da **Sakupi i odloži otpad na odgovarajući način, u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Sprovede postupak sakupljanja otpada, u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine	
2. Sprovede sortiranje otpada, u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine	
3. Sprovede postupak odlaganja otpada, u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine	
4. Odloži alat i pribor koji se koriste za sakupljanje, sortiranje i odlaganje otpada	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem za kriterijume od 1 do 4.	
Predložene teme	
- Zaštitna sredstva za dezinfekciju i sterilizaciju	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Pripremni i završni radovi u frizerskom salonu je tako koncipiran da učenicima omogućava sticanje praktičnih znanja i vještina.
- Časove praktične nastave treba izvoditi sa odjeljenjem koje se dijeli na grupe do 16 učenika. U zavisnosti od materijalnih uslova u školi, časovi praktične nastave se mogu realizovati u školi i kod poslodavca.
- Praktični dio nastave treba realizovati u frizerskom salonu koji je opremljen preporučenim materijalnim uslovima. Vježbe treba realizovati individualno, u parovima ili manjim grupama, ali tako da svaki učenik samostalno uradi vježbu i dobije traženi rezultat. Nastavnik treba da podstiče problemsku nastavu u kojoj navodi učenike da sami dolaze do zaključaka prilikom rješavanja problema, čime im omogućava povezivanje teorijskih znanja sa praktičnom primjenom.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Pekarić D., Frizer kozmetičar i vlasuljar, Sarajevo, 1983.
- Mazić S.; Bogićević D., Savremene frizerske procedure i kozmetika kose, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2001.
- Acanski D., Kosa vaš ponos i lepota, izdavač D. Ačanski, 2003.
- Moro D.; Čakan N., Priručnik za praktičnu nastavu sa tehnologijom rada I, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2004.

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Salonski inventar (radna profesionalna stolica, šamponjera duo sa stolicom, ogledalo, kolica radna 5/1 pokretna, sterilizator, klima uređaj, mašina za veš i dr.)	po potrebi
3.	Alat i pribor (češljevi, četke, peškiri, mantili i dr.)	po potrebi
4.	Aparati (fen, maseri i dr.)	po potrebi
5.	Preparati za njegu kose, lica, brade i brkova (šamponi, regeneratori, ampule, kreme, sapun, puder i dr.)	po potrebi

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

9. Povezanost modula – korelacija

- Poznavanje materijala, alata i pribora
- Njega kose, brade i brkova
- Prepariranje kose I
- Šišanje i izrada jednostavnih frizura
- Jednostavno bojenje kose, brade i brkova
- Jednostavno brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave
- Poslovna kultura
- Pomoćni poslovi u frizerskom salonu
- Prepariranje kose II
- Šišanje kose i izrada namjenskih frizura
- Specijalno bojenje kose, brade i brkova
- Brijanje i oblikovanje brade, brkova i brijanje glave
- Izvođenje frizerskih usluga u salonu

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Komunikacija na maternjem jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenoj formi, izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka na uvjerljiv način, razvijanje kritičkog mišljenja iz oblasti pripremnih i završnih radova u salonu)
- Matematička kompetencija i kompetencija iz oblasti tehničkih nauka i tehnologije (razvijanje matematičkog načina razmišljanja u rješavanju praktičnih problema)
- Učiti kako učiti (podsticanje učenika na samostalni rad i istraživanje na zadatu temu)
- Socijalna i građanska kompetencija (razvijanje sposobnosti za timski rad i saradnju; podsticanje odgovornosti i podjele zadataka)
- Smisao za inicijativu i preduzetništvo (razvijanje sposobnosti davanja inicijative, planiranja i organizovanja)
- Kulturološka svijest i ekspresija (razvijanje sposobnosti kreativnog izražavanja, upoređivanje svog mišljenja sa mišljenjem drugih)

3.2.6. PREPARIRANJE KOSE I

1. Broj časova i kreditna vrijednost:

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
II	36		36	**72**	**4**

Praktična nastava: Odjeljenje se dijeli na grupe do 16 učenika.

2. Cilj modula:

- Upoznavanje sa različitim vrstama preparata koji se koriste za prepariranje kose, načinom njihove pripreme i procesom prepariranja. Osposobljavanje za obavljanje pomoćnih poslova kod prepariranja kose. Razvijanje tačnosti, timskog rada i odgovornosti u radu.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Pripremi korisnika usluga za prepariranje kose
2. Izvrši odabir preparate za prepariranje kose na osnovu pregleda i procjene kvaliteta kose, u skladu sa određenim uputstvom i bezbjednosnim standardima
3. Pripremi preparate za prepariranje kose, u skladu sa određenim uputstvom
4. Izvrši pranje i njegu kose poslije prepariranja
5. Ukloni pribor za prepariranje kose

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da **Pripremi korisnika usluga za prepariranje kose**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše postupak **zaštite** korisnika usluga prilikom prepariranja kose	**Zaštita**: stavljanje zaštitnog mantila, trake oko vrata, peškira i dr.
2. Objasni način pranja kose prije i poslije prepariranja	
3. Demonstrira postupak zaštite korisnika usluga prilikom prepariranja kose, na zadatom modelu	
4. Demonstrira način pranja kose prije i poslije prepariranja, na zadatom modelu	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1 i 2. Za kriterijume 3 i 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Primjena zaštite od preparata za prepariranje
- Osnovni preparati za prepariranje
- Način pripreme za prepariranje

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da **Izvrši odabir preparata za prepariranje kose na osnovu pregleda i procjene kvaliteta kose u skladu sa određenim uputstvom i bezbjedonosnim standardima**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni **karakteristike preparata** za prepariranje kose	**Karakteristike preparata:** sastav, pH preparata
2. Objasni mehanizam djelovanja preparata za prepariranje kose	
3. Navede kritične tačke u procesu prepariranja kose na osnovu precizno utvrđenog stanja i osobina kose	
4. Opiše promjene u osobinama kose koje nastaju kao posljedica procesa prepariranja kose	
5. Objasni sastav i ulogu neutralizatora	
6. Opiše postupak neutralizacije-fiksiranje kose	
7. Nabroji faktore koji utiču na uspješnost procesa trajnog onduliranja kose	
8. Opiše posljedice i zaštitu od negativnih uticaja preparata za prepariranje kose	
9. Objasni ulogu preparata za kurativnu njegu kose nakon procesa prepariranja kose	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 9.	
Predložene teme	
- Preparati za ondulaciju kose-uloga, sastav, oblik, podjela, djelovanje, namjena, primjena	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da **Pripremi preparate za prepariranje kose, u skladu sa određenim uputstvom**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Nabroji **preparate** za prepariranje kose, u zavisnosti od kvaliteta i **stanja kose**	**Preparati:** alkalni, neutralni, samoregulišući, egzotermički, kisjeli **Stanje kose:** zdrava, oštećena, bojena, bijeljena
2. Opiše način pripreme preparata za prepariranje kose	
3. Izabere odgovarajući **materijal** za prepariranje kose	**Materijal**: vikleri raznih veličina i oblika, gumice, termo kapa i dr.
4. Demonstrira način pripreme preparata za prepariranje kose, na zadatom modelu	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1 i 2. Za kriterijume 3 i 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Primjena zaštite od preparata za prepariranje
- Osnovni preparati za prepariranje
- Način pripreme za prepariranje

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da **Izvrši pranje i njegu kose poslije prepariranja**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni nanošenje preparata za zaštitu kose nakon prepariranja	
2. Objasni postupak primjene preparata za njegu kose nakon tretmana	
3. Objasni postupak pranja kose nakon prepariranja koristeći odgovarajuće preparate za njegu kose	
4. Demonstrira postupak pranja kose nakon prepariranja koristeći odgovarajuće preparate za njegu kose	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum od 1 do 3. Za kriterijum 4 potrebna je ispravno urađena praktična vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Primjena zaštite od preparata za prepariranje
- Osnovni preparati za prepariranje
- Način pripreme za prepariranje

Ishod 5 - Učenik će biti sposoban da **Ukloni pribor za prepariranje kose**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni postupak uklanjanja pribora za prepariranje kose	
2. Objasni postupak održavanja pribora za prepariranje kose	
3. Demonstrira postupak uklanjanja pribora za prepariranje kose, na zadatom modelu	
4. Demonstrira postupak održavanja pribora za prepariranje kose	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1 i 2. Za kriterijum 3 i 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Primjena zaštite od preparata za prepariranje
- Osnovni preparati za prepariranje
- Način pripreme za prepariranje

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Prepariranje kose I je tako koncipiran da omogućava učenicima da stiču osnovna teorijska i praktična znanja i vještine iz ove oblasti. Prilikom realizacije ovog modula učenike treba motivisati na aktivno učenje, samostalan i timski rad. Teorijski dio nastave treba realizovati sa cijelim odjeljenjem. Preporučuje se upotreba pokaznih sredstava za demonstriranje pojava, gdje je to moguće, kao i upotreba internet prezentacija i simulacija u cilju boljeg razumijevanja teorijskih znanja. Nastava treba da bude aktivna, sa uključivanjem svih učenika. .
- Praktični dio nastave treba realizovati u školskom salonu koji je opremljen preporučenim materijalnim uslovima sa odjeljenjem koje se dijeli na grupe do 16 učenika. Nastavnik treba da podstiče problemsku nastavu u kojoj navodi učenike da sami dolaze do zaključaka prilikom riješavanja problema, čime im omogućava povezivanje teorijskih znanja sa praktičnom primjenom.
- U radu sa darovitim učenicima treba zadavati problemske praktične zadatke koji podstiču na razmišljanje, zaključivanje i analizu problema. Nastavnik u okviru rada sa darovitim učenicima treba da obezbijedi i mentorski rad kako bi podstakao razvoj njihovih sposobnosti i njihovo interesovanje u cilju karijerne orijentacije
- Preporučljivo je praćenje i učešće na takmičenjima, revijama frizura, sajmovima kozmetike i dr.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Pekarić D., Frizer kozmetičar i vlasuljar, Sarajevo, 1983.
- Mazić S.; Bogićević D., Savremene frizerske procedure i kozmetika kose, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2001.
- Acanski D., Kosa vaš ponos i lepota, izdavač D. Ačanski, 2003.
- Moro D.; Čakan N., Priručnik za praktičnu nastavu sa tehnologijom rada I, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2004.
- Mazić S., Poznavanje materijala, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2000.
- Mazić S.; Bogićević D., Savremene frizerske procedure i kozmetika kose, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2001.
- Pekarić D., Frizer, Stručna knjiga, Sarajevo, 1983.
- Raos J., Poznavanje materijala s tehnološkim vježbama 1, Srednja strukovna škola, Varaždin, 2006.
- Raos J., Poznavanje materijala s tehnološkim vježbama 2, Srednja strukovna škola, Varaždin, 2006.
- Raos J., Poznavanje materijala 3, Srednja strukovna škola, Varaždin, 2006.

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Projektor	1
3.	Projekciono platno	1
4.	Salonski inventar (radna profesionalna stolica, šamponjera duo sa stolicom, ogledalo, kolica radna 5/1 pokretna, sterilizator, klima uređaj, mašina za veš i dr.)	po potrebi
5.	Alat i pribor (češljevi, prskalica za kosu, četke, mantil, rukavice, vikleri raznih veličina i oblika, gumice, štipaljke, termo kapa, peškiri i dr.)	po potrebi
6.	Preparati (za izradu minivala – kisjelina, za fiksiranje – neutralizator, šamponi, regeneratori i dr.)	po potrebi

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
7.	Aparati (fen, hauba i dr.)	po potrebi
8.	Katalozi frizerskih preparata, stručni časopisi	po potrebi
9.	Plakar za odlaganje preparata za vizuelni prikaz, radova, šema, plakata, kataloga, promotivnog materijala	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

9. Povezanost modula – korelacija

- Poznavanje materijala, alata i pribora
- Dermatologija sa osnovama prve pomoći
- Njega kose, brade i brkova
- Estetika u frizerskoj oblasti
- Pripremni i završni radovi u frizerskom salonu
- Šišanje i izrada jednostavnih frizura
- Jednostavno bojenje kose,brade i brkova
- Poslovna kultura
- Pomoćni poslovi u frizerskom salonu
- Prepariranje kose II
- Šišanje i izrada namjenskih frizura
- Specijalno bojenje kose, brade i brkova
- Izvođenje frizerskih usluga u salonu

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Komunikacija na maternjem jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenom i pisanom obliku, izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka na uvjerljiv način, razvijanje kritičkog mišljenja iz oblasti prepariranja kose).
- Komunikacija na stranom jeziku (upotreba stručne terminologije na stranom jeziku u usmenom ili pismenom obliku u vidu korišćenja stručne literature iz oblasti prepariranja kose)
- Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodnim naukama i tehnologiji (razvijanje matematičkog načina razmišljanja i izražavanje kroz određene modele u rješavanju praktičnih zadataka)
- Digitalna kompetencija (upotreba namjenskog softvera za izradu i prikazivanje određenih grafičkih prikaza o poslovanju privrednog društva)
- Učiti kako učiti (podsticanje učenika na samostalan rad i istrajnost u učenju kroz motivaciju i želju za primjenom ranije stečenih znanja)

- Socijalna i građanska kompetencija (podsticanje timskog rada na času u cilju konstruktivne komunikacije, izražavanje različitih stavova, podsticanje odgovornosti i podjele zadataka prilikom obavljanja određenih poslova)
- Smisao za inicijativu i preduzetništvo (razvijanje sposobnosti planiranja, organizovanja, pripreme izvještaja, procjene, evidentiranja i dr.)
- Kulturološka svijest i ekspresija (podsticanje upoređivanja svog mišljenja sa mišljenjem drugih, identifikovanje i realizacija društvenih i ekonomskih mogućnosti u kulturnoj aktivnosti)

3.2.7. ŠIŠANJE I IZRADA JEDNOSTAVNIH FRIZURA

1. Broj časova i kreditna vrijednost:

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
II	36		72	**108**	**6**

Praktična nastava: Odjeljenje se dijeli na grupe do 16 učenika.

2. Cilj modula:

- Upoznavanje sa različitim oblicima frizura, tehnikama šišanja i načinom izrade jednostavnih frizura. Osposobljavanje za šišanje i izradu jednostavnih frizura i primjenu odgovarajućih preparata za oblikovanje kose. Razvijanje preciznosti, tačnosti, odgovornosti u radu kao i pozitivnog odnosa prema struci.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Izvrši šišanje jednostavnih ženskih frizura na dugoj, srednjoj i kratkoj kosi, perika i vlasnih dodataka, koristeći odgovarajuće tehnike i alat
2. Izvrši šišanje jednostavnih muških frizura koristeći odgovarajuće tehnike i alat
3. Izvrši izbor preparata za oblikovanje suve i mokre kose, perika i vlasnih dodataka
4. Izradi jednostavne ženske i muške frizure na dugoj, srednjoj i kratkoj kosi koristeći odgovarajuće tehnike i alat
5. Izvrši oblikovanje muških i ženskih frizura

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da **Izvrši šišanje jednostavnih ženskih frizura na dugoj, srednjoj i kratkoj kosi, perika i vlasnih dodataka, koristeći odgovarajuće tehnike i alat**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Prezentuje različite oblike ženskih frizura, na osnovu sprovedenog **istraživanja**	**Istraživanja**: časopisi, internet sajtovi, fotografije i dr.
2. Opiše **tehnike šišanja** kose	**Tehnike šišanja:** ubodno, klizno, šišanje mašinicom, šišanje mokre i suve kose, tupi i kosi rez, rez zasukanih pramenova, dvostruki rez i razređivanje kose (efiliranje) i dr.
3. Opiše postupak šišanja jednostavnih ženskih frizura na suvoj i vlažnoj kosi, perika i vlasnih dodataka	
4. Demonstrira **pripremu korisnika usluga** i **pripremu kose** prije šišanja, u zavisnosti od dužine kose i tehnike šišanja	**Priprema korisnika usluga:** stavljanje zaštitnog mantila i trake oko vrata i dr. **Priprema kose**: raščešljavanje, razdvajanje, kvašenje i dr.
5. Demonstrira šišanje jednostavne ženske frizure na kratkoj, srednjoj i dugoj kosi, koristeći odgovarajuće tehnike, **alat i pribor**	**Alat i pribor**: makaze, mašinica, fen i dr.
6. Demonstrira jednostavno šišanje perika i vlasnih dodataka koristeći odgovarajuće tehnike, alat i pribor	
7. Sprovede postupak čišćenja korisnika usluga nakon šišanja koristeći odgovarajući **pribor**	**Pribor:** fen, četka i dr.
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 3. Za kriterijume od 4 do 7 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Osnovne tehnike šišanja - Vrste i upotreba alata i pribora za osnovno šišanje - Osnove estetskog oblikovanja	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da **Izvrši šišanje jednostavnih muških frizura koristeći odgovarajuće tehnike i alat**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše izgled i **tehnike šišanja** jednostavne muške frizure	**Tehnike šišanje**: šišanje mokre i suve kose, tupi i kosi rez, rez zasukanih pramenova, dvostruki rez i razređivanje kose (efiliranje) i dr.
2. Demonstrira **pripremu korisnika usluga**, potrebnog **materijala, alata i pribora** za šišanje jednostavne muške frizure	**Priprema korisnika usluga:** stavljanje zaštitnog mantila i trake oko vrata i dr. **Materijal:** gel, pjena, lak i dr. **Alat i pribor**: makaze, mašinica, fen i dr.
3. Demonstrira **pripremu kose** korisniku usluga za šišanje jednostavne muške frizure	**Priprema kose**: raščešljavanje kose, podjela kose, postupak nanošenja preparata na kosu prije i poslije šišanja i dr.
4. Izvrši šišanje jednostavne muške frizure na dugoj, srednjoj i kratkoj kosi, koristeći odgovarajuće tehnike i alat, na zadatom modelu	
5. Demonstrira nanošenje preparata na kosu prije i poslije šišanja, na zadatom modelu	
6. Sprovede postupak čišćenja korisnika usluga nakon šišanja koristeći odgovarajući pribor	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 6 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Osnovne tehnike šišanja
- Vrste i upotreba alata i pribora za osnovno šišanje
- Osnove estetskog oblikovanja

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da **Izvrši izbor preparata za oblikovanje suve i mokre kose, perika i vlasnih dodataka**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede potreban **materijal, alat i pribor** za izradu **jednostaavnih frizura**	**Materijal**: gel, pjena, lak i dr. **Alat i pribor**: češalj, četke različitih oblika i dr. **Jednostavne frizure:** talasi, oblikovanje klasičnih dnevnih frizura, vodene ondulacije, oblikovanje frizura fenom i dr.
2. Navede **vrste preparata** za oblikovanje suve i mokre kose na osnovu pregleda i procjene kvaliteta kose u skladu sa zahtjevom korisnika usluga	**Vrste preparata:** lakovi za kosu, gelovi za kosu, pjene za kosu i dr.
3. Navede vrste preparata za oblikovanje perika i vlasnih dodataka od prirodne i sintetičke dlake	
4. Opiše način raščešljavanja i podjele kose korisniku usluga	
5. Odabere preparate za oblikovanje kose, perika i vlasnih dodataka, na zadatom modelu, u skladu sa **kriterijumima**	**Kriterijumi:** sastav preparata, uloga preparata, moguće posljedice, fizičko-hemijski oblik preparata, namjena, mehanizam djelovanja i primjena preparata i dr.
6. Demonstrira način raščešljavanja i podjele kose korisniku usluga, na zadatom modelu	
7. Demonstrira nanošenja preparata prije i poslije izrade frizure, na zadatom modelu	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 4. Za kriterijume od 5 do 7 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Tehnike za pripremu izrade dnevnih frizura na različitoj dužini kose
- Vrste i primjena pribora i alata za oblikovanje dnevnih frizura
- Vrste i primjena preparata za oblikovanje mokre i suve kose

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da **Izradi jednostavne ženske i muške frizure na dugoj, srednjoj i kratkoj kosi koristeći odgovarajuće tehnike i alat**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše izgled jednostavne ženske i muške frizure	
2. Objasni način izrade jednostavne frizure na kratkoj, srednjoj i dugoj kosi	
3. Objasni **pomoćne poslove** prilikom izrade složenije frizure	**Pomoćni poslovi:** pridržavanje kose, alata ili pribora, dodavanje alata ili pribora i dr.
4. Demonstrira izradu jednostavne frizure na kratkoj, srednjoj i dugoj kosi, na zadatom modelu	
5. Nanese odgovarajuće preparate za njegu kose, u zavisnosti od tipa kose, nakon izrade frizure	
6. Izvrši finalnu vizuelnu provjeru frizure, u skladu sa zahtjevom korisnika usluga	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 3. Za kriterijume od 4 do 6 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Tehnike za pripremu izrade dnevnih frizura na različitoj dužini kose
- Vrste i primjena pribora i alata za oblikovanje dnevnih frizura
- Vrste i primjena preparata za oblikovanje mokre i suve kose

Ishod 5 - Učenik će biti sposoban da **Izvrši oblikovanje muških i ženskih frizura**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede **preparate** koji se koriste prije izrade frizure	**Preparati**: pjene, gelovi, ulja i dr.
2. Navede **finiš preparate** koji se koriste nakon izrade frizure	**Finiš preparati**: lak, brilijantin, vosak i dr.
3. Objasni postupak završne obrade suve kose rukama ili fenom u cilju dobijanja željenog oblika frizure	
4. Demonstrira nanošenje preparata koji se koriste prije izrade muške i ženske frizure, na zadatom modelu	
5. Demonstrira nanošenje finiš preparata nakon izrade muške i ženske frizure, na zadatom modelu	
6. Demonstrira postupak završne obrade suve kose rukama ili fenom u cilju dobijanja željenog oblika frizure	
7. Demonstrira finalnu vizuelnu provjeru frizure, na zadatom modelu	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 3. Za kriterijume od 4 do 7 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Tehnike za pripremu izrade dnevnih frizura na različitoj dužini kose
- Vrste i primjena pribora i alata za oblikovanje dnevnih frizura
- Vrste i primjena preparata za oblikovanje mokre i suve kose

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Šišanje i izrada jednostavnih frizura je tako koncipiran da omogućava učenicima da stiču teorijska i praktična znanja i vještine iz ove oblasti. Prilikom realizacije ovog modula učenike treba motivisati na aktivno učenje, samostalan i timski rad. Teorijski dio nastave treba realizovati sa cijelim odjeljenjem. Preporučuje se upotreba pokaznih sredstava za demonstriranje pojava, gdje je to moguće, kao i upotreba internet prezentacija i simulacija u cilju boljeg razumijevanja teorijskih znanja. Nastava treba da bude aktivna, sa uključivanjem svih učenika.
- Praktični dio nastave treba realizovati u frizerskom salonu koji je opremljen preporučenim materijalnim uslovima sa odjeljenjem koje se dijeli na grupe do 16 učenika. Nastavnik treba da podstiče problemsku nastavu u kojoj navodi učenike da sami dolaze do zaključaka prilikom riješavanja problema, čime im omogućava povezivanje teorijskih znanja sa praktičnom primjenom.
- U radu sa darovitim učenicima treba zadavati praktične zadatke koji podstiču na razmišljanje, zaključivanje i analizu problema. Nastavnik u okviru rada sa darovitim učenicima treba da obezbijedi i mentorski rad kako bi podstakao razvoj njihovih sposobnosti i njihovo interesovanje u cilju karijerne orijentacije.
- Preporučljivo je praćenje i učešće na takmičenjima, revijama frizura,sajmovima kozmetike, seminarima i dr.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Pekarić D., Frizer kozmetičar i vlasuljar, Sarajevo, 1983.
- Mazić S.; Bogićević D., Savremene frizerske procedure i kozmetika kose, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2001.
- Acanski D., Kosa vaš ponos i lepota, izdavač D. Ačanski, 2003.
- Moro D.; Čakan N., Priručnik za praktičnu nastavu sa tehnologijom rada I, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2004.
- Mazić S., Poznavanje materijala, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2000.
- Mazić S.; Bogićević D., Savremene frizerske procedure i kozmetika kose, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2001.
- Pekarić D., Frizer, Stručna knjiga, Sarajevo, 1983.
- Raos J., Poznavanje materijala s tehnološkim vježbama 1, Srednja strukovna škola, Varaždin, 2006.
- Raos J., Poznavanje materijala s tehnološkim vježbama 2, Srednja strukovna škola, Varaždin, 2006.
- Raos J., Poznavanje materijala 3, Srednja strukovna škola, Varaždin, 2006.

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Projektor	1
3.	Projekciono platno	1
4.	Salonski inventar (radna profesionalna stolica, šamponjera duo sa stolicom, ogledalo, kolica radna 5/1 pokretna, sterilizator, klima uređaj, mašina za veš i dr.)	po potrebi
5.	Alat i pribor (makaze, češljevi, četka, trimer, mantil za šišanje, traka okovratna, prskalica za vodu, pajalica i dr .)	po potrebi

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
6.	Preparati (pjene, gelovi, ulja, lak, brilijantin, vosak, lakovi za kosu, gelovi za kosu, pjene za kosu i dr.)	po potrebi
7.	Aparati (fen, mašinica, prese i dr.)	po potrebi
8.	Katalozi frizerskih preparata, stručni časopisi	po potrebi
9.	Plakar za odlaganje preparata za vizuelni prikaz, radova, šema, plakata, kataloga, promotivnog materijala	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

9. Povezanost modula – korelacija

- Poznavanje materijala, alata i pribora
- Dermatologija sa osnovama prve pomoći
- Njega kose, brade i brkova
- Estetika u frizerskoj oblasti
- Pripremni i završni radovi u frizerskom salonu
- Prepariranje kose I
- Poslovna kultura
- Pomoćni poslovi u frizerskom salonu
- Prepariranje kose II
- Šišanje i izrada namjenskih frizura
- Izvođenje frizerskih usluga u salonu

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Komunikacija na maternjem jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenom i pisanom obliku, izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka na uvjerljiv način, razvijanje kritičkog mišljenja iz oblasti šišanja i izrade jednostavnih frizura)
- Komunikacija na stranom jeziku (upotreba stručne terminologije na stranom jeziku u usmenom ili pismenom obliku u vidu korišćenja stručne literature iz oblasti šišanja i izrade jednostavnih frizura)
- Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodnim naukama i tehnologiji (razvijanje matematičkog načina razmišljanja i izražavanje kroz određene modele u rješavanju praktičnih zadataka)
- Digitalna kompetencija (upotreba namjenskog softvera za izradu i prikazivanje određenih grafičkih prikaza o poslovanju privrednog društva)

- Učiti kako učiti (podsticanje učenika na samostalan rad i istrajnost u učenju kroz motivaciju i želju za primjenom ranije stečenih znanja)
- Socijalna i građanska kompetencija (podsticanje timskog rada na času u cilju konstruktivne komunikacije, izražavanje različitih stavova, podsticanje odgovornosti i podjele zadataka prilikom obavljanja određenih poslova)
- Smisao za inicijativu i preduzetništvo (razvijanje sposobnosti planiranja, organizovanja, pripreme izvještaja, procjene, evidentiranja i dr.)
- Kulturološka svijest i ekspresija (podsticanje upoređivanja svog mišljenja sa mišljenjem drugih, identifikovanje i realizacija društvenih i ekonomskih mogućnosti u kulturnoj aktivnosti)

3.2.8. JEDNOSTAVNO BOJENJE KOSE, BRADE I BRKOVA

1. Broj časova i kreditna vrijednost:

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
II	36		72	**108**	**6**

Praktična nastava: Odjeljenje se dijeli na grupe do 16 učenika.

2. Cilj modula:

- Upoznavanje sa osnovnim tehnikama bojenja kose, brade i brkova kao i upotrebom odgovarajućeg alata, pribora i materijala. Osposobljavanje za osnovno bojenje kose, brade i brkova korišćenjem odgovarajućih tehnika. Razvijanje preciznosti, kreativnosti i odgovornosti u radu.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Izvrši pripremu korisnika usluga za osnovno bojenje kose, brade i brkova
2. Izvrši odabir preparata za osnovno bojenje i izbjeljivanje kose, brade i brkova
3. Pripremi preparate, materijal, pribor i alat za osnovno bojenje kose, brade i brkova
4. Koristi oksidacioni agens-hidrogen različitih koncentracija u postupku bojenja kose, brade i brkova
5. Izvrši osnovno bojenje kose, brade i brkova koristeći odgovarajuće tehnike i alat

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da **Izvrši pripremu korisnika usluga za osnovno bojenje kose, brade i brkova**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni način prijema korisnika usluga za bojenje kose, brade i brkova	
2. Navede **izvore** za istraživanje osnovnih boja	**Izvori:** časopisi, internet sajtovi, fotografije i dr.
3. Opiše način **pripreme korisnika usluga** za bojenje kose	**Priprema korisnika usluga**: nanošenje preparata za zaštitu od boje na lice, stavljanje zaštitnog mantila, trake oko vrata, peškira i dr.
4. Demonstrira prijem korisnika usluga u simuliranoj situaciji	
5. Demonstrira pripremu korisnika usluga za bojenje kose, na zadatom modelu	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 3. Za kriterijume 4 i 5 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Osnovne vrste preparata i način primjene preparata za bojenje kose
- Osnovni uticaj odnosa boje i hidrogena na proces bojenja kose
- Osnovne tehnike bojenja kose
- Primjena uputstva za korišćenje preparata
- Osnovni preparati za bojenje kose
- Primjena kataloga boja
- Osnovni uticaj preparata za bojenje na kosu i vlasište
- Osnovni standardi zaštita od preparata za bojenje

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da **Izvrši odabir preparata za osnovno bojenje i izbjeljivanje kose, brade i brkova**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše fiziologiju prirodne boje kose	
2. Opiše primjenu osnovnih boja za bojenje izrastka i cijele dužine kose	
3. Navede podjelu **preparata** za osnovno bojenje kose, brade i brkova prema sastavu i načinu djelovanja, u skladu sa bezbjednosnim standardima	**Preparati:** privremene, polutrajne, trajne (oksidacione) boje
4. Objasni **karakteristike preparata** za osnovno bojenje i izbjeljivanje kose, brade i brkova	**Karakteristike preparata**: sastav i fizičko-hemijski oblik
5. Objasni vrijeme djelovanja preparata za osnovno bojenje i izbjeljivanje kose, brade i brkova	
6. Objasni ulogu hidrogena različitih **koncentracija** u postupku bojenja i izbjeljivanja kose, brade i brkova	**Koncentracije:** masena, zapreminska (volumna)
7. Opiše posljedice i zaštitu od negativnih uticaja preparata za bojenje i izbjeljivanje kose, brade i brkova	
8. Odabere preparate za bojenje i izbjeljivanje kose, brade i brkova, na zadatom modelu	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 7. Za kriterijum 8 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Fiziologija prirodne boje kose
- Osnovne vrste preparata i način primjene preparata za bojenje kose
- Osnovni uticaj odnosa boje i hidrogena na proces bojenja kose
- Osnovne tehnike bojenja kose
- Primjena uputstva za korišćenje preparata
- Osnovni preparati za bojenje kose
- Primjena kataloga boja
- Izbjeljivanje i dekoloracija kose (blajhanje)
- Osnovni uticaj preparata za bojenje na kosu i vlasište
- Osnovni standardi zaštita od preparata za bojenje

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da **Pripremi preparate, materijal, pribor i alat za osnovno bojenje kose, brade i brkova**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše način pripreme preparata za osnovno bojenje kose, brade i brkova prema uputstvu proizvođača	
2. Opiše način pripreme **materijala, alata i pribora** za osnovno bojenje kose, brade i brkova	**Materijal:** farbe, folije, hidrogen i dr. **Alat i pribor**: francuz češalj, četke za farbanje, zdjelica za farbu, mantil, menzura, rukavice i dr.
3. Opiše pravilan način miješanja preparata za osnovno bojenje	
4. Demonstrira način pripreme preparata za osnovno bojenje kose, brade i brkova prema uputstvu proizvođača	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 3. Za kriterijum 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Osnovne vrste preparata i način primjene preparata za bojenje kose
- Osnovni uticaj odnosa boje i hidrogena na proces bojenja kose
- Osnovne tehnike bojenja kose
- Primjena uputstva za korišćenje preparata
- Osnovni preparati za bojenje kose
- Primjena kataloga boja
- Osnovni uticaj preparata za bojenje na kosu i vlasište
- Osnovni standardi zaštita od preparata za bojenje

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da **Koristi oksidacioni agens-hidrogen različitih koncentracija u postupku bojenja kose, brade i brkova**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede **koncentracije** hidrogena koji se primjenjuju u frizerskim uslugama	**Koncentracije:** masena, zapreminska (volumna)
2. Opiše dejstvo i način pripreme rastvora hidrogena različitih koncentracija	
3. Izračuna različite koncentracije hidrogena primjenjivih u frizerskim uslugama koristeći jednačinu razblaživanja i jednačinu miješanja rastvora	
4. Pripremi rastvore hidrogena različitih koncentracija, na konkretnom zadatku	
5. Mjeri masu i zapreminu rastvora hidrogena, na konkretnom primjeru	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1 i 2. Za kriterijume od 3 do 5 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Vodonik-peroksid (hidrogen)
- Primjena hidrogena kao oksidacionog agensa u frizerskim uslugama
- Priprema rastvora hidrogena različitih koncentracija

Ishod 5 - Učenik će biti sposoban da **Izvrši osnovno bojenje kose, brade i brkova koristeći odgovarajuće tehnike i alat**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše **osnovne tehnike** bojenja kose	**Osnovne tehnike**: bojenje izrastka, bojenje cijele dužine kose i bojenje sijede kose i dr.
2. Opiše način nanošenja preparata za osnovno bojenje i način pranja kose, brade i brkova korisniku usluga nakon bojenja	
3. Opiše način uklanjanja materijala za bojenje ili šatiranje iz kose, brade i brkova	
4. Procijeni vrijeme djelovanja preparata na osnovu procjene kvaliteta i stanja kose, brade i brkova, na zadatom modelu	
5. Demonstrira dijeljenje kose i način nanošenja preparata za osnovno bojenje, na zadatom modelu	
6. Demonstrira način pranja kose, brade i brkova korisniku usluga nakon bojenja, na zadatom modelu	
7. Demonstrira uklanjanje materijala za bojenje	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 3. Za kriterijume od 4 do 7 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Osnovne vrste preparata i način primjene preparata za bojenje kose
- Osnovni uticaj odnosa boje i hidrogena na proces bojenja kose
- Osnovne tehnike bojenja kose
- Primjena uputstva za korišćenje preparata
- Osnovni preparati za bojenje kose
- Primjena kataloga boja
- Osnovni uticaj preparata za bojenje na kosu i vlasište
- Osnovni standardi zaštita od preparata za bojenje

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Jednostavno bojenje kose, brade i brkova je tako koncipiran da omogućava učenicima da stiču teorijska i praktična znanja i vještine iz ove oblasti. Teorijski dio nastave treba realizovati sa cijelim odjeljenjem. Preporučuje se upotreba pokaznih sredstava za demonstriranje pojava, gdje je to moguće, kao i upotreba internet prezentacija i simulacija u cilju boljeg razumijevanja teorijskih znanja. Nastava treba da bude aktivna, sa uključivanjem svih učenika.
- Praktični dio nastave treba realizovati u frizerskom salonu koji je opremljen preporučenim materijalnim uslovima sa odjeljenjem koje se dijeli na grupe do 16 učenika. Vježbe treba realizovati individualno, u parovima ili manjim grupama, ali tako da svaki učenik samostalno uradi vježbu i dobije traženi rezultat. Nastavnik treba da podstiče problemsku nastavu u kojoj navodi učenike da sami dolaze do zaključaka prilikom riješavanja problema, čime im omogućava povezivanje teorijskih znanja sa praktičnom primjenom.
- U radu sa darovitim učenicima treba zadavati praktične zadatke koji podstiču na razmišljanje, zaključivanje i analizu problema. Nastavnik u okviru rada sa darovitim učenicima treba da obezbijedi i mentorski rad kako bi podstakao razvoj njihovih sposobnosti i njihovo interesovanje u cilju karijerne orijentacije.
- Preporučljivo je praćenje i učešće na takmičenjima, revijama frizura, sajmovima kozmetike i dr.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Pekarić D., Frizer kozmetičar i vlasuljar, Sarajevo, 1983.
- Mazić S.; Bogićević D., Savremene frizerske procedure i kozmetika kose, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2001.
- Mazić S., Poznavanje materijala, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2000.
- Mazić S.; Bogićević D., Savremene frizerske procedure i kozmetika kose, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2001.
- Pekarić D., Frizer, Stručna knjiga, Sarajevo, 1983.
- Raos J., Poznavanje materijala s tehnološkim vježbama 1, Srednja strukovna škola, Varaždin, 2006.
- Raos J., Poznavanje materijala s tehnološkim vježbama 2, Srednja strukovna škola, Varaždin, 2006.
- Raos J., Poznavanje materijala 3, Srednja strukovna škola, Varaždin, 2006.
- Acanski D., Kosa vaš ponos i lepota, izdavač D. Ačanski, 2003.
- Moro D.; Čakan N., Priručnik za praktičnu nastavu sa tehnologijom rada I, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2004.

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Projektor	1
3.	Projekciono platno	1
4.	Salonski inventar (radna profesionalna stolica, šamponjera duo sa stolicom, ogledalo, kolica radna 5/1 pokretna, sterilizator, klima uređaj, mašina za veš i dr.)	po potrebi
5.	Alat i pribor (češljevi, četke, francuz češalj, četke za farbanje, zdjelica za farbu, mantil, traka okovratna, menzura, folije, rukavice i dr.)	po potrebi
6.	Aparati (fen, hauba, sauna aparat i dr.)	po potrebi

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
7.	Preparati (farbe, hidrogeni, šamponi, regeneratori, ampule, kreme, sapun, puder i dr.)	po potrebi
8.	Katalozi frizerskih preparata, stručni časopisi	po potrebi
9.	Plakar za odlaganje preparata za vizuelni prikaz, radova, šema, plakata, kataloga, promotivnog materijala	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

9. Povezanost modula – korelacija

- Poznavanje materijala, alata i pribora
- Dermatologija sa osnovama prve pomoći
- Njega kose, brade i brkova
- Estetika u frizerskoj oblasti
- Pripremni i završni radovi u frizerskom salonu
- Prepariranje kose I
- Poslovna kultura
- Pomoćni poslovi u frizerskom salonu
- Prepariranje kose II
- Specijalno bojenje kose, brade i brkova
- Izvođenje frizerskih usluga u salonu

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Komunikacija na maternjem jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenom i pisanom obliku, izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka na uvjerljiv način, razvijanje kritičkog mišljenja iz oblasti jednostavnog bojenja kose)
- Komunikacija na stranom jeziku (upotreba stručne terminologije na stranom jeziku u usmenom ili pismenom obliku u vidu korišćenja stručne literature iz oblasti jednostavnog bojenje kose)
- Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodnim naukama i tehnologiji (razvijanje matematičkog načina razmišljanja i izražavanje kroz određene modele u rješavanju praktičnih zadataka) .
- Digitalna kompetencija (upotreba namjenskog softvera za izradu i prikazivanje određenih grafičkih prikaza o poslovanju privrednog društva)
- Učiti kako učiti (podsticanje učenika na samostalan rad i istrajnost u učenju kroz motivaciju i želju za primjenom ranije stečenih znanja)

- Socijalna i građanska kompetencija (podsticanje timskog rada na času u cilju konstruktivne komunikacije, izražavanje različitih stavova, podsticanje odgovornosti i podjele zadataka prilikom obavljanja određenih poslova)
- Smisao za inicijativu i preduzetništvo (razvijanje sposobnosti planiranja, organizovanja, pripreme izvještaja, procjene, evidentiranja i dr.)
- Kulturološka svijest i ekspresija (podsticanje upoređivanja svog mišljenja sa mišljenjem drugih, identifikovanje i realizacija društvenih i ekonomskih mogućnosti u kulturnoj aktivnosti)

3.2.9. JEDNOSTAVNO BRIJANJE I OBLIKOVANJE BRADE I BRKOVA I BRIJANJE GLAVE

1. Broj časova i kreditna vrijednost:

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
II	36		36	**72**	**4**

Praktična nastava: Odjeljenje se dijeli na grupe do 16 učenika.

2. Cilj modula:

- Upoznavanje sa osnovnim tehnikama brijanja i oblikovanja brade, brkova i brijanja glave. Osposobljavanje za jednostavno brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave. Razvijanje odnosa prema bezbjednom radu, lične i profesionalne odgovornosti i preciznosti u radu.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Izvrši izbor preparata za brijanje glave, brade i brkova nakon pregleda i procjene stanja kože
2. Pripremi korisnika usluga za brijanje glave, brade i brkova
3. Izvrši brijanje brade i brkova koristeći odgovarajuće tehnike i alat
4. Izvrši brijanje glave koristeći odgovarajuće tehnike i alat

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da **Izvrši izbor preparata za brijanje glave, brade i brkova nakon pregleda i procjene stanja kože**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše **metode brijanja** glave, brade i brkova	**Metode brijanja:** suvo i vlažno brijanje
2. Navede podjelu preparata za brijanje glave, brade i brkova prema sastavu i načinu djelovanja, u skladu sa bezbjednosnim standardima	
3. Opiše **preparate** koji se koriste prije, u toku i nakon brijanja	**Preparati:** pjene, kremovi za brijanje, alkoholni losioni, kolonjska voda, puder, razni gelovi i kreme za njegu lica, štiftovi za zaustavljanje krvarenja i dr.
4. Odabere preparate za brijanje glave, brade i brkova, u skladu sa **kriterijumima**	**Kriterijumi**: sastav preparata, uloga preparata, fizičko-hemijski oblik preparata, namjena, mehanizam djelovanja i primjena preparata
5. Odabere preparate koji se koriste prije i poslije brijanja, u skladu sa kriterijumima	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 3. Za kriterijume 4 i 5 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Osnovni preparati za brijanje glave, brade i brkova

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da **Pripremi korisnika usluga za brijanje glave, brade i brkova**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni postupak pregleda kože lica, brade i glave	
2. Navede odgovarajući **alat, pribor i materijal** za rad	**Alat:** britva, žilet, mašinica, makaze i dr. **Pribo**r:četka, zdjela, zaštitne rukavice i dr. **Materijal:** sapun, pjena, krema, pasta, gel, mirišljava ulja, stipsa (zaustavljač krvi) i dr.
3. Objasni postupak **pripreme korisnika** usluga za brijanje	**Pripreme korisnika**: stavljanje zaštitnog mantila i trake oko vrata, zauzimanje pravilnog položaja glave za brijanje i dr.
4. Demonstrira pripremu odgovarajućeg alata, pribora i materijala, na zadatom primeru	
5. Demonstrira postupak pripreme korisnika usluga, na zadatom modelu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 3. Za kriterijume 4 i 5 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Osnovni preparati za brijanje glave, brade i brkova	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da **Izvrši brijanje brade i brkova koristeći odgovarajuće tehnike i alat**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše postupak brijanja brade i brkova	
2. Opiše postupak masaže lica i glave prstima i vibracionim aparatima nakon brijanja	
3. Demonstrira brijanje brade i brkova, na zadatom modelu	
4. Demonstrira umivanje i osvježavanje lica vodom, na zadatom modelu	
5. Demonstrira nanošenje **preparata** za dezinfekciju i njegu lica nakon brijanja, na zadatom modelu	**Preparati**: alkohol, kolonska voda, puder, razni gelovi i kreme za njegu lica i dr.
6. Demonstrira masažu lica i glave prstima i vibracionim aparatima nakon brijanja, na zadatom modelu	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 2. Za kriterijume od 3 do 6 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Osnovni preparati za brijanje glave, brade i brkova

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da **Izvrši brijanje glave koristeći odgovarajuće tehnike i alat**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede **tehnike brijanja** glave	**Tehnike brijanja**: brijanje, iscrtavanje, fazoniranje i dr.
2. Objasni preparate za njegu lica i glave i način njihove primjene	
3. Demonstrira tehnike brijanja glave, na zadatom modelu	
4. Demonstrira nanošenje **preparata** za dezinfekciju i njegu lica i glave prije i nakon brijanja	**Preparati:** alkohol, kolonska voda, puder, razni gelovi i kreme za njegu lica i dr.
5. Demonstrira masažu lica i glave prstima i vibracionim aparatima nakon brijanja, na zadatom modelu	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1 i 2. Za kriterijume od 3 do 5 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Osnovni preparati za brijanje glave, brade i brkova

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Jednostavno brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave je tako koncipiran da teorijski dio nastave treba realizovati sa cijelim odjeljenjem. Preporučuje se upotreba pokaznih sredstava za demonstriranje pojava, gdje je to moguće, kao i upotreba internet prezentacija i simulacija u cilju boljeg razumijevanja teorijskih znanja. Nastava treba da bude aktivna, sa uključivanjem svih učenika.
- Praktični dio nastave treba realizovati u frizerskom salonu koji je opremljen preporučenim materijalnim uslovima sa odjeljenjem koje se dijeli na grupe do 16 učenika. Vježbe treba realizovati individualno, u parovima ili manjim grupama, ali tako da svaki učenik samostalno uradi vježbu i dobije traženi rezultat.
- Nastavnik treba da podstiče problemsku nastavu u kojoj navodi učenike da sami dolaze do zaključaka prilikom rješavanja problema, čime im omogućava povezivanje teorijskih znanja sa praktičnom primjenom.
- U radu sa darovitim učenicima treba zadavati praktične zadatke koji podstiču na razmišljanje, zaključivanje i analizu problema. Nastavnik u okviru rada sa darovitim učenicima treba da obezbijedi i mentorski rad kako bi podstakao razvoj njihovih sposobnosti i njihovo interesovanje u cilju karijerne orijentacije.
- Preporučljivo je praćenje i učešće na takmičenjima, revijama frizura,sajmovima kozmetike, seminarima i dr.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Pekarić D., Frizer kozmetičar i vlasuljar, Sarajevo, 1983.
- Mazić S.; Bogićević D., Savremene frizerske procedure i kozmetika kose, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2001.
- Acanski D., Kosa vaš ponos i lepota, izdavač D. Ačanski, 2003.
- Moro D.; Čakan N., Priručnik za praktičnu nastavu sa tehnologijom rada I, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2004.
- Mazić S., Poznavanje materijala, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2000.
- Mazić S.; Bogićević D., Savremene frizerske procedure i kozmetika kose, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2001.
- Pekarić D., Frizer, Stručna knjiga, Sarajevo, 1983.
- Raos J., Poznavanje materijala s tehnološkim vježbama 1, Srednja strukovna škola, Varaždin, 2006.
- Raos J., Poznavanje materijala s tehnološkim vježbama 2, Srednja strukovna škola, Varaždin, 2006.
- Raos J., Poznavanje materijala 3, Srednja strukovna škola, Varaždin, 2006.

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Salonski inventar (radna profesionalna stolica, šamponjera duo sa stolicom, ogledalo, kolica radna 5/1 pokretna, sterilizator, klima uređaj, mašina za veš i dr.)	po potrebi
3.	Alat i pribor (britva, žilet, mašinica, makaze, češljevi, četka, zdjela, zaštitne rukavice i dr.)	po potrebi
4.	Preparati (pjene, kremovi za brijanje, alkoholni losioni, kolonjska voda, puder, razni gelovi i kreme za njegu lica, štiftovi za zaustavljanje krvarenja i dr.)	po potrebi
5.	Aparati (fen, mašinica i dr.)	po potrebi
6.	Katalozi frizerskih preparata, stručni časopisi	po potrebi
7.	Plakar za odlaganje preparata za vizuelni prikaz, radova, šema, plakata, kataloga, promotivnog materijala	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

9. Povezanost modula – korelacija

- Poznavanje materijala, alata i pribora
- Dermatologija sa osnovama prve pomoći
- Njega kose, brade i brkova
- Estetika u frizerskoj oblasti
- Pripremni i završni radovi u frizerskom salonu
- Poslovna kultura
- Pomoćni poslovi u frizerskom salonu
- Brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave
- Izvođenje frizerskih usluga u salonu

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Komunikacija na maternjem jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenom i pisanom obliku, izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka na uvjerljiv način, razvijanje kritičkog mišljenja iz oblasti brijanja i oblikovanja brade, brkova i brijanja glave)
- Komunikacija na stranom jeziku (upotreba stručne terminologije na stranom jeziku u usmenom ili pismenom obliku u vidu korišćenja stručne literature iz oblasti brijanja i oblikovanja brade, brkova i brijanja glave)
- Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodnim naukama i tehnologiji (razvijanje matematičkog načina razmišljanja i izražavanje kroz određene modele u rješavanju praktičnih zadataka) .
- Digitalna kompetencija (upotreba namjenskog softvera za izradu i prikazivanje određenih grafičkih prikaza o poslovanju privrednog društva)
- Učiti kako učiti (podsticanje učenika na samostalan rad i istrajnost u učenju kroz motivaciju i želju za primjenom ranije stečenih znanja)
- Socijalna i građanska kompetencija (podsticanje timskog rada na času u cilju konstruktivne komunikacije, izražavanje različitih stavova, podsticanje odgovornosti i podjele zadataka prilikom obavljanja određenih poslova)
- Smisao za inicijativu i preduzetništvo (razvijanje sposobnosti planiranja, organizovanja, pripreme izvještaja, procjene, evidentiranja i dr.)
- Kulturološka svijest i ekspresija (podsticanje upoređivanja svog mišljenja sa mišljenjem drugih, identifikovanje i realizacija društvenih i ekonomskih mogućnosti u kulturnoj aktivnosti)

3.3.10. POSLOVNA KULTURA

1. Broj časova i kreditna vrijednost:

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
II	52	20		**72**	**4**

2. Cilj modula:

- Osposobljavanje za primjenu osnovnih tehnika uspješne komunikacije, pravila za rješavanje konfliktnih situacija, realizaciju poslovnih sastanaka, rukovođenje radom manje radne grupe i primjenu pravila bontona. Podsticanje razumijevanja i prihvatanja različitosti u cilju ostvarivanja pozitivne interakcije u poslovnom okruženju.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Prepozna socijalne i psihičke procese u grupi i njihov uticaj na ponašanje u radnom okruženju
2. Primijeni tehnike uspješne komunikacije
3. Primijeni pravila za rješavanje konfliktnih situacija i mjere prevencije profesionalnog sagorijevanja
4. Identifikuje tipove rukovođenja, načine odlučivanja i pregovaranja u grupi
5. Organizuje rad male radne grupe
6. Uoči način funkcionisanja organizacione kulture
7. Uoči uticaj kulturoloških različitosti među narodima na njihovo međusobno razumijevanje
8. Primijeni pravila bontona u različitim oblastima ličnog i profesionalnog djelovanja

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da **Prepozna socijalne i psihičke procese u grupi i njihov uticaj na ponašanje u radnom okruženju**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni specifičnosti poslovne psihologije	
2. Objasni pojmove grupna dinamika, grupni proces i grupna struktura	
3. Objasni karakteristike i mogućnosti mijenjanja stavova i predrasuda	
4. Objasni pojam i djelovanje grupnih normi	
5. Objasni uzroke i posljedice **proindividualnog**, **prosocijalnog** i **antisocijalnog ponašanja** u poslovnom okruženju	**Proindividualno ponašanje:** asertivnost, egoizam i takmičenje **Prosocijalno ponašanje:** saradnja, empatija i altruizam **Antisocijalno ponašanje:** agresivnost i delikventnost
6. Objasni uticaj **socijalnih faktora** na mišljenje i rasuđivanje pojedinca	**Socijalni faktori:** pritisak grupe, uticaj autoriteta **i** distribucija moći
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 6.	
Predložene teme	
- Socijalni i psihički procesi u grupi	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da **Primijeni tehnike uspješne komunikacije**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni pojam i tipologiju komunikacije	
2. Navede strukturu i elemente procesa komunikacije	
3. Objasni karakteristike i međuzavisnost verbalne i neverbalne komunikacije	
4. Opiše različite kanale komunikacije	
5. Opiše **faktore** koji utiču na proces komunikacije	**Faktori:** projekcije, efekat prvog utiska, efekat posljednjeg utiska, stereotipi, halo efekat i mentalni modeli
6. Objasni **uzroke smetnji u verbalnoj i neverbalnoj komunikaciji**	**Uzroci smetnji u verbalnoj i neverbalnoj komunikaciji:** „buka“ u komunikacionom kanalu, pridavanje različitog značenja verbalnim simbolima od strane pošiljaoca i primaoca poruke, neusklađenost verbalnih i neverbalnih znakova
7. Opiše tehnike uspješne komunikacije	
8. Objasni prednosti i nedostatke elektronske komunikacije	
9. Predstavi pravila uspješne komunikacije, na zadatom primjeru	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 8. Za kriterijum 9 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Komunikacija	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da **Primijeni pravila za rješavanje konfliktnih situacija i mjere prevencije profesionalnog sagorijevanja**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni različite teorijske pristupe tumačenja konflikata	
2. Opiše moguće **uzroke konfliktnih situacija** u poslovnom okruženju	**Uzroci konfliktnih situacija:** socijalni, ekonomski, ideološki, istorijski, lični i dr.
3. Navede preporuke za upotrebu različitih **stilova u rješavanju konflikata**	**Stilovi u rješavanju konflikata:** takmičenje, saradnja, izbjegavanje, prilagođavanje i kompromis
4. Predloži različite načine rješavanja konfliktne situacije u radnim uslovima, na zadatom primjeru	
5. Navede faktore koji utiču na profesionalno sagorijevanje u procesu rada	
6. Navede mjere prevencije i terapije profesionalnog sagorijevanja	
7. Prezentuje primjere pojedinačnih **odbrambenih mehanizama** prema radnom zadatku, na zadatom primjeru	**Odbrambeni mehanizmi:** negiranje, projekcija, identifikacija, poricanje, racionalizacija, potiskivanje, regresija i dr.

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1, 2, 3, 5 i 6. Za kriterijume 4 i 7 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Konflikti i rješavanje konfliktnih situacija
- Asertivni govor i asertivno ponašanje

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da **Identifikuje tipove rukovođenja, načine odlučivanja i pregovaranja u grupi**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede načela i faze uspješnog poslovnog razgovora	
2. Navede osnovne karakteristike i **načine identifikacije** različitih **pregovaračkih stilova**	**Načini identifikacije:** posmatranje, slušanje, postavljanje pitanja i dr. **Pregovarački stilovi:** slušalac, stvaralac, aktivista mislilac i dr.
3. Objasni **različite stilove** pristupa konfliktu prilikom pregovaranja	**Različiti stilovi:** rješavanje problema, kompromis, izbjegavanje, dominacija i dr.
4. Objasni **principe pregovaranja** i činioce na koje treba obratiti pažnju u različitim **fazama** pregovaranja do pronalaženja kooperativnog rješenja	**Principi pregovaranja:** principijelno pregovaranje, odvajanje ljudi od problema, fokusiranje na interese ne na pozicije, pronalaženje rješenja usmjerenih na zajedničku dobit, insistiranje na upotrebi objektivnih kriterijuma i dr. **Faze:** prije, u toku i poslije pregovora
5. Opiše psihosocijalne osobine koje karakterišu ulogu vođe	
6. Objasni različite načine odlučivanja u grupi	
7. Opiše različite **tipove moći** i stilove rukovođenja grupom	**Tipovi moći:** funkcionalna, statusna, manipulativna i dr.
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 7.	
Predložene teme	
- Tipovi rukovođenja, načini odlučivanja i pregovaranja u grupi	

Ishod 5 - Učenik će biti sposoban da **Organizuje rad male radne grupe**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede pojam i tipologiju grupa	
2. Objasni najznačajnije **aktivnosti** u procesu organizacije tima	**Aktivnosti:** analiza radnih zadataka, određivanje uloga u timu, izbor članova tima, stvaranje klime povjerenja, saradnje i podrške, određivanje strategije rada i delegiranje zadataka
3. Opiše **vještine** potrebne za efikasan rad u timu	**Vještine:** razmjena ideja u grupi; uvažavanje različitosti u radnom iskustvu, znanju i mišljenju; učenje iz konstruktivne kritike i dr.
4. Opiše **pretpostavke** za uspješno funkcionisanje timova	**Pretpostavke:** adekvatan izbor članova tima, ohrabrivanje različitih mišljenja, njegovanje fokusirane aktivnosti, podsticanje kreativnosti, visok stepen integracije, favorizovanje otvorene komunikacije i dr.
5. Opiše karakteristike uspješnog rukovodioca i različite stilove rukovođenja	
6. Objasni **pokazatelje uspješnog rada radne grupe**	**Pokazatelji uspješnog rada radne grupe:** radni rezultati, očuvana pozitivna atmosfera, smanjeni nivo stresa sa aspekta očuvanja mentalnog zdravlja članova radne grupe i dr.
7. Prezentuje primjenu vještina timskog rada, na zadatom primjeru	
8. Prezentuje konstruktivne modele ponašanja tokom poslovnog sastanka u simuliranoj radnoj situaciji	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 6. Za kriterijume 7 i 8 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Društvene grupe

Ishod 6 - Učenik će biti sposoban da **Uoči način funkcionisanja organizacione kulture**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni pojam organizacione kulture	
2. Objasni **simbolički** i **kognitivni sadržaj** organizacione kulture	**Simbolički sadržaj:** jezički simboli, bihevioralni simboli, materijalni simboli i dr. **Kognitivni sadržaj:** pretpostavke, vrijednosti, norme i stavovi
3. Analizira **tipove organizacione kulture** prema Handy-evoj klasifikaciji	**Tipovi organizacione kulture:** kultura moći, kultura uloga, kultura zadataka i kultura podrške
4. Opiše uticaj organizacione kulture na uspjeh i osjećaj zadovoljstva u radu	
5. Istraži promjene organizacione kulture, na zadatom primjeru	
6. Predloži način rada organizacije, u skladu sa njenom vizijom i misijom, na zadatom primjeru	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 4. Za kriterijume 5 i 6 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Organizaciona kultura	

Ishod 7 - Učenik će biti sposoban da **Uoči uticaj kulturoloških različitosti među narodima na njihovo međusobno razumijevanje**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni **prepreke** u interkulturnoj komunikaciji	**Prepreke:** etnocentrizam, jezik, pogrešno tumačenje neverbalne komunikacije i dr.
2. Objasni pojam kultura poslovnog ponašanja	
3. Analizira specifičnosti zapadnoevropske kulture	
4. Uporedi **komunikacijske specifičnosti** odabranih kultura širom svijeta	**Komunikacijske specifičnosti:** razlike u gestikulaciji, razlike u definisanju ličnog prostora, kontakt očima, fizički kontakt, razlike u neverbalnoj komunikaciji, razlike u tumačenju simbola i dr.
5. Obrazloži pozitivno i negativno djelovanje kulturoloških razlika između osoba koje učestvuju u poslovnoj komunikaciji	
6. Objasni kulturološke razlike u **poslovnim protokolima**	**Poslovni protokoli:** oblici etikecije, ceremonija, ispravni kodeksi ponašanja i dr.
7. Predstavi kros-kulturalne vještine, na zadatom primjeru	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 6. Za kriterijum 7 potrebna je ispravno urađena vježba sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Kulturološke različitosti među narodima	

Ishod 8 - Učenik će biti sposoban da **Primijeni pravila bontona u različitim oblastima ličnog i profesionalnog djelovanja**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni značaj i društvenu funkciju bontona	
2. Opiše pravila bontona u različitim **situacijama**	**Situacije**: ponašanje-maniri, ponašanje za stolom, telefoniranje, obilježavanje određenih datuma, cvjetni bonton, ponašanje na ulici, ponašanje u školi, turistički bonton i dr.
3. Opiše pravila **poslovnog bontona**	**Poslovni bonton**: poslovno odijevanje, poslovni pokloni, poslovna etikecija, poslovno pregovaranje, oslovljavanje, poslovno druženje i dr.
4. Objasni pravila internet bontona	
5. Objasni pravila bontona prema pripadnicima različitih grupa	
6. Opiše elemente i vrste **imidža**	**Imidž**: lični, profesionalni i digitalni
7. Predstavi pravila bontona, na zadatom primjeru	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 6. Za kriterijum 7 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Bonton	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Poslovna kultura je tako koncipiran da učenicima omogućava sticanje teorijskih i primijenjenih znanja kroz časove teorije i vježbi.
- Teorijski dio nastave treba izvoditi sa cijelim odjeljenjem, uz primjenu aktivnih oblika nastave – interaktivnih predavanja, rada u parovima i malim grupama, samostalnog rada i istraživanja učenika na času.
- Za ove časove neophodna je priprema nastavnika u dijelu prepoznavanja i prezentovanja učenicima situacija iz domena rada kroz koje učenici mogu da vježbaju različite pristupe različitim situacijama i da shvate da se komunikacione tehnike uče kroz vježbu i primjenu. Zavisno od tipa situacije i zadataka, na samim časovima vježbi može se organizovati samo demonstracija/simulacija, a učenicima se u vidu malog projekta za rad u grupama zadati konkretan zadatak.
- U cilju podsticanja darovitih učenika, nastavnik može da koristi viši taksonomski nivo u odnosu na preporučeni, kao i proširene ishode učenja, usmjeravajući darovite učenike na zaključivanje, razvijanje sposobnosti analize i sinteze, kreativnosti i pozitivnog odnosa prema oblastima koje ih interesuju.
- Nastavnik bi trebalo da podstiče na razvoj njihovih sposobnosti i interesovanja u cilju pravilne karijerne orijentacije.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Kostic Z., Poslovna komunikacija, Zavod za udžbenike Beograd, 2015.
- Vuletic. V., Sociologija, Klet, Beorad, 2014.
- Trebješanin Ž.; Lalović Z., Pojedinac u grupi, Uzbenik za treći i četvrti razred gimnazije, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Podgorica, 2011.
- Šarenac R., Rješavanje konfliktnih situacija, priručnik, Uprava za kadrove, Podgorica, 2006.
- Rot., Psihologija grupe, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 1985.
- Gidens. Entoni, Sociologija, CID, Podgorica, 1998.
- Vasić M., Timovi i timski rad, Zavod distrofičara, Banja Luka, 2004.
- Šušnjic Dj., Teorija kulture, Zavod za udzbenike Beograd, 2015.

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumeni i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Projektor, projekciono platno/ multimedijalna tabla	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

9. Povezanost modula – korelacija

- Njega kose, brade i brkova
- Pripremni i završni radovi u frizerskom salonu
- Prepariranje kose I
- Šišanje i izrada jednostavnih frizura
- Jednostavno bojenje kose, brade i brkova
- Jednostavno brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave
- Pomoćni poslovi u frizerskom salonu
- Prepariranje kose II
- Šišanje i izrada namjenskih frizura
- Specijalno bojenje kose, brade i brkova
- Brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave
- Preduzetništvo
- Izvođenje frizerskih usluga u salonu

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Komunikacija na maternjem jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenom i pisanom obliku pravilnim formulisanjem pojmova i koncepata iz oblasti poslovne kulture, izražavanjem argumenata i kritičkog mišljenja; poštovanje pravila i preporuka prilikom prezentovanja zadate teme i dr.)
- Komunikacija na stranom jeziku (razumijevanje stručne terminologije iz oblasti poslovne kulture prilikom istraživanja na Internetu; korišćenje literature na engleskom jeziku i dr.)
- Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodnim naukama i tehnologiji (razvijanje logičkog načina razmišljanja i donošenja zaključaka prilikom analize problema iz oblasti poslovne kulture i dr.)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz oblasti poslovne kulture, prepoznavanjem relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja Interneta i dr.)
- Učiti kako učiti (razvijanje tehnika samostalnog učenja, kao i učenja u timu kroz vršnjačku edukaciju i diskusiju; izrada seminarskih radova i prezentacija na zadatu temu; razvijanje tehnika istraživanja, sistematizovanja i vrednovanja informacija u cilju nadogradnje prethodno stečenih znanja, kao i otkrivanja novih; razvijanje svijesti o značaju elektronskog učenja i dr.)
- Socijalna i građanska kompetencija (razvijanje sposobnosti izražavanja sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova; razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg integriteta, u skladu sa etičkim pravilima; razvijanje sposobnosti za timski rad i saradnju prilikom realizacije praktičnih vježbi i dr.)
- Smisao za inicijativu i preduzetništvo (razvijanje sposobnosti davanja inicijative, procjene i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje kreativnosti, kao i vještina planiranja i upravljanja vremenom, samostalno ili u timu i dr.)
- Kulturološka svijest i ekspresija (razvijanje kulture dijaloga, tolerantnosti kroz usvajanje sadržaja o kulturnoj različitosti i dr.)

3.2.11. POMOĆNI POSLOVI U FRIZERSKOM SALONU

1. Broj časova i kreditna vrijednost:

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
II			324	**324**	**17**

Praktična nastava: Odjeljenje se dijeli na grupe do 16 učenika.

2. Cilj modula:

- Osposobljavanje za obavljanje pomoćnih poslova u frizerskom salonu. Razvijanje preciznosti, odgovornosti i pouzdanosti, kao i pozitivnog odnosa prema struci.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Izvrši pomoćne poslove prilikom njege kose i vlasišta
2. Izvrši pomoćne poslove prilikom njege lica, brade i brkova
3. Izvrši pomoćne poslove prilikom šišanja jednostavnih frizura
4. Izvrši pomoćne poslove prilikom izrade jednostavnih frizura
5. Izvrši pomoćne poslove prilikom osnovnog bojenja kose
6. Izvrši pomoćne poslove prilikom prepariranja kose

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da **Izvrši pomoćne poslove prilikom njege kose i vlasišta**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Izvrši **pripremu korisnika usluga** za pranje kose i vlasišta	**Priprema korisnika usluga:** stavljanje peškira oko vrata, stavljanje mantila i dr.
2. Odabere adekvatan preparat, u zavisnosti od kvaliteta kose	
3. Nanese adekvatne preparate na kosu korisnika usluga	
4. Upotrijebi tehnike pokreta ruku prilikom pranja kose korisniku usluga	
5. Raščešlja kosu korisniku usluga nakon pranja kose	
6. Prosuši kosu korisniku usluga nakon pranja i raščešljavanja koristeći fen	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem za kriterijume od 1 do 6.

Predložene teme

- Osnovne fizičke i hemijske osobine dlake
- Osnovni uticaj frizerskih i kozmetičkih preparata na zdravlje kose, vlasišta
- Osnovni preparati za pranje i njegu kose
- Način osnovne njege kose i vlasišta

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da **Izvrši pomoćne poslove prilikom njege lica, brade i brkova**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Odabere **preparate** za njegu lica, brade i brkova	**Preparati:** kreme, pomade, puder, vosak, ulja, kolonjska voda, puder, pomade i dr.
2. Izvrši **pripremu korisnika** usluga za njegu lica, brade i brkova	**Priprema korisnika**: stavljanje peškira oko vrata, stavljanje mantila i dr.
3. Primijeni tehnike prilikom masaže lica i glave	
4. Masira lice nakon brijanja	
5. Sprovede završne radove prilikom njege lica, brade i brkova	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem za kriterijume od 1 do 5.

Predložene teme

- Fizičke i hemijske osobine dlake
- Prepoznavanje vrste bolesti kose, vlasišta, kože lica, brade i brkova
- Uticaj frizerskih i kozmetičkih preparata na zdravlje kose, vlasišta, lica, brade i brkova
- Vrste i primjena preparata za pranje kose, vlasnih dodataka i perika
- Vrste i primjena preparata za njegu kose, vlasišta, lica, brade i brkova
- Način njege kose i vlasišta, lica, brade i brkova
- Način njege vlasnih dodataka i perika

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da **Izvrši pomoćne poslove prilikom šišanje jednostavnih frizura**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Pripremi korisnika usluga za šišanje kose	
2. Stavi zaštitni mantil i traku oko vrata korisniku usluga	
3. Raščešlja i podijeli kosu na sekcije prije šišanja	
4. Nanese preparate na kosu korisniku usluga prije i poslije šišanja	
5. Pripremi potreban **alat i pribor** za šišanje jednostavne muške i ženske frizure	**Alat i pribor:** makaze, češalje, fen, četka i dr.
6. Obavi **pomoćne poslove** prilikom šišanja jednostavne muške i ženske frizure	**Pomoćni poslovi:** pridržavanje kose, alata ili pribora, dodavanje alata ili pribora i dr.

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem za kriterijume od 1 do 6.

Predložene teme

- Osnovne tehnike šišanja
- Vrste i upotreba alata i pribora za osnovno šišanje
- Osnove estetskog oblikovanja

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da **Izvrši pomoćne poslove prilikom izrade jednostavnih frizura**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Odabere preparate za oblikovanje frizure	
2. Raščešlja kosu korisniku usluga prije izrade frizure	
3. Podijeli kosu korisniku usluga nakon raščešljavanje	
4. Nanese preparate na kosu prije i poslije izrade frizure	
5. Obavi **pomoćne poslove** prilikom izrade jednostavnih frizura	**Pomoćni poslovi:** pridržavanje kose, alata ili pribora, dodavanje alata ili pribora i dr.

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem za kriterijume od 1 do 5.

Predložene teme

- Tehnike za pripremu izrade dnevnih frizura na različitoj dužini kose
- Vrste i primjena pribora i alata za oblikovanje dnevnih frizura
- Vrste i primjena preparata za oblikovanje mokre i suve kose

Ishod 5 - Učenik će biti sposoban da **Izvrši pomoćne poslove prilikom osnovnog bojenja kose**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Izvrši **pripremu korisnika usluga** za osnovno bojenje kose	**Priprema korisnika usluga**: nanošenje preparata za zaštitu od boje na lice, stavljanje zaštitnog mantila, trake oko vrata, peškira i dr.
2. Odabere preparate za osnovno bojenje kose	
3. Pripremi **materijal, pribor i alat** za osnovno bojenje kose	**Materijal:** farbe, toneri, folije, hidrogen i dr. **Alat i pribor**: francuz češalj, četke za farbanje, zdjelica za farbu, mantil, menzura, rukavice i dr.
4. Obavi **pomoćne poslove** prilikom osnovnog bojenja kose korisniku usluga	**Pomoćni poslovi:** pridržavanje alata ili pribora, dodavanje alata ili pribora i dr.

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem za kriterijume od 1 do 4.

Predložene teme

- Osnovne vrste preparata i način primjene preparata za bojenje kose
- Osnovni uticaj odnosa boje i hidrogena na proces bojenja kose
- Osnovne tehnike bojenja kose
- Primjena uputstva za korišćenje preparata
- Osnovni preparati za bojenje kose
- Primjena kataloga boja
- Osnovni uticaj preparata za bojenje na kosu i vlasište
- Osnovni standardi zaštite od preparata za bojenje

Ishod 6 - Učenik će biti sposoban da **Izvrši pomoćne poslove prilikom prepariranja kose**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Izvrši **pripremu korisnika usluga** za prepariranje kose	**Priprema korisnika usluga**: stavljanje zaštitnog mantila, trake oko vrata, peškira i dr.
2. Pripremi **preparate** za prepariranje kose, u skladu sa određenim uputstvom	**Preparat**i: za zdravu, oštećenu, farbanu, bijeljenu i različitu strukturu kose
3. Pripremi odgovarajući **materijal** za prepariranje kose	**Materijal**: vikleri raznih veličina i oblika, gumice, termo kapa i dr..
4. Pripremi preparate za prepariranje kose	
5. Ukloni pribor za prepariranje iz kose korisniku usluga	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem za kriterijume od 1 do 5.	
Predložene teme	
- Osnovni preparati za prepariranje kose - Način pripreme preparata za prepariranje - Primjena zaštite od preparata za prepariranje	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Pomoćni poslovi u frizerskom salonu je tako koncipiran da učenicima omogućava sticanje praktičnih znanja i vještina.
- Časove praktične nastave treba izvoditi sa odjeljenjem koje se dijeli na grupe do 16 učenika. U zavisnosti od materijalnih uslova u školi, časovi praktične nastave se mogu realizovati u školi i kod poslodavca.
- Praktični dio nastave treba realizovati u frizerskom salonu koji je opremljen preporučenim materijalnim uslovima. Vježbe treba realizovati individualno, u parovima ili manjim grupama, ali tako da svaki učenik samostalno uradi vježbu i dobije traženi rezultat. Nastavnik treba da podstiče problemsku nastavu u kojoj navodi učenike da sami dolaze do zaključaka prilikom riješavanja problema, čime im omogućava povezivanje teorijskih znanja sa praktičnom primjenom.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Pekarić D., Frizer kozmetičar i vlasuljar, Sarajevo, 1983.
- Mazić S.; Bogićević D., Savremene frizerske procedure i kozmetika kose, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2001.
- Acanski D., Kosa vaš ponos i lepota, izdavač D. Ačanski, 2003.
- Moro D.; Čakan N., Priručnik za praktičnu nastavu sa tehnologijom rada I, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2004.

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Salonski inventar (radna profesionalna stolica, šamponjera duo sa stolicom, ogledalo, kolica radna 5/1 pokretna, sterilizator, klima uređaj, mašina za veš i dr.	po potrebi
3.	Alat i pribor (makaze, češljevi, trimeri, prskalica za kosu, francuz češalj, četke, četke za farbanje, zdjelica za farbu, traka okovratna, mantil, menzura, rukavice, vikleri raznih veličina i oblika, gumice, štipaljke, školjka za uši, termo kapa, peškiri i dr.)	po potrebi
4.	Preparati (kreme, pomade, puder, vosak, ulja, kolonjska voda, puder, pomade, farbe, toneri, folije, hidrogen, preparati za zdravu, oštećenu, farbanu, bijeljenu i različitu strukturu kose i dr.)	po potrebi
5.	Aparati (fen, mašinica, aparat sa komorom i dr.)	po potrebi

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.

- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

9. Povezanost modula – korelacija

- Poznavanje materijala, alata i pribora
- Njega kose, brade i brkova
- Estetika u frizerskoj oblasti
- Pripremni i završni radovi u frizerskom salonu
- Prepariranje kose I
- Šišanje i izrada jednostavnih frizura
- Jednostavno bojenje kose, brade i brkova
- Jednostavno brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave
- Poslovna kultura
- Prepariranje kose II
- Šišanje i izrada namjenskih frizura
- Specijalno bojenje kose, brade i brkova
- Brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave
- Izvođenje frizerskih usluga u salonu

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Komunikacija na maternjem jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenom i pisanom obliku, izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka na uvjerljiv način, razvijanje kritičkog mišljenja iz oblasti pomoćnih poslova u frizerskom salonu)
- Komunikacija na stranom jeziku (upotreba stručne terminologije na stranom jeziku u usmenom ili pismenom obliku u vidu korišćenja stručne literature iz oblasti pomoćnih poslova u frizerskom salonu)
- Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodnim naukama i tehnologiji (razvijanje matematičkog načina razmišljanja i izražavanje kroz određene modele u rješavanju praktičnih zadataka) .
- Digitalna kompetencija (upotreba namjenskog softvera za izradu i prikazivanje određenih grafičkih prikaza o poslovanju privrednog društva)
- Učiti kako učiti (podsticanje učenika na samostalan rad i istrajnost u učenju kroz motivaciju i želju za primjenom ranije stečenih znanja)
- Socijalna i građanska kompetencija (podsticanje timskog rada na času u cilju konstruktivne komunikacije, izražavanje različitih stavova, podsticanje odgovornosti i podjele zadataka prilikom obavljanja određenih poslova)
- Smisao za inicijativu i preduzetništvo (razvijanje sposobnosti planiranja, organizovanja, pripreme izvještaja, procjene, evidentiranja i dr.)
- Kulturološka svijest i ekspresija (podsticanje upoređivanja svog mišljenja sa mišljenjem drugih, identifikovanje i realizacija društvenih i ekonomskih mogućnosti u kulturnoj aktivnosti)

3.2.12. PREPARIRANJE KOSE II

1. Broj časova i kreditna vrijednost:

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
III	16		50	**66**	**4**

Praktična nastava: Odjeljenje se dijeli na grupe do 16 učenika.

2. Cilj modula:

- Upoznavanje sa različitim vrstama preparata koji se koriste za prepariranje kose, načinom njihove pripreme i procesom prepariranja. Osposobljavanje za pripremu i primjenu preparata i prepariranje kose. Razvijanje odgovornosti prema kvalitetnom radu i ispunjavanju radnih obaveza.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Pripremi korisnika usluga za prepariranje kose
2. Pripremi preparate za prepariranje kose, u skladu sa određenim uputstvom
3. Izvrši prepariranje kose na različitoj dužini
4. Obavi uklanjanje pribora za prepariranje i nanese potrebne preparate radi zaštite kose

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da **Pripremi korisnika usluga za prepariranje kose**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni način **pripreme korisnika usluga** prilikom prepariranja kose	**Priprema korisnika usluga**: stavljanje zaštitnog mantila, trake oko vrata, peškira i dr.
2. Objasni način pranja i šišanja kose prije prepariranja	
3. Demonstrira pripremu i zaštitu korisnika usluga prilikom prepariranja kose, na zadatom modelu	
4. Demonstrira način pranja i šišanja kose prije prepariranja, na zadatom modelu	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1 i 2. Za kriterijume 3 i 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Vrste i primjena preparata za prepariranje kose
- Način pripreme preparata
- Pravilna primjena uputstva za korišćenje preparata za prepariranje
- Uticaj preparata za prepariranje na kosu i vlasište
- Način zaštite od preparata za prepariranje

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da **Pripremi preparate za prepariranje kose, u skladu sa određenim uputstvom**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Nabroji **preparate** za prepariranje, u zavisnosti od kvaliteta i **vrste kose**	**Preparati**: za zdravu, oštećenu, farbanu, bijeljenu i različitu strukturu kose **Vrste kose**: tanka, debela, porozna i dr.
2. Opiše način pripreme preparata za prepariranje kose na odgovarajući način	
3. Opiše način primjene preparata za prepariranje kose na odgovarajući način	
4. Demonstrira način pripreme preparata za prepariranje kose, na zadatom modelu	
5. Demonstrira način primjene preparata za prepariranje kose, na zadatom modelu	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum od 1 do 3. Za kriterijume 4 i 5 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Vrste i primjena preparata za prepariranje kose
- Način pripreme preparata
- Pravilna primjena uputstva za korišćenje preparata za prepariranje
- Uticaj preparata za prepariranje na kosu i vlasište
- Način zaštite od preparata za prepariranje

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da **Izvrši prepariranje kose na različitoj dužini**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Pripremi odgovarajući **alat, pribor i materijal** za prepariranje kose, u skladu sa određenim uputstvom	**Alat:** češalj, makaze, četke i dr. **Pribor:** vikleri različitih oblika, gumice, termo kape i dr. **Materijal:** preparat za izradu minivala, neutralizator – fiksir tečnost, sredstva za njegu kose i dr.
2. Opiše postupak neutralizacije – fiksiranje kose	
3. Opiše postupak izrade minivala na različitoj dužini kose, u zavisnosti od njenog **stanja** i strukture	**Stanje**: zdrava, oštećena, bojena, bijeljena i dr.
4. Demonstrira proces **prepariranja kose** na različitoj dužini koristeći odgovarajuću jačinu kisjeline, u zavisnosti od **stanja kose** korisnika usluga	**Prepariranje kose:** sitni, krupni, spiralni minival, minival na različitoj strukturi kose, ispravljanje kovrdžave kose hemijskim preparatima, minival na bijeljenoj kosi i dr. **Stanje kose:** zdrava, oštećena, bojena, bijeljena i dr.
5. Prati proces prepariranja zbog mogućnosti oštećenja kose	
6. Demonstrira ispiranje kose i nanošenje sredstava za njenu njegu	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 2 i 3. Za kriterijume 1, 4, 5 i 6 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Vrste i primjena preparata za prepariranje kose
- Način pripreme preparata
- Pravilna primjena uputstva za korišćenje preparata za prepariranje
- Uticaj preparata za prepariranje na kosu i vlasište
- Način zaštite od preparata za prepariranje

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da **Obavi uklanjanje pribora za prepariranje i nanese potrebne preparate radi zaštite kose**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni postupak uklanjanja pribora za prepariranje kose	
2. Objasni nanošenje preparata za zaštitu kose nakon prepariranja	
3. Demonstrira postupak uklanjanja pribora za prepariranje kose, na zadatom modelu	
4. Nanese preparat za zaštitu kose nakon prepariranja, na zadatom modelu	
5. Preporuči upotrebu kurativnih preparata nakon tretmana u zadatoj situaciji	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1 i 2. Za kriterijume od 3 do 5 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Vrste i primjena preparata za prepariranje kose
- Način pripreme preparata
- Pravilna primjena uputstva za korišćenje preparata za prepariranje
- Uticaj preparata za prepariranje na kosu i vlasište
- Način zaštite od preparata za prepariranje

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Prepariranje kose II je tako koncipiran da teorijski dio nastave treba realizovati sa cijelim odjeljenjem. Preporučuje se upotreba pokaznih sredstava za demonstriranje pojava, gdje je to moguće, kao i upotreba internet prezentacija i simulacija u cilju boljeg razumijevanja teorijskih znanja. Nastava treba da bude aktivna, sa uključivanjem svih učenika.
- Praktični dio nastave treba realizovati u frizerskom salonu koji je opremljen preporučenim materijalnim uslovima sa odjeljenjem koje se dijeli na grupe do 16 učenika. Nastavnik treba da podstiče problemsku nastavu u kojoj navodi učenike da sami dolaze do zaključaka prilikom riješavanja problema, čime im omogućava povezivanje teorijskih znanja sa praktičnom primjenom.
- U radu sa darovitim učenicima treba zadavati praktične zadatke koji podstiču na razmišljanje, zaključivanje i analizu problema. Nastavnik u okviru rada sa darovitim učenicima treba da obezbijedi i mentorski rad kako bi podstakao razvoj njihovih sposobnosti i njihovo interesovanje u cilju karijerne orijentacije.
- Preporučljivo je praćenje i učešće na takmičenjima, revijama frizura,sajmovima kozmetike, seminarima i dr.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Pekarić D., Frizer kozmetičar i vlasuljar, Sarajevo, 1983.
- Mazić S.; Bogićević D., Savremene frizerske procedure i kozmetika kose, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2001.
- Acanski D., Kosa vaš ponos i lepota, izdavač D. Ačanski, 2003.
- Moro D.; Čakan N., Priručnik za praktičnu nastavu sa tehnologijom rada I, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2004.

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Projektor	1
3.	Projekciono platno	1
4.	Salonski inventar (radna profesionalna stolica, šamponjera duo sa stolicom, ogledalo, kolica radna 5/1 pokretna, sterilizator, klima uređaj, mašina za veš i dr.)	po potrebi
5.	Alat i pribor (češljevi, prskalica za kosu, četke, mantil, rukavice, vikleri raznih veličina i oblika, gumice, štipaljke, termo kapa, peškiri i dr.)	po potrebi
6.	Preparati (za izradu minivala – kisjelina, za fiksiranje – neutralizator, šamponi, regeneratori i dr.)	po potrebi
7.	Aparati (fen, hauba i dr.)	po potrebi

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.

- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

9. Povezanost modula – korelacija

- Poznavanje materijala, alata i pribora
- Dermatologija sa osnovama prve pomoći
- Njega kose, brade i brkova
- Estetika u frizerskoj oblasti
- Pripremni i završni radovi u frizerskom salonu
- Prepariranje kose I
- Šišanje i izrada jednostavnih frizura
- Jednostavno bojenje kose, brade i brkova
- Poslovna kultura
- Pomoćni poslovi u frizerskom salonu
- Šišanje i izrada namjenskih frizura
- Specijalno bojenje kose, brade i brkova
- Izvođenje frizerskih usluga u salonu

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Komunikacija na maternjem jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenom i pisanom obliku, izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka na uvjerljiv način, razvijanje kritičkog mišljenja iz oblasti prepariranja kose)
- Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodnim naukama i tehnologiji (razvijanje matematičkog načina razmišljanja i izražavanje kroz određene modele u rješavanju praktičnih zadataka)
- Digitalna kompetencija (upotreba namjenskog softvera za izradu i prikazivanje određenih grafičkih prikaza o poslovanju privrednog društva)
- Učiti kako učiti (podsticanje učenika na samostalan rad i istrajnost u učenju kroz motivaciju i želju za primjenom ranije stečenih znanja)
- Socijalna i građanska kompetencija (podsticanje timskog rada na času u cilju konstruktivne komunikacije, izražavanje različitih stavova, podsticanje odgovornosti i podjele zadataka prilikom obavljanja određenih poslova)
- Smisao za inicijativu i preduzetništvo (razvijanje sposobnosti planiranja, organizovanja, pripreme izvještaja, procjene, evidentiranja i dr.)
- Kulturološka svijest i ekspresija (podsticanje upoređivanja svog mišljenja sa mišljenjem drugih, identifikovanje i realizacija društvenih i ekonomskih mogućnosti u kulturnoj aktivnosti)

3.2.13. ŠIŠANJE I IZRADA NAMJENSKIH FRIZURA

1. Broj časova i kreditna vrijednost:

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
III	33		66	**99**	**6**

Praktična nastava: Odjeljenje se dijeli na grupe do 16 učenika.

2. Cilj modula:

- Upoznavanje sa različitim oblicima frizura, tehnikama šišanja i načinom izrade namjenskih frizura. Osposobljavanje za šišanje dnevnih, večernjih i svečanih frizura. Razvijanje preciznosti, kreativnosti i odgovornosti u radu.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Pripremi korisnika usluga za šišanje kose
2. Izvrši šišanje namjenskih frizura koristeći odgovarajuće tehnike i alat
3. Izvede završno oblikovanje kose koristeći odgovarajuće tehnike i alat
4. Izvrši odabir odgovarajućeg alata, pribora, aparata i uređaja za izradu frizura
5. Izradi dnevne frizure na kratkoj, srednjoj i dugoj kosi i vlasnim dodacima koristeći odgovarajuće tehnike, alat i pribor
6. Izradi večernje frizure na kratkoj, srednjoj i dugoj kosi i vlasnim dodacima koristeći odgovarajuće tehnike, alat i pribor
7. Izradi svečane frizure na kratkoj, srednjoj i dugoj kosi i vlasnim dodacima koristeći odgovarajuće tehnike, alat i pribor
8. Izvrši odabir adekvatnih preparata za oblikovanje frizura

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da **Pripremi korisnika usluga za šišanje kose**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Prepozna odgovarajući **alat i pribor** za šišanje kose na zadatom primjeru	**Alat:** češalj, makaze, mašinica, britva i dr. **Pribor:** pajalica, mantil za šišanje, zaštitne trake, razne pumpice za kosu i dr.
2. Istraži različite oblike frizura koristeći različite **izvore**	**Izvori:** časopisi, internet sajtovi, fotografije i dr.
3. Preporuči izgled koji odgovara korisniku usluga, bazirajući svoje preporuke na procjeni kvaliteta kose i mogućnosti da se postigne željeni izgled	
4. Izvrši odgovarajuću **pripremu korisnika usluga**	**Priprema korisnika usluga:** stavljanje zaštitnog mantila i trake oko vrata i dr.
5. Izvrši **pripremu kose korisnika usluga** prije šišanja, u zavisnosti od dužine kose	**Priprema kose korisnika usluga**: raščešljavanje, razdvajanje, kvašenje i dr.
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem za kriterijume od 1 do 5.	
Predložene teme	
- Klasične i moderne tehnike šišanja - Vrste i upotreba pribora i alata za šišanje - Tehnike estetskog oblikovanja kose različitih dužina	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da **Izvrši šišanje namjenskih frizura koristeći odgovarajuće tehnike i alat**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše način šišanja različitih frizura na kratkoj, srednjoj i dugoj kosi	
2. Opiše način šišanja različitih frizura na suvoj i vlažnoj kosi	
3. Izvrši šišanje na različitim dužinama kose koristeći tehnike šišanja prilagođene **kvalitetu kose**	**Kvalitet kose:** prirodno prava, kovrdžava, tanka, porozna i dr.
4. Prilagodi i kombinuje **tehnike šišanja** suve i vlažne kose, tokom rada u cilju dobijanja željenog izgleda koristeći odgovarajući alat	**Tehnike šišanja**: šišanje mokre i suve kose, tupi i kosi rez, rez zasukanih pramenova, dvostruki rez i razređivanje kose (efiliranje) ravno, ubodno, klizno i dr.
5. Izvrši šišanje namjenskih frizura na zadatom modelu	
6. Izvrši konsultacije sa korisnikom usluga tokom šišanja, kada je neophodno, kako bi se postigao željeni izgled	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1 i 2. Za kriterijume od 3 do 6 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Klasične i moderne tehnike šišanja
- Vrste i upotreba pribora i alata za šišanje
- Tehnike estetskog oblikovanja kose različitih dužina

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da **Izvede završno oblikovanje kose koristeći odgovarajuće tehnike i alat**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše različite načine završnog oblikovanja kose	
2. Objasni način finalne vizuelne provjere frizure, u skladu sa zahtjevom korisnika usluga	
3. Navede kreativne metode završne obrade frizure	
4. Koristi kreativne metode završne obrade frizure, na zadatom modelu	
5. Izvrši finalnu vizuelnu provjeru frizure, u skladu sa zahtjevom korisnika usluga	
6. Preporuči korisniku usluga načine daljeg održavanja frizure u zadatoj situaciji	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 3. Za kriterijume od 4 do 6 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Klasične i moderne tehnike šišanja
- Vrste i upotreba pribora i alata za šišanje
- Tehnike estetskog oblikovanja kose različitih dužina

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da **Izvrši odabir odgovarajućeg alata, pribora, aparata i uređaja za izradu frizura**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede **alat i pribor** koji se koristi prilikom izrade frizure	**Alat i pribor**: češalj i četke različitih oblika i veličina, navijači, štipaljke (šestice) i dr.
2. Opiše način primjene alata i pribora za izradu frizura	
3. Opiše način primjene aparata i uređaja za izradu frizura	
4. Demonstrira način primjene alata i pribora za izradu frizure, na zadatom modelu	
5. Demonstrira način primjene aparata i uređaja za izradu frizure, na zadatom modelu	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 3. Za kriterijume 4 i 5 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Vrste frizura
- Tehnike izrade frizura na različitoj dužini kose i vlasnim dodacima
- Vrste i primjena pribora i alata za oblikovanje frizura
- Vrste i način primjene preparata za oblikovanje mokre i suve kose

Ishod 5 - Učenik će biti sposoban da **Izradi dnevne frizure na kratkoj, srednjoj i dugoj kosi i vlasnim dodacima koristeći odgovarajuće tehnike, alat i pribor**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše izgled dnevne frizure	
2. Objasni način izrade dnevne frizure na kratkoj, srednjoj i dugoj kosi	
3. Objasni način izrade dnevne frizure na vlasnim dodacima	
4. Demonstrira izradu dnevne frizure na kratkoj, srednjoj i dugoj kosi, na zadatom modelu	
5. Demonstrira izradu dnevne frizure na vlasnim dodacima, na zadatom modelu	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 3. Za kriterijume 4 i 5 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Vrste frizura
- Tehnike izrade frizura na različitoj dužini kose i vlasnim dodacima
- Vrste i primjena pribora i alata za oblikovanje frizura
- Vrste i način primjene preparata za oblikovanje mokre i suve kose

Ishod 6 - Učenik će biti sposoban da **Izradi večernje frizure na kratkoj, srednjoj i dugoj kosi i vlasnim dodacima koristeći odgovarajuće tehnike, alat i pribor**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše izgled večernje frizure	
2. Objasni način izrade večernje frizure na kratkoj, srednjoj i dugoj kosi	
3. Objasni način izrade večernje frizure na vlasnim dodacima	
4. Demonstrira izradu večernje frizure na kratkoj, srednjoj i dugoj kosi, na zadatom modelu	
5. Demonstrira izradu večernje frizure na vlasnim dodacima, na zadatom modelu	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 3. Za kriterijume 4 i 5 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Vrste frizura
- Tehnike izrade frizura na različitoj dužini kose i vlasnim dodacima
- Vrste i primjena pribora i alata za oblikovanje frizura
- Vrste i način primjene preparata za oblikovanje mokre i suve kose

Ishod 7 - Učenik će biti sposoban da **Izradi svečane frizure na kratkoj, srednjoj i dugoj kosi i vlasnim dodacima koristeći odgovarajuće tehnike, alat i pribor**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše izgled svečane frizure	
2. Objasni način izrade svečane frizure na kratkoj, srednjoj i dugoj kosi	
3. Objasni način izrade svečane frizure na vlasnim dodacima	
4. Demonstrira izradu svečane frizure na kratkoj, srednjoj i dugoj kosi, na zadatom modelu	
5. Demonstrira izradu svečane frizure na vlasnim dodacima, na zadatom modelu	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 3. Za kriterijume 4 i 5 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Vrste frizura
- Tehnike izrade frizura na različitoj dužini kose i vlasnim dodacima
- Vrste i primjena pribora i alata za oblikovanje frizura
- Vrste i način primjene preparata za oblikovanje mokre i suve kose

Ishod 8 - Učenik će biti sposoban da **Izvrši odabir adekvatnih preparata za oblikovanje frizura**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede **preparate** koji se koriste prije izrade frizure	**Preparati**: pjene, gelovi, ulja i dr.
2. Navede **finiš preparate** koji se koriste nakon izrade frizure	**Finiš preparati:** lak, brilijantin, vosak i dr.
3. Objasni postupak završne obrade suve kose rukama ili fenom u cilju dobijanja željenog oblika frizure	
4. Demonstrira nanošenje preparata koji se koriste prije izrade frizure, na zadatom modelu	
5. Demonstrira nanošenje finiš preparata nakon izrade frizure, na zadatom modelu	
6. Demonstrira postupak završne obrade suve kose rukama ili fenom u cilju dobijanja željenog oblika frizure	
7. Demonstrira finalnu vizuelnu provjeru frizure, na zadatom modelu	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 3. Za kriterijume od 4 do 7 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Vrste frizura
- Tehnike izrade frizura na različitoj dužini kose i vlasnim dodacima
- Vrste i primjena pribora i alata za oblikovanje frizura
- Vrste i način primjene preparata za oblikovanje mokre i suve kose

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Šišanje i izrada namjenskih frizura je tako koncipiran da da učenicima omogućava sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz ove oblasti. Teorijsku nastavu treba realizovati u učionici sa svim učenicima. Preporučuje se upotreba pokaznih sredstava za demonstriranje pojava, gdje je to moguće, kao i upotreba internet prezentacija i simulacija u cilju boljeg razumijevanja teorijskih znanja. Nastava treba da bude aktivna, sa uključivanjem svih učenika.
- Praktični dio nastave treba realizovati u frizerskom salonu koji je opremljen preporučenim materijalnim uslovima sa odjeljenjem koje se dijeli na grupe do 16 učenika. Nastavnik treba da podstiče problemsku nastavu u kojoj navodi učenike da sami dolaze do zaključaka prilikom riješavanja problema, čime im omogućava povezivanje teorijskih znanja sa praktičnom primjenom.
- U radu sa darovitim učenicima treba zadavati praktične zadatke koji podstiču na razmišljanje, zaključivanje i analizu problema. Nastavnik u okviru rada sa darovitim učenicima treba da obezbijedi i mentorski rad kako bi podstakao razvoj njihovih sposobnosti i njihovo interesovanje u cilju karijerne orijentacije.
- Preporučljivo je praćenje i učešće na takmičenjima, revijama frizura, sajmovima kozmetike, seminarima i dr.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Pekarić D., Frizer kozmetičar i vlasuljar, Sarajevo, 1983.
- Mazić S.; Bogićević D., Savremene frizerske procedure i kozmetika kose, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2001.
- Acanski D., Kosa vaš ponos i lepota, izdavač D. Ačanski, 2003.
- Moro D.; Čakan N., Priručnik za praktičnu nastavu sa tehnologijom rada I, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2004.

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Projektor	1
3.	Projekciono platno	1
4.	Salonski inventar (radna profesionalna stolica, šamponjera duo sa stolicom, ogledalo, kolica radna 5/1 pokretna, sterilizator, klima uređaj, mašina za veš i dr.)	po potrebi
5.	Alat i pribor (makaze, češljevi, četka, trimer, mantil za šišanje, traka okovratna, prskalica za vodu, pajalica i dr .)	po potrebi
6.	Preparati (pjene, gelovi, ulja, lak, brilijantin, vosak, lakovi za kosu, gelovi za kosu, pjene za kosu i dr.)	po potrebi
7.	Aparati (fen, mašinica, prese i dr.)	po potrebi

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.

- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

9. Povezanost modula – korelacija

- Poznavanje materijala, alata i pribora
- Dermatologija sa osnovama prve pomoći
- Njega kose, brade i brkova
- Estetika u frizerskoj oblasti
- Pripremni i završni radovi u frizerskom salonu
- Prepariranje kose I
- Šišanje i izrada jednostavnih frizura
- Poslovna kultura
- Pomoćni poslovi u frizerskom salonu
- Prepariranje kose II
- Izvođenje frizerskih usluga u salonu

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Komunikacija na maternjem jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenom i pisanom obliku, izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka na uvjerljiv način, razvijanje kritičkog mišljenja iz oblasti šišanja i izrade namjenskih frizura)
- Komunikacija na stranom jeziku (upotreba stručne terminologije na stranom jeziku u usmenom ili pismenom obliku u vidu korišćenja stručne literature iz oblasti šišanja i izrade namjenskih frizura)
- Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodnim naukama i tehnologiji (razvijanje matematičkog načina razmišljanja i izražavanje kroz određene modele u rješavanju praktičnih zadataka)
- Digitalna kompetencija (upotreba namjenskog softvera za izradu i prikazivanje određenih grafičkih prikaza o poslovanju privrednog društva)
- Učiti kako učiti (podsticanje učenika na samostalan rad i istrajnost u učenju kroz motivaciju i želju za primjenom ranije stečenih znanja)
- Socijalna i građanska kompetencija (podsticanje timskog rada na času u cilju konstruktivne komunikacije, izražavanje različitih stavova, podsticanje odgovornosti i podjele zadataka prilikom obavljanja određenih poslova)
- Smisao za inicijativu i preduzetništvo (razvijanje sposobnosti planiranja, organizovanja, pripreme izvještaja, procjene, evidentiranja i dr.)
- Kulturološka svijest i ekspresija (podsticanje upoređivanja svog mišljenja sa mišljenjem drugih, identifikovanje i realizacija društvenih i ekonomskih mogućnosti u kulturnoj aktivnosti)

3.2.14. SPECIJALNO BOJENJE KOSE, BRADE I BRKOVA

1. Broj časova i kreditna vrijednost:

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
III			66	**66**	**4**

Praktična nastava: Odjeljenje se dijeli na grupe do 16 učenika.

2. Cilj modula:

- Osposobljavnje za bojenje kose uz specijalne tonove, bojenje sijede kose, bojenje brade i brkova, bijeljenje i šatiranje kose. Razvijanje preciznosti, kreativnosti, opažanja i pozitivnog odnosa prema struci.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Izvrši pripremu korisnika usluga za bojenje kose
2. Izvrši bojenje kose koristeći odgovarajuće tehnike i alat
3. Pripremi preparate, materijal, pribor i alat za specijalno bojenje kose, brade i brkova
4. Izvrši bojenje brade i brkova koristeći odgovarajuće tehnike i alat

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da **Izvrši pripremu korisnika usluga za bojenje kose**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Istraži sa korisnikom usluga različite boje koristeći odgovarajuće **izvore**	**Izvori:** časopisi, internet sajtovi, fotografije i dr.
2. Demonstrira **pripremu korisnika usluga** za bojenje kose i procijeni vrijeme djelovanja preparata za osnovno bojenje kose	**Priprema korisnika usluga**: nanošenje preparata za zaštitu od boje na lice, stavljanje zaštitnog mantila, trake oko vrata, peškira i dr.
3. Pripremi preparate za bojenje kose, u skladu sa zahtjevom korisnika usluga i odgovarajućim uputstvom	
4. Izvrši podjelu kose ravnomjerno, u cilju preciznije primjene proizvoda	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem za kriterijume od 1 do 4.

Predložene teme

- Vrste i primjena preparata za bojenje i bijeljenje kose, brade i brkova
- Uticaj odnosa boje i hidrogena na proces bojenja i bijeljenja kose, brade i brkova
- Tehnike bojenja i bijeljenja kose, brade i brkova
- Uputstvo za korišćenje preparata
- Primjena kataloga boja
- Osnovne i izvedene boje

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da **Izvrši bojenje kose koristeći odgovarajuće tehnike i alat**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Koristi **tehnike bojenja**, posvjetljivanja ili šatiranja kose, pogodne za postizanje željenog izgleda	**Tehnike bojenja**: bojenje izrastka, bojenje cijele dužine kose uz specijalne tonove, bojenje 100% sijede kose, bijeljenje i šatiranje
2. Procijeni vrijeme djelovanja proizvoda na osnovu uputstva proizvođača	
3. Masira kožu glave u cilju sjedinjavanja boje, po potrebi, prije uklanja materijala	
4. Ukloni materijale za bojenje ili šatiranje iz kose sa minimalnim neugodnostima za korisnika usluga	
5. Demonstrira finalnu vizuelnu provjeru boje kose, u skladu sa zahtjevom korisnika usluga	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem za kriterijume od 1 do 5.

Predložene teme

- Vrste i primjena preparata za bojenje i bijeljenje kose
- Tehnike bojenja i bijeljenja kose, brade i brkova
- Uputstvo za korišćenje preparata
- Primjena kataloga boja
- Osnovne i izvedene boje
- Uticaj preparata za bojenje i bijeljenje na kosu i vlasište
- Zaštitna sredstva i oprema od preparata za bojenje i bijeljenje

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da **Pripremi preparate, materijal, pribor i alat za specijalno bojenje kose, brade i brkova**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Demonstrira način pripreme preparata za specijalno bojenje kose, brade i brkova prema uputstvu proizvođača	
2. Demonstrira način pripreme **materijala, alata i pribora** za specijalno bojenje kose, brade i brkova	**Materijal:** farbe, folije, hidrogen i dr. **Alat i pribor**: francuz češalj, četke za farbanje, zdjelica za farbu, mantil, menzura, rukavice i dr.
3. Demonstrira pravilan način miješanja preparata za specijalno bojenje	
4. Demonstrira način pripreme preparata za izbjeljivanje kose, brade i brkova prema uputstvu proizvođača	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem za kriterijume od 1 do 4.

Predložene teme

- Vrste i primjena preparata za bojenje i bijeljenje kose
- Tehnike bojenja i bijeljenja kose, brade i brkova
- Uputstvo za korišćenje preparata
- Primjena kataloga boja
- Osnovne i izvedene boje
- Uticaj preparata za bojenje i bijeljenje na kosu i vlasište
- Zaštitna sredstva i oprema od preparata za bojenje i bijeljenje

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da **Izvrši bojenje brade i brkova koristeći odgovarajuće tehnike i alat**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Istraži sa korisnikom usluga različite boje koristeći odgovarajuće izvore	
2. Demonstrira odgovarajuću **pripremu korisnika usluga** prije bojenja brade i brkova	**Priprema korisnika usluga:** stavljanje zaštitnog mantila, trake oko vrata, peškira i dr.
3. Koristi **tehnike bojenja** brade i brkova pogodne za postizanje željenog izgleda	
4. Masira lice u cilju sjedinjavanja boje, po potrebi, prije uklanja materijala	
5. Uklloni materijale za bojenje sa minimalnim neugodnostima za korisnika usluga	
6. Demonstrira finalnu vizuelnu provjeru boje brade i brkova i savjetuje korisnika usluga u vezi daljeg održavanja postignutog efekta	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem za kriterijume od 1 do 6.

Predložene teme

- Vrste i primjena preparata za bojenje i bijeljenje kose, brade i brkova
- Uticaj odnosa boje i hidrogena na proces bojenja i bijeljenja kose, brade i brkova
- Tehnike bojenja i bijeljenja kose, brade i brkova
- Uputstvo za korišćenje preparata
- Primjena kataloga boja
- Osnovne i izvedene boje
- Uticaj preparata za bojenje i bijeljenje na kosu i vlasište
- Zaštitna sredstva i oprema od preparata za bojenje i bijeljenje

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Specijalno bojenje kose, brade i brkova je tako koncipiran da učenicima omogućava sticanje praktičnih znanja i vještina iz ove oblasti.
- Praktični dio nastave treba realizovati u frizerskom salonu koji je opremljen preporučenim materijalnim uslovima sa odjeljenjem koje se dijeli na grupe do 16 učenika. Nastavnik treba da podstiče problemsku nastavu u kojoj navodi učenike da sami dolaze do zaključaka prilikom riješavanja problema, čime im omogućava povezivanje teorijskih znanja sa praktičnom primjenom.
- U radu sa darovitim učenicima treba zadavati praktične zadatke koji podstiču na razmišljanje, zaključivanje i analizu problema. Nastavnik u okviru rada sa darovitim učenicima treba da obezbijedi i mentorski rad kako bi podstakao razvoj njihovih sposobnosti i njihovo interesovanje u cilju karijerne orijentacije.
- Preporučljivo je praćenje i učešće na takmičenjima, revijama frizura, sajmovima kozmetike, seminarima i dr.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Pekarić D., Frizer kozmetičar i vlasuljar, Sarajevo, 1983.
- Mazić S.; Bogićević D., Savremene frizerske procedure i kozmetika kose, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2001.
- Acanski D., Kosa vaš ponos i lepota, izdavač D. Ačanski, 2003.
- Moro D.; Čakan N., Priručnik za praktičnu nastavu sa tehnologijom rada I, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2004.

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Projektor	1
3.	Projekciono platno	1
4.	Salonski inventar (radna profesionalna stolica, šamponjera duo sa stolicom, ogledalo, kolica radna 5/1 pokretna, sterilizator, klima uređaj, mašina za veš i dr.)	po potrebi
5.	Alat i pribor (češljevi, četke, francuz češalj, četke za farbanje, zdjelica za farbu, mantil, traka okovratna, menzura, folije, rukavice i dr.)	po potrebi
6.	Aparati (fen, hauba, sauna aparat i dr.)	po potrebi
7.	Preparati (farbe, hidrogeni, šamponi, regeneratori, ampule, kreme, sapun, puder i dr.)	po potrebi

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.

- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

9. Povezanost modula – korelacija

- Poznavanje materijala, alata i pribora
- Dermatologija sa osnovama prve pomoći
- Njega kose, brade i brkova
- Estetika u frizerskoj oblasti
- Pripremni i završni radovi u frizerskom salonu
- Prepariranje kose I
- Jednostavno bojenje kose, brade i brkova
- Poslovna kultura
- Pomoćni poslovi u frizerskom salonu
- Prepariranje kose II
- Specijalno bojenje kose, brade i brkova
- Izvođenje frizerskih usluga u salonu

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Komunikacija na maternjem jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenom i pisanom obliku, izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka na uvjerljiv način, razvijanje kritičkog mišljenja iz oblasti specijalnog bojenja kose, brade i brkova)
- Komunikacija na stranom jeziku (upotreba stručne terminologije na stranom jeziku u usmenom ili pismenom obliku u vidu korišćenja stručne literature iz oblasti specijalnog bojenja kose, brade i brkova)
- Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodnim naukama i tehnologiji (razvijanje matematičkog načina razmišljanja i izražavanje kroz određene modele u rješavanju praktičnih zadataka)
- Digitalna kompetencija (upotreba namjenskog softvera za izradu i prikazivanje određenih grafičkih prikaza o poslovanju privrednog društva)
- Učiti kako učiti (podsticanje učenika na samostalan rad i istrajnost u učenju kroz motivaciju i želju za primjenom ranije stečenih znanja)
- Socijalna i građanska kompetencija (podsticanje timskog rada na času u cilju konstruktivne komunikacije, izražavanje različitih stavova, podsticanje odgovornosti i podjele zadataka prilikom obavljanja određenih poslova)
- Smisao za inicijativu i preduzetništvo (razvijanje sposobnosti planiranja, organizovanja, pripreme izvještaja, procjene, evidentiranja i dr.)
- Kulturološka svijest i ekspresija (podsticanje upoređivanja svog mišljenja sa mišljenjem drugih, identifikovanje i realizacija društvenih i ekonomskih mogućnosti u kulturnoj aktivnosti)

3.2.15. BRIJANJE I OBLIKOVANJE BRADE I BRKOVA I BRIJANJE GLAVE

1. Broj časova i kreditna vrijednost:

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
III	16		50	**66**	**4**

Praktična nastava: Odjeljenje se dijeli na grupe do 16 učenika.

2. Cilj modula:

- Upoznavanje sa specijalnim tehnikama brijanja i oblikovanja brade brkova i brijanja glave. Osposobljavanje za brijanje, iscrtavnja, fazoniranje brade i brkova i brijanje glave. Razvijanje odnosa prema bezbjednom radu, lične i profesionalne odgovornosti i preciznosti u radu.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Pripremi korisnika usluga za brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave
2. Izvrši brijanje glave i lica koristeći odgovarajuće tehnike i alat
3. Oblikuje bradu i brkove korisniku usluga koristeći odgovarajuće tehnike i alate
4. Preporuči odgovarajuće preparate za njegu i održavanje brade i brkova i lica

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da **Pripremi korisnika usluga za brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni postupak pregleda kože lica, brade i glave	
2. Navede odgovarajući **alat, pribor** i **materijal** za rad	**Alat:** britva, žilet, mašinica, makaze i dr.. **Pribor:** četka, zdjela i zaštitne rukavice **Materijal**: sapun, pjena, krema, pasta, gel, mirišljava ulja, stipsa (zaustavljač krvi) i dr.
3. Objasni postupak **pripreme korisnika** usluga za brijanje	**Pripreme korisnika:** stavljanje zaštitnog mantila i trake oko vrata, zauzimanje pravilnog položaja glave za brijanje i dr.
4. Demonstrira pripremu odgovarajućeg alata, pribora i materijala, na zadatom primjeru	
5. Demonstrira postupak pripreme korisnika usluga, na zadatom modelu	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 3. Za kriterijume 4 i 5 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Tehnike brijanja i oblikovanja brade i brkova
- Vrste i način upotrebe alata i pribora za brijanje brade, brkova i glave
- Vrste i primjena preparata za brijanje brade, brkova i glave

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da **Izvrši brijanje glave i lica koristeći odgovarajuće tehnike i alat**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede **tehnike brijanja** glave i lica	**Tehnike brijanja**: brijanje, iscrtavanje, fazoniranje i dr.
2. Opiše postupak brijanja i izbrijavanja glave i lica	
3. Objasni preparate za njegu brade i brkova i način njihove primjene	
4. Demonstrira tehnike brijanja glave i lica na zadatom modelu	
5. Demonstrira izbrijavanje glave i lica, na zadatom modelu	
6. Demonstrira nanošenje **preparata** za dezinfekciju i njegu lica i glave odgovarajućim preparatima nakon brijanja, na zadatom modelu	**Preparati:** alkohol, kolonska voda, puder, razni gelovi i kreme za njegu lica i dr.
7. Demonstrira masažu lica i glave prstima i vibracionim aparatima nakon brijanja, na zadatom modelu	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 3. Za kriterijume od 4 do 7 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Tehnike brijanja i oblikovanja brade i brkova
- Vrste i način upotrebe alata i pribora za brijanje brade, brkova i glave
- Vrste i primjena preparata za brijanje brade, brkova i glave

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da **Oblikuje bradu i brkove korisniku usluga koristeći odgovarajuće tehnike i alate**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede **tehnike oblikovanja** brade i brkova	**Tehnike oblikovanja**: štucovanje, trimovanje, iscrtavanje i dr.
2. Navede **oblike brade i brkova** prema obliku lica i modnim trendovima	**Oblici brade i brkova**: sidro, kocka, srce i dr.
3. Navede potreban **alat** za oblikovanje brade i brkova	**Alat:** makaze, češalj, mašinica, britva i dr.
4. Demonstrira oblikovanje brade i brkova koristeći odgovarajuću tehniku i alat, na zadatom modelu	
5. Demonstrira upotrebu odgovarajućih preparata za oblikovanje brade i brkova, na zadatom modelu	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 3. Za kriterijume 4 i 5 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Tehnike brijanja i oblikovanja brade i brkova
- Vrste i način upotrebe alata i pribora za brijanje brade, brkova i glave
- Vrste i primjena preparata za brijanje brade, brkova i glave

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da **Preporuči odgovarajuće preparate za njegu i održavanje brade i brkova i lica**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše postupak vizuelne provjere lica, brade i brkova nakon izvršenog posla	
2. Navede preparate za njegu i održavanje brade, brkova i lica	
3. Opiše postupak nanošenja preparata za njegu i održavanje brade, brkova i lica	
4. Demonstrira postupak vizuelne provjere izvršenog posla, u skladu sa zahtjevom korisnika usluga, na zadatom modelu	
5. Demonstrira postupak nanošenja preparata za njegu i održavanje brade, brkova i lica, na zadatom modelu	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 3. Za kriterijume 4 i 5 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Tehnike brijanja i oblikovanja brade i brkova
- Vrste i način upotrebe alata i pribora za brijanje brade, brkova i glave
- Vrste i primjena preparata za brijanje brade, brkova i glave

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave je tako koncipiran da da učenicima omogućava sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz ove oblasti. Teorijsku nastavu treba realizovati u učionici sa svim učenicima. Preporučuje se upotreba pokaznih sredstava za demonstriranje pojava, gdje je to moguće, kao i upotreba internet prezentacija i simulacija u cilju boljeg razumijevanja teorijskih znanja. Nastava treba da bude aktivna, sa uključivanjem svih učenika.
- Praktični dio nastave treba realizovati u frizerskom salonu koji je opremljen preporučenim materijalnim uslovima sa odjeljenjem koje se dijeli na grupe do 16 učenika. Nastavnik treba da podstiče problemsku nastavu u kojoj navodi učenike da sami dolaze do zaključaka prilikom riješavanja problema, čime im omogućava povezivanje teorijskih znanja sa praktičnom primjenom.
- U radu sa darovitim učenicima treba zadavati praktične zadatke koji podstiču na razmišljanje, zaključivanje i analizu problema. Nastavnik u okviru rada sa darovitim učenicima treba da obezbijedi i mentorski rad kako bi podstakao razvoj njihovih sposobnosti i njihovo interesovanje u cilju karijerne orijentacije.
- Preporučljivo je praćenje i učešće na takmičenjima, revijama frizura, sajmovima kozmetike, seminarima i dr.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Pekarić D., Frizer kozmetičar i vlasuljar, Sarajevo, 1983.
- Mazić S.; Bogićević D., Savremene frizerske procedure i kozmetika kose, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2001.
- Acanski D., Kosa vaš ponos i lepota, izdavač D. Ačanski, 2003.
- Moro D.; Čakan N., Priručnik za praktičnu nastavu sa tehnologijom rada I, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2004.
- Mazić S., Poznavanje materijala, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2000.
- Mazić S.; Bogićević D., Savremene frizerske procedure i kozmetika kose, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2001.
- Pekarić D., Frizer, Stručna knjiga, Sarajevo, 1983.
- Raos J., Poznavanje materijala s tehnološkim vježbama 1, Srednja strukovna škola, Varaždin, 2006.
- Raos J., Poznavanje materijala s tehnološkim vježbama 2, Srednja strukovna škola, Varaždin, 2006.
- Raos J., Poznavanje materijala 3, Srednja strukovna škola, Varaždin, 2006.

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Projektor	1
3.	Projekciono platno	1
4.	Salonski inventar (radna profesionalna stolica, šamponjera duo sa stolicom, ogledalo, kolica radna 5/1 pokretna, sterilizator, klima uređaj, mašina za veš i dr.)	po potrebi
5.	Alat i pribor (britva, žilet, mašinica, makaze, češljevi, četka, zdjela, zaštitne rukavice i dr.)	po potrebi
6.	Preparati (pjene, kremovi za brijanje, alkoholni losioni, kolonjska voda, puder, razni gelovi i kreme za njegu lica, štiftovi za zaustavljanje krvarenja i dr.)	po potrebi
7.	Aparati (fen, mašinica i dr.)	po potrebi

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
8.	Katalozi frizerskih preparata, stručni časopisi	po potrebi
9.	Plakar za odlaganje preparata za vizuelni prikaz, radova, šema, plakata, kataloga, promotivnog materijala	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

9. Povezanost modula – korelacija

- Poznavanje materijala, alata i pribora
- Dermatologija sa osnovama prve pomoći
- Njega kose, brade i brkova
- Estetika u frizerskoj oblasti
- Pripremni i završni radovi u frizerskom salonu
- Jednostavno brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave
- Poslovna kultura
- Pomoćni poslovi u frizerskom salonu
- Izvođenje frizerskih usluga u salonu

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Komunikacija na maternjem jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenom i pisanom obliku, izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka na uvjerljiv način, razvijanje kritičkog mišljenja iz oblasti brijanja i oblikovanja brade, brkova i glave)
- Komunikacija na stranom jeziku (upotreba stručne terminologije na stranom jeziku u usmenom ili pismenom obliku u vidu korišćenja stručne literature iz oblasti brijanja i oblikovanja brade, brkova i glave)
- Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodnim naukama i tehnologiji (razvijanje matematičkog načina razmišljanja i izražavanje kroz određene modele u rješavanju praktičnih zadataka)
- Digitalna kompetencija (upotreba namjenskog softvera za izradu i prikazivanje određenih grafičkih prikaza o poslovanju privrednog društva)
- Učiti kako učiti (podsticanje učenika na samostalan rad i istrajnost u učenju kroz motivaciju i želju za primjenom ranije stečenih znanja)
- Socijalna i građanska kompetencija (podsticanje timskog rada na času u cilju konstruktivne komunikacije, izražavanje različitih stavova, podsticanje odgovornosti i podjele zadataka prilikom obavljanja određenih poslova)
- Smisao za inicijativu i preduzetništvo (razvijanje sposobnosti planiranja, organizovanja, pripreme izvještaja, procjene, evidentiranja i dr.)

3.2.16. PREDUZETNIŠTVO

1. Broj časova i kreditna vrijednost:

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
III	33	33		**66**	**4**

2. Cilj modula:

- Upoznavanje sa značajem preduzetništva, preduzetničkih vještina, tehnikama za pronalaženje biznis ideje, strukturom i načinom izrade biznis plana, oblicima obavljanja privredne djelatnosti i promocijom proizvoda i usluga. Osposobljavanje za kreiranje i pokretanje biznisa. Razvijanje inicijativnosti, kreativnosti, odgovornosti, komunikativnosti i timskog rada.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Identifikuje značaj preduzetništva, preduzetničkih vještina i pokretanja sopstvenog biznisa
2. Osmisli biznis ideju koristeći razne tehnike i rezultate istraživanja tržišta
3. Sastavi biznis plan na osnovu sprovedenih istraživanja i analiza
4. Identifikuje oblike obavljanja privredne djelatnosti i postupak registracije privrednih društava
5. Identifikuje faze u postupku zasnivanja radnog odnosa i karakteristike individualnih i kolektivnih prava zaposlenih
6. Pripremi poslovni sastanak i korespondentne akte u vezi sa njegovom organizacijom
7. Promoviše privredno društvo, proizvod ili uslugu

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da **Identifikuje značaj preduzetništva, preduzetničkih vještina i pokretanja sopstvenog biznisa**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni pojam preduzetništva	
2. Opiše nastanak i razvoj preduzetništva	
3. Objasni pojam preduzetnika, različite **pristupe o teoriji preduzetnika** i zablude o njima	**Pristupi o teoriji preduzetnika:** ekonomski, psihološki, sociološki
4. Popuni upitnik za procjenu preduzetničkih osobina	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 3. Za kriterijum 4 potrebna je ispravno urađena vježba sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Preduzetništvo
- Istorija preduzetništva
- Preduzetnik

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da **Osmisli biznis ideju koristeći razne tehnike i rezultate istraživanja tržišta**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni pojam ideje	
2. Objasni pojam biznis ideje	
3. Primijeni odgovarajuću **tehniku za pronalaženje biznis ideje**	**Tehnike za pronalaženje biznis ideje:** kopiranje postojećih poslova, mapiranje, pretvaranje hobija u potencijalni posao, korišćenje radnog iskustva za pokretanje posla, brainstorming tehnika, inovacije novih proizvoda/usluga
4. Objasni pojam poslovne šanse i **pristupe** za njeno prepoznavanje	**Pristupi:** posmatranje promjena i trendova, rješavanje problema, pronalaženje praznina na tržištu, takmičenje/konkurencija
5. Sprovede provjeru odabrane biznis ideje na tržištu koristeći odgovarajuće upitnike	
6. Objasni SWOT analizu i njen značaj	
7. Procijeni biznis ideju na osnovu SWOT analize	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1, 2, 4 i 6. Za kriterijume 3, 5 i 7 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Ideja
- Biznis ideja
- Tehnike za pronalaženje biznis ideje
- Poslovna šansa
- SWOT analiza

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da **Sastavi biznis plan na osnovu sprovedenih istraživanja i analiza**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni viziju, misiju, poslovne ciljeve i **vrste poslovnih strategija**	**Vrste poslovnih strategija:** ofanzivna, defanzivna, strategija imitacije, tradicionalistička
2. Formuliše misiju i viziju za konkretan primjer privrednog društva	
3. Opiše značaj, **strukturu i elemente biznis plana**	**Struktura i elementi biznis plana:** naslovna strana, sadržaj biznis plana, rezime, osnovni podaci o preduzetniku, opis biznis ideje odnosno proizvoda/usluge, analiza tržišta prodaje i konkurencije, analiza tržišta nabavke, marketing plan (cijena, lokacija, distribucija, promocija), tehničko tehnološka analiza, finansijski plan sa vremenskim okvirom realizacije
4. Izradi pojedinačne elemente biznis plana za odabranu biznis ideju	
5. Sastavi biznis plan na osnovu izrađenih pojedinačnih elemenata	
6. Prezentuje biznis plan koristeći pravila za uspješno prezentovanje	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1 i 3. Za kriterijume od 2, 4, 5 i 6 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Misija i vizija privrednog društva
- Ciljevi privrednog društva
- Poslovna politika privrednog društva
- Poslovna strategija privrednog društva
- Biznis plan
- Prezentacija

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da **Identifikuje oblike obavljanja privredne djelatnosti i postupak registracije privrednih društava**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede **oblike obavljanja privredne djelatnosti** i njihove karakteristike	**Oblici obavljanja privredne djelatnosti:** preduzetnik, ortačko društvo, komanditno društvo, društvo sa ograničenom odgovornošću, djelovi stranog društva
2. Objasni **naziv i vizuelni identitet privrednog društva**	**Naziv i vizuelni identitet privrednog društva:** ime privrednog društva, logotip, zaštitna boja, tipografija, maskota, grb, slogan
3. Osmisli ime za privredno društvo za konkretan primjer	
4. Kreira logotip i slogan za konkretan primjer privrednog društva ili proizvoda/usluge	
5. Opiše postupak i potrebnu dokumentaciju za registraciju privrednih društava	
6. Popuni formular za registraciju preduzetnika za konkretan primjer	
7. Objasni poslovni kodeks privrednog društva	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1, 2, 5 i 7. Za kriterijume 3, 4 i 6 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Vrste privrednih društava
- Naziv i vizuelni identitet privrednog društva
- Registracija privrednog društva
- Poslovni kodeks

Ishod 5 - Učenik će biti sposoban da **Identifikuje faze u postupku zasnivanja radnog odnosa i karakteristike individualnih i kolektivnih prava zaposlenih**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni pojam zasnivanja radnog odnosa	
2. Opiše **opšte i posebne uslove** za zasnivanje radnog odnosa	**Opšti uslovi:** godine života, zdravstvena sposobnost **Posebni uslovi:** nivo kvalifikacije, radno iskustvo, stručni ispit i dr.
3. Objasni način zasnivanja radnog odnosa i **vrijeme na koje se zasniva radni odnos**	**Vrijeme na koje se zasniva radni odnos:** određeno, neodređeno
4. Sastavi konkurs za prijem u radni odnos za određeno radno mjesto	
5. Sastavi radnu biografiju (CV) za prijem u radni odnos, na konkretnom primjeru	
6. Navede **vrste prava zaposlenih**	**Vrste prava zaposlenih:** individualna, kolektivna
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1, 2, 3 i 6. Za kriterijume 4 i 5 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Zasnivanje radnog odnosa - Prava zaposlenih	

Ishod 6 - Učenik će biti sposoban da **Pripremi poslovni sastanak i korespondentne akte u vezi sa njegovom organizacijom**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni pojam, cilj i **vrste poslovnih sastanaka**	**Vrste poslovnih sastanaka:** formalni, neformalni, radni, informativni, diskusioni, poslovna druženja, seminari, konferencije
2. Objasni pripremu materijala, opreme i mjesta za održavanje poslovnog sastanka	
3. Objasni pojam, proces, pravila i **vrste komunikacije**	**Vrste komunikacije:** usmena, pisana, interna, eksterna, privatna, poslovna, domaća, strana
4. Objasni pojam, stilove i fraze poslovne i službene korespondencije, sadržaj i elemente poslovnog pisma i službenog dopisa	
5. Sastavi poziv za učesnike sastanka sa dnevnim redom, terminom i mjestom održavanja, u odgovarajućoj formi	
6. Sastavi zapisnik o održanom sastanku, u odgovarajućoj formi	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 4. Za kriterijume 5 i 6 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Poslovni sastanak
- Pojam i vrste komunikacije
- Poslovna i službena korespondencija
- Korespondentni akti u vezi poslovnih sastanaka

Ishod 7 - Učenik će biti sposoban da **Promoviše privredno društvo, proizvod ili uslugu**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni pojam promocije	
2. Navede **oblike promocionih aktivnosti**	**Oblici promocionih aktivnosti:** privredna propaganda, lična prodaja, prodajna promocija, odnosi sa javnošću
3. Kreira reklamnu poruku, na konkretnom primjeru	
4. Osmisli flajer za konkretan primjer	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1 i 2. Za kriterijume 3 i 4 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Promocija	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Preduzetništvo je tako koncipiran da omogućava učenicima da stiču znanja iz ove oblasti kroz teorijsku nastavu i vježbe. Prilikom realizacije ovog modula učenike treba motivisati na aktivno učenje, samostalan i timski rad. Preporučjivo je da se nastava iz ovog modula, realizuje u blok časovima sa po dva časa nedjeljno. Učenike bi trebalo poslije realizacije uvodnih sadržaja i pojedinačnih aktivnosti koje su u vezi sa njima, podijeliti na timove (sastavljene od tri do sedam učenika) u kojima će tako raditi do kraja školske godine. Iako će učenici raditi u timu, svako od njih treba da ima pojedinačna zaduženja, na osnovu čega će biti ocjenjivani. Preporučljivo je da svaki tim učenika ima svoj folder u kom će čuvati sve radne listove koje će popunjavati tokom školske godine prilikom izrade određenih praktičnih vježbi. Radni listovi za svaku aktivnost su predviđeni u Priručniku za nastavnike, koji je urađen za ovu namjenu. Prilikom obrade određenih nastavnih sadržaja preporučljivo je podsticati učenike na sprovođenje različitih istraživanja kako bi na taj način došli do relevatnih informacija. Poželjno je da učenici učestvuju na školskim i nacionalnim takmičenjima za najbolji Biznis plan.
- Preporučljivo je da učenici nakon urađenih vježbi, svoje rezultate usmeno prezentuju drugim učenicima, uz obrazloženje vlastitog stava i da o istom diskutuju sa drugim učenicima i nastavnikom. Tokom prezentacije učenici treba da se jasno izražavaju i pravilno koriste stručnu terminologiju. Prilikom obrade određenih nastavnih sadržaja mogu se na času pozvati lokalni preduzetnici, predstavnici određenih institucija i privrednih društava ili organizovati posjeta istim, kako bi učenici dobili konkretne informacije o određenim oblastima koji se odnose na realizaciju biznis ideja.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Grupa autora, Mladi preduzetnici - Priručnik iz preduzetništva za učenike srednjih stručnih škola, Centar za stručno obrazovanje, 2014.
- Grupa autora, Mladi preduzetnici – Priručnik iz preduzetništva za nastavnike srednjih stručnih škola, Centar za stručno obrazovanje, Podgorica, 2014.
- Lajović D.; i grupa autora, Preduzetništvo u novi milenijum, CID, Podgorica, 2001.
- Lajović D.; i grupa autora, Marketing plan kao preduzetničko sredstvo, Zavod za zapošljavanje Crne Gore, Podgorica, 2009.
- Propisi koji regulišu oblast radnih odnosa.
- Propisi koji regulišu oblast privrednih društava.

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Projektor, projekciono platno/ multimedijalna tabla	1
3.	Štampač	1
4.	Skener	1
5.	Kancelarijski materijal i pribor	po potrebi

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.

- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

9. Povezanost modula – korelacija

- Poslovna kultura

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Komunikacija na maternjem jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenom i pisanom obliku, izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka na uvjerljiv način, razvijanje kritičkog mišljenja iz oblasti preduzetništva)
- Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodnim naukama i tehnologiji (razvijanje matematičkog načina razmišljanja i izražavanje kroz određene modele u rješavanju praktičnih zadataka)
- Digitalna kompetencija (upotreba namjenskog softvera za obradu i uređivanje teksta i tabela, čuvanje dokumenata u elektronskom obliku)
- Učiti kako učiti (podsticanje učenika na samostalan rad i istrajnost u učenju kroz motivaciju i želju za primjenom ranije stečenih znanja)
- Socijalna i građanska kompetencija (podsticanje timskog rada na času u cilju konstruktivne komunikacije, izražavanje različitih stavova, podsticanje odgovornosti i podjele zadataka prilikom realizacije određenih praktičnih zadataka iz ove oblasti)
- Smisao za inicijativu i preduzetništvo (razvijanje sposobnosti planiranja, organizovanja, pripreme izvještaja, procjene, evidentiranja i dr.)
- Kulturološka svijest i ekspresija (podsticanje upoređivanja svog mišljenja sa mišljenjem drugih, identifikovanje i realizacija društvenih i ekonomskih mogućnosti u kulturnoj aktivnosti)

3.2.17. IZVOĐENJE FRIZERSKIH USLUGA U SALONU

1. Broj časova i kreditna vrijednost:

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
III			396	**396**	**21**

Praktična nastava: Odjeljenje se dijeli na grupe do 16 učenika.

2. Cilj modula:

- Osposobljavanje za njegovanje kose i vlasišta, šišanje i izradu različitih vrsta frizura, brijanje i oblikovanje brade i brkova, brijanje glave, specijalno bojenje kose, brade i brkova kao i prepariranje kose. Razvijanje preciznosti, kreativnosti, kritičkog mišljenja, pozitivnog odnosa prema struci.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Izvrši njegovanje kose i vlasišta koristeći odgovarajuće preparate
2. Izvrši šišanje muških i ženskih frizura koristeći odgovarajuće tehnike i alat
3. Izvrši brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave koristeći odgovarajuće tehnike i alat
4. Izradi ženske i muške frizure na kratkoj, srednjoj i dugoj kosi koristeći odgovarajuće tehnike i alat
5. Izvrši bojenje kose, brade i brkova koristeći odgovarajuće tehnike i alat
6. Izvrši prepariranje kose na različitoj dužini

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da **Izvrši njegovanje kose i vlasišta koristeći odgovarajuće preparate**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Procijeni kvalitet kose korisnika usluga vizuelno i pomoću dodira	
2. Izabere preparat za njegu kose, u skladu sa rezultatima testiranja kose i vlasišta	
3. Izvrši **pripremu** korisnika usluga za pranje kose	**Priprema**: stavljanje peškira oko vrata, stavljanje mantila i dr.
4. Opere kosu, perike i vlasne dodatake koristeći odgovarajuće preparate	
5. Prilagodi tehnike masaža glave prilikom šamponiranja u zavisnosti od karakteristika i stanja kose i tjemena korisnika usluga	
6. Sprovede osnovnu i kurativnu njegu kose, vlasnih dodataka i vlasišta koristeći odgovarajuće preparate, na zadatom modelu	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem za kriterijume od 1 do 6.

Predložene teme

- Fizičke i hemijske osobine dlake
- Prepoznavanje vrste bolesti kose i vlasišta
- Uticaj frizerskih i kozmetičkih preparata na zdravlje kose i vlasišta
- Vrste i primjena preparata za pranje kose, vlasnih dodataka i perika
- Vrste i primjena preparata za njegu kose i vlasišta
- Način njege kose i vlasišta
- Način njege vlasnih dodataka

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da **Izvrši šišanje muških i ženskih frizura koristeći odgovarajuće tehnike i alat**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Preporuči izgled koji odgovara korisniku usluga, bazirajući svoje preporuke na procjeni kvaliteta kose i mogućnosti da se željeni izgled postigne	
2. Sprovede odgovarajuću **pripremu korisnika usluga** i **pripremu kose** prije šišanja, u zavisnosti od dužine kose i tehnike šišanja	**Priprema korisnika usluga**: stavljanje zaštitnog mantila i trake oko vrata i dr. **Pripremanje kose**: raščešljavanje, razdvajanje, kvašenje i dr.
3. Prilagodi i kombinuje **tehnike** šišanja suve i vlažne kose, tokom rada u cilju dobijanja željenog izgleda koristeći odgovarajući alat	**Tehnike:** ravno, ubodno, klizno i dr.
4. Konsultuje se sa korisnikom usluga tokom šišanja, kada je neophodno, kako bi se postigao željeni izgled	
5. Očisti korisnika usluga nakon šišanja koristeći odgovarajući **pribor**	**Pribor**: fen, četka i dr.
6. Sprovede finalnu vizuelnu provjeru frizure, u skladu sa zahtjevom korisnika usluga	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem za kriterijume od 1 do 6.

Predložene teme

- Klasične i moderne tehnike šišanja
- Vrste i upotreba pribora i alata za šišanje
- Tehnike estetskog oblikovanja kose različitih dužina

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da **Izvrši brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave koristeći odgovarajuće tehnike i alat**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Izvrši **pripremu korisnika usluga** prije brijanja, u zavisnosti od dužine brade i brkova	**Priprema korisnika usluga**: stavljanje zaštitnog mantila i trake oko vrata
2. Obrije glavu i lice korisniku usluga koristeći odgovarajuće tehnike i alate	
3. Oblikuje bradu i brkove korisniku usluga koristeći odgovarajuće tehnike i alate	
4. Nanese odgovarajući preparat za njegu posle brijanja glave i brade	
5. Sprovede finalnu vizuelnu provjeru izvršenog posla, u skladu sa zahtjevom korisnika usluga	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem za kriterijume od 1 do 5.

Predložene teme

- Tehnike brijanja i oblikovanja brade i brkova
- Vrste i način upotrebe alata i pribora za brijanje brade, brkova i glave
- Vrste i primjena preparata za brijanje brade, brkova i glave

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da **Izradi ženske i muške frizure na kratkoj, srednjoj i dugoj kosi koristeći odgovarajuće tehnike i alat**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Preporuči korisniku usluga odogovarajuću frizuru, na osnovu procjene kvaliteta kose i mogućnosti da se željeni izgled postigne	
2. Izradi ženske i muške **frizure** na kratkoj, srednjoj i dugoj kosi i vlasnim dodacima koristeći odgovarajuće tehnike i alate	**Frizure:** dnevne, salonske, svečane i dr.
3. Izvrši završnu obradu suve kose rukama ili fenom radi dobijanja željenog oblika	
4. Nanese odgovarajuće **preparate** na kosu u cilju dobijanja završnog željenog oblika	**Preparati:** lak za kosu, vosak, silikonske kapi, ulje za kosu i dr.
5. Sprovede finalnu vizuelnu provjeru frizure, u skladu sa zahtjevom korisnika usluga	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem za kriterijume od 1 do 5.

Predložene teme

- Vrste frizura
- Tehnike izrade frizura na različitoj dužini kose i vlasnim dodacima
- Vrste i primjena pribora i alata za oblikovanje frizura
- Vrste i način primjene preparata za oblikovanje mokre i suve kose

Ishod 5 - Učenik će biti sposoban da **Izvrši bojenje kose, brade i brkova koristeći odgovarajuće tehnike i alat**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Izvrši **pripremu korisnika usluga** prije bojenja kose, brade i brkova	**Priprema korisnika usluga:** stavljanje zaštitnog mantila, trake oko vrata, peškira i dr.
2. Pripremi preparate za bojenje kose, u skladu sa zahtjevom korisnika usluga i odgovarajućim uputstvom	
3. Koristi tehnike bojenja, posvjetljivanja ili šatiranja kose, pogodne za postizanje željenog izgleda	
4. Koristi zaštitna sredstva i opremu za ličnu sigurnost i sigurnost korisnika usluga od hemijskih sredstva	
5. Prati vrijeme djelovanja proizvoda na osnovu uputstva proizvođača	
6. Masira kožu glave u cilju sjedinjavanja boje, po potrebi, prije uklanjanja	
7. Ukloni materijale za bojenje ili šatiranje iz kose sa minimalnim neugodnostima za korisnika usluga	
8. Sprovede finalnu vizuelnu provjeru boje kose, brade i brkova, u skladu sa zahtjevom korisnika usluga	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem za kriterijume od 1 do 8.

Predložene teme

- Vrste i primjena preparata za bojenje i bijeljenje kose, brade i brkova
- Uticaj odnosa boje i hidrogena na proces bojenja i bijeljenja kose, brade i brkova
- Tehnike bojenja i bijeljenja kose, brade i brkova
- Uputstvo za korišćenje preparata
- Primjena kataloga boja
- Osnovne i izvedene boje
- Uticaj preparata za bojenje i bijeljenje na kosu i vlasište
- Zaštitna sredstva i oprema od preparata za bojenje i bijeljenje

Ishod 6 - Učenik će biti sposoban da **Izvrši prepariranje kose na različitoj dužini**	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	**Kontekst** (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Izvrši **pripremu korisnika usluga** prije prepariranja kose	**Priprema korisnika usluga:** stavljanje zaštitnog mantila, trake oko vrata, peškira i dr.
2. Izvrši **prepariranje kose** na različitoj dužini koristeći odgovarajuću jačinu kisjeline, u zavisnosti od **stanja kose** korisnika usluga	**Prepariranje kose**: sitni, krupni i spiralni minival i dr. **Stanje kose**: zdrava ili oštećena kosa
3. Prati proces prepariranja zbog mogućnosti oštećenja kose	
4. Ukloni **materijal** za prepariranje iz kose sa minimalnim neugodnostima za korisnika usluga	**Materijal:** vikleri raznih veličina i oblika, gumice, termo kapa i dr..
5. Nanese potrebne preparate radi zaštite preparirane kose	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem za kriterijume od 1 do 5.

Predložene teme

- Vrste i primjena preparata za prepariranje kose
- Način pripreme preparata
- Pravilna primjena uputstva za korišćenje preparata za prepariranje
- Uticaj preparata za prepariranje na kosu i vlasište
- Način zaštite od preparata za prepariranje

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Izvođenje frizerskih usluga u salonu je tako koncipiran da učenicima omogućava sticanje praktičnih znanja i vještina.
- Časove praktične nastave treba izvoditi sa odjeljenjem koje se dijeli na grupe do 16 učenika. U zavisnosti od materijalnih uslova u školi, časovi praktične nastave se mogu realizovati u školi i kod poslodavca.
- Praktični dio nastave treba realizovati u frizerskom salonu koji je opremljen preporučenim materijalnim uslovima. Vježbe treba realizovati individualno, u parovima ili manjim grupama, ali tako da svaki učenik samostalno uradi vježbu i dobije traženi rezultat. Nastavnik treba da podstiče problemsku nastavu u kojoj navodi učenike da sami dolaze do zaključaka prilikom riješavanja problema, čime im omogućava povezivanje teorijskih znanja sa praktičnom primjenom.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Pekarić D., Frizer kozmetičar i vlasuljar, Sarajevo, 1983.
- Mazić S.; Bogićević D., Savremene frizerske procedure i kozmetika kose, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2001.
- Acanski D., Kosa vaš ponos i lepota, izdavač D. Ačanski, 2003.
- Moro D.; Čakan N., Priručnik za praktičnu nastavu sa tehnologijom rada I, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2004.

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Salonski inventar (radna profesionalna stolica, šamponjera duo sa stolicom, ogledalo, kolica radna 5/1 pokretna, sterilizator, klima uređaj, mašina za veš i dr.	po potrebi
3.	Alat i pribor (makaze, češljevi, trimeri, prskalica za kosu, francuz češalj, četke, četke za farbanje, zdjelica za farbu, traka okovratna, mantil, menzura, rukavice, vikleri raznih veličina i oblika, gumice, štipaljke, školjka za uši, termo kapa, peškiri i dr.)	po potrebi
4.	Preparati (kreme, pomade, puder, vosak, ulja, kolonjska voda, puder, pomade, farbe, toneri, folije, hidrogen, preparati za zdravu, oštećenu, farbanu, bijeljenu i različitu strukturu kose i dr.)	po potrebi
5.	Aparati (fen, mašinica, aparat sa komorom, hauba, presa i dr.)	po potrebi

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

9. Povezanost modula – korelacija

- Poznavanje materijala, alata i pribora
- Dermatologija sa osnovama prve pomoći
- Njega kose, brade i brkova
- Estetika u frizerskoj oblasti
- Pripremni i završni radovi u frizerskom salonu
- Prepariranje kose I
- Šišanje i izrada jednostavnih frizura
- Jednostavno bojenje kose, brade i brkova
- Jednostavno brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave
- Poslovna kultura
- Pomoćni poslovi u frizerskom salonu
- Prepariranje kose II
- Specijalno bojenje kose, brade i brkova
- Šišanje i izrada namjenskih frizura
- Brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Komunikacija na maternjem jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenom i pisanom obliku, izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka na uvjerljiv način, razvijanje kritičkog mišljenja iz oblasti izvođenja frizerskih usluga u salonu)
- Komunikacija na stranom jeziku (upotreba stručne terminologije na stranom jeziku u usmenom ili pismenom obliku u vidu korišćenja stručne literature iz oblasti izvođenja frizerskih usluga u salonu)
- Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodnim naukama i tehnologiji (razvijanje matematičkog načina razmišljanja i izražavanje kroz određene modele u rješavanju praktičnih zadataka)
- Digitalna kompetencija (upotreba namjenskog softvera za izradu i prikazivanje određenih grafičkih prikaza o poslovanju privrednog društva)
- Učiti kako učiti (podsticanje učenika na samostalan rad i istrajnost u učenju kroz motivaciju i želju za primjenom ranije stečenih znanja)
- Socijalna i građanska kompetencija (podsticanje timskog rada na času u cilju konstruktivne komunikacije, izražavanje različitih stavova, podsticanje odgovornosti i podjele zadataka prilikom obavljanja određenih poslova)
- Smisao za inicijativu i preduzetništvo (razvijanje sposobnosti planiranja, organizovanja, pripreme izvještaja, procjene, evidentiranja i dr.)
- Kulturološka svijest i ekspresija (podsticanje upoređivanja svog mišljenja sa mišljenjem drugih, identifikovanje i realizacija društvenih i ekonomskih mogućnosti u kulturnoj aktivnosti)

4. ZAVRŠNI ISPIT

Završni ispit se organizuje u skladu sa zakonom i odgovarajućim pravilnikom

4.1. ISPITNI KATALOG ZA STRUČNU TEORIJU

1. Moduli na osnovu kojih je urađen ispitni katalog za stručnu teoriju:

- Poznavanje materijala, alata i pribora
- Estetika u frizerskoj oblasti
- Dermatologija sa osnovama prve pomoći

2. Cilj ispita:

- Provjera nivoa postignuća ishoda učenja definisanih u modulima koji čine stručnu teoriju od značaja za kvalifikaciju nivoa obrazovanja Frizer/ Frizerka.

3. Sadržaj provjere (ishodi i kriterijumi za provjeru dostignutosti ishoda učenja)

Ishodi učenja **Učenik treba da dokaže da je sposoban da:**	**Kriterijumi za provjeru dostignutosti ishoda učenja** **Učenik treba da:**
Izvrši izbor alata, pribora i materijala u cilju kvalitetnog izvođenja frizerskih usluga, u skladu sa uputstvima	- Navede potrebni **alat** i **pribor** potreban za rad **Alat**: razne vrste makaza, mašinica, fen, trimer, prskalica za kosu i dr. **Pribor**: razne vrste češljeva i četki, prese za kosu, vikleri, mantil, peškiri i dr - Objasni postupak sterilizacije, sortiranja i odlaganja alata i pribora nakon upotrebe - Opiše primjenu **materijala** za rad, u skladu sa uputstvima **Materijal**: šamponi, pjena, ulje, regeneratori, kapi za kosu i dr. - Navede **vrste preparata** za osnovnu njegu normalne, suve, masne i preparirane kose u skladu sa bezbjedonosnim standardima **Vrste preparata:** preparati za njegu, preparati za prepariranje kose, preparati za stajling i dr. - Identifikuje **sastojke frizerskih preparata** koji se koriste u frizerskim uslugama **Sastojci frizerskih preparata:** elektroliti, kiseonična organska jedinjenja, biološki važna jedinjenja, kozmetičke sirovine, dodatne komponente - Objasni **vrste fizičko- hemijskih sistema** kao oblike preparata u frizerskim uslugama **Vrste fizičko- hemijskih sistema:** pravi rastvori, koloidni rastvori, suspenzije, emulzije, aerosoli (sprejevi) i dr. - Objasni svojstva i primjenu oksida (vode) i peroksida (hidrogena) u frizerskim uslugama.

Ishodi učenja Učenik treba da dokaže da je sposoban da:	Kriterijumi za provjeru dostignutosti ishoda učenja Učenik treba da:
	- Navede **dezinfekciona sredstva** koja se koriste u frizerskim uslugama **Dezinfekciona sredstva:** kisjeline, baze, alkoholi, fenoli,aldehidi, peroksidi i dr. - Objasni **metode sterilizacije** opreme, alata i inventara **Metode sterilizacije:** sterilizacija suvom i vlažnom toplotom, UV sterilizacija i dr.
Identifikuje ulogu etetike u struci i primijeni likovno-frizerske elemente i njihove odnose koristeći odgovarajuće tehnike	- Objasni značenje **stručnih termina** iz oblesti estetike i mode. **Stručni termini:** estetika, umjetnost, moda, modni izgled, lijepo, klasična ljepota, trend, stil, kič i dr. - Objasni **likovno-frizerske elemente i njihove odnose** **Likovno-frizerski elementi i njihovi odnosi:** tačka, linija, oblik (forma), tekstura, boja, valer, forma, antiforma, kompozicija, površina, ritam - Opiše stil iz istorije frizura u cilju analize stručnih termina - Definiše **podjelu boja** koristeći krug boja **Podjela boja:** osnovne, izvedene, tople, hladne, kontrastne, komplementarne, hromatske, ahromatske - Objasni **proporciju** na datim primjerima **Proporcija:** ljudsko tijelo, zlatni presjek i dr. - Objasni značaj boje prilikom formiranja pravilne frizure, u skladu sa **faktorima** koji utiču na njen odabir **Faktori:** boja očiju, ten, godine i dr. - Opiše **najčešće tipove ljudske figure** i korišćenje estetskih pravila prilikom formiranja frizura **Najčešći tipovi ljudske figure:** niski rast – nježna figura, niski rast- puno tijelo, visoka-vitka figura - Definiše **podjelu oblika lica** gledano iz anfasa koristeći jednostavne crteže **Podjela oblika lica:** pravilni i nepravilni oblici - Opiše **idealan oblik lica** gledano iz anfasa i njegove proporcije koristeći šematske prikaze ili crteže **Idealan oblik lica:** lice ovalnog ili jajastog oblika - Analizira oblike lica gledano iz anfasa u cilju odabira pravilne frizure - Definiše profil, nijegove djelove i najčešće nepravilnosti - Objasni najčešće **nepravilnosti čela, nosa i brade** i način korigovanja odabirom i formiranjem pravilne frizure, u skladu sa estetskim principima **Nepravilnosti čela:** visoko čelo, nisko čelo i dr.

Ishodi učenja Učenik treba da dokaže da je sposoban da:	Kriterijumi za provjeru dostignutosti ishoda učenja Učenik treba da:
	Nepravilnosti nosa: različiti oblici nosa (mali, veliki, kukasto orlovski, špicasti, baburasti) i dr. **Nepravilnosti brade:** suviše uvučena i izbačena brada - Definiše **različite tipove frizura,** u skladu sa njihovom namjenom **Različiti tipovi frizura:** dnevna, večernja, koktel, fantazi i dr.
Identifikuje građu, funkciju i bolesti kože u cilju uspješnog pružanja profesionalnih usluga i identifikuje različite tipove povreda i tehnike njihovog zbrinjavanja u cilju efikasnog pružanja prve pomoći	- Objasni **građu i funkciju kože** i njena kiselo-bazna svojstva koristeći model građe kože **Građa kože:** pokožica, krzno, potkožno masno tkivo, kožne žlijezde **Funkcija kože**: zaštitna, termoregulatorna, ekskretorna, senzitivna - Objasni građu i ulogu **derivate kože** **Derivati kože**: nokat, dlaka i dr. - Objasni osobine i podjelu **promjena na koži** usljed kožnih oboljenja i upoređuje ih u cilju njihovog prepoznavanja i razlikovanja **Promjene na koži:** primarne i sekundarne, iznad, ispod i u ravni kože - Navede i definiše **bolesti kože** u cilju uspješnog pružanja profesionalnih usluga **Bolesti kože:** dermatomikoze (saprofitije, dermatofitije, sistemske mikoze), dermatozoonoze (šuga, vašljivost), atrofija kože (staračka, klimatska, sekundarna i strije), poremećaji pigmentacije kože (hiper-, hipo- i apigmentacija), verukozne dermatoze (obične, mladalačke, staračke, polne i seboroične bradavice, bradavice na tabanima), keratodermije (kurje oko, callus), tumori kože (fibromi, angiomi, lipomi, epiteliomi) i dr. - Definiše pojam „lična higijena“ i objašnjava osnovne **higijenske tehnike** u cilju očuvanja opšteg zdravlja organizma **Higijenske tehnike:** održavanje higijene kože i njenih derivata, održavanje higijene usne duplje i uha i dr. - Opiše različite **tipove povreda** i tehnike njihovog zbrinjavanja u cilju efikasnog pružanja prve pomoći **Tipovi povreda:** krvarenja (unutrašnje i spoljašnje), šok i epileptični napad, opekotine, strujni i toplotni udar, uganuća, iščašenja i prelomi, reanimacija i besvjesno stanje, trovanje i dr.

4. Tip ispita

- U skladu sa zakonom

5. Dozvoljena pomagala

- U skladu sa pitanjima i zadacima

6. Literatura i drugi izvori

- U skladu sa literaturom koja je definisana modulima na osnovu kojih je urađen Ispitni katalog za stručnu teoriju

7. Mjerila provjere

- Na osnovu kriterijuma za provjeru dostignutosti pomenutog ishoda učenja, formiraju se ispitna pitanja i zadaci različitog tipa, na različitom taksonomskom nivou, iz svih ishoda učenja.

Vrste pitanja/zadataka na testu:

- Pitanja/zadaci zatvorenog tipa;
    - Pitanja/zadaci višestrukog izbora (ponuđena su tri ili četiri odgovora od kojih je jedan tačan)
    - Pitanja/zadaci alternativnog izbora (pitanja da - ne ili tačno - netačno)
    - Pitanja/zadaci povezivanja (povezivanje odgovarajućih pojmova)
- Pitanja/zadaci otvorenog tipa
    - Pitanja/zadaci kratkog odgovora (treba upisati riječ, sintagmu, rečenicu)
    - Pitanja/zadaci produženog odgovora
    - Pitanja/zadaci dopunjavanja

Obim zadataka na testu:

- Test se sastoji od pitanja/zadataka koji su povezani sa kriterijumima provjere dostignutosti pomenutog ishoda učenja kao i praktičnim kriterijumima čiji se pojedini segmenti izvođenja mogu provjeriti putem testa, a vezani su za dostizanje ishoda učenja.

4.2. ISPITNI KATALOG ZA PRAKTIČNI RAD NA ZAVRŠNOM ISPITU

1. Moduli na osnovu kojih je urađen ispitni katalog za praktični rad:

- Poznavanje materijala, alata i pribora
- Njega kose, brade i brkova
- Pripremni i završni radovi u frizerskom salonu
- Prepariranje kose I
- Šišanje i izrada jednostavnih frizura
- Jednostavno bojenje kose, brade i brkova
- Jednostavno brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave
- Pomoćni poslovi u frizerskom salonu
- Prepariranje kose II
- Šišanje i izrada namjenskih frizura
- Specijalno bojenje kose, brade i brkova
- Brijanje i oblikovanje brade, brkova i brijanje glave
- Izvođenje frizerskih usluga u salonu

2. Cilj ispita:

- Provjera nivoa postignuća ishoda učenja definisanih u modulima koji čine osnovu za izradu praktičnog rada.
- Provjera pravilne upotrebe stručne terminologije, sposobnosti povezivanja teorijskih i praktičnih znanja, samostalnosti i sistematičnosti u radu, racionalnog korišćenja, materijala, vremena i energije i poznavanja propisa za obezbjeđenje zaštite na radu i zaštite okoline.

3. Teme/Zadaci za praktični rad

1. Izrada talasa na više načina (na različitoj dužini kose)
2. Izrada talasa na više načina (na različitoj dužini kose)
3. Izrada klasične dnevne frizure (vodena ondulacija)
4. Izrada klasične frizure fen- aparatom (na različitoj dužini kose)
5. Izrada frizure prema estetskom izgledu i kvalitetu kose
6. Izrada dnevne moderne frizure (vodena ondulacija)
7. Izrada takmičarskih i revijalnih frizura
8. Izrada dnevne moderne frizure fen aparatom (na različitoj dužini)
9. Izrada koktel i večernje frizure
10. Kreiranje stilske frizure (na različitoj dužini kose)
11. Izrada fantazi frizure (na različitoj dužini kose)
12. Klasično šišanje (na različitoj dužini kose); (okruglo, ravno i dr.)
13. Moderno šišanje (na različitoj dužini kose); (takmičarska i revijalna šišanja)
14. Uraditi praktični rad prema pismenoj pripremi za izradu
15. Šišanje kod djece (na različitoj dužini kose); (klasično i moderno šišanje)
16. Šišanje suve i mokre kose (izrada prelaza na vratu, obrada zulufa i fazona oko ušiju, skraćivanje i prorjeđivanje kose, šišanje prema kvalitetu kose i obliku glave)
17. Šišanje perika i vlasnih dodataka
18. Brijanja i izbrijavanje (brijanje brade i brkova, brijanje glave, oblikovanje brade i brkova, oblikovanje brade i brkova, moda i estetsko oblikovanje brade i brkova)
19. Bojenje kose u prirodne tonove (na različitoj dužini kose); (bojenje kose u crnu nijansu, bojenje u tamnusmeđu nijansu, bojenje u srednjesmeđu nijansu, bojenje kose u tamnoplavu nijansu)
20. Nijansiranje kose kolor šamponom (na različitoj dužini kose)
21. Nijansiranje i kolorisanje perika i vlasnih dodataka
22. Bojenje brade i brkova
23. Bojenje kose u specijalne tonove (na različitoj dužini kose); (bojenje u plave tonove, bojenje u crvene tonove, bojenje u srebrne tonove, bojenje u pepeljaste tonove, bojenje kose specijalnim bojama, postupak bojenja cijele dužine i izrastka, bojenje svijetle oštećene kose u tamnu nijansu)

24. Bojenje potpuno sijede kose (bojenje cijele dužine i izrastka); (bojenje u svijetle i tamne tonove, predpigmentacija sijede kose bojom, korektura bojene kose bojom, prelivom)
25. Bijeljenje i šatiranje kose (na različitoj dužini kose); (postupak bijeljenja cijele dužine i izrastka, šatiranje kose blanševima, šatiranje kose bojama)
26. Ispravljanje kovrdžave kose (ispravljanje prirodnih kovrdža fen aparatom, ispravljanje prirodnih kovrdža hemijskim preparatom)
27. Izrada minivala na zdravoj kosi (minival na kratkoj kosi, minival na srednjoj dužini kose, minival na dugoj kosi)
28. Izrada minivala na bojenoj kosi (minival na kratkoj kosi, minival na srednjoj dužini kose, minival na dugoj kosi)
29. Izrada minivala na bijeljenoj kosi (minival na kratkoj kosi, minival na srednjoj dužini kose, minival na dugoj kosi)
30. Izrada minivala na šatiranoj kosi (minival na kratkoj kosi, minival na srednjoj dužini kose, minival na dugoj kosi)
31. Izrada minivala na različitoj strukturi kose (minival na kratkoj kosi, minival na srednjoj dužini kose, minival na dugoj kosi)

4. Tip ispita

- U skladu sa zakonom

5. Dozvoljena pomagala

- U skladu sa zadatkom

6. Literatura i drugi izvori

- U skladu sa literaturom koja je definisana modulima na osnovu kojih je urađen ispitni katalog za praktičan rad

7. Mjerila provjere

- Na osnovu predloženih tema/zadataka u Ispitnom katalogu za praktičan rad, formiraju se zadaci koje učenici biraju, u skladu sa pravilnikom koji reguliše polaganje završnog ispita. Na osnovu izabranog zadatka, učenik samostalno radi praktičan rad, u skladu sa uputstvom i nadzorom nastavnika - mentora. Ispitna komisija određuje početak, završetak i rok predaje praktičnih radova, u skladu sa pravilnikom. Sastavni dio završnog ispita je pisano i usmeno obrazloženje praktičnog zadatka.

Praktičan rad sa odbranom boduje se na sljedeći način:

- Adekvatan izbor materijala, opreme, alata, zaštitnih sredstava i sl. za realizaciju praktičnog zadatka – 15%
- Stručna razrada praktičnog zadatka – 40%
- Funkcionalnost i povezanost zadatka sa praktičnom primjenom – 15%
- Pisano obrazloženje praktičnog zadatka (povezanost praktičnog zadatka sa teorijom i opis toka izrade zadatka) – 15%
- Usmeno obrazloženje praktičnog zadatka – 15%

5. NAČIN IZVOĐENJA OBRAZOVNOG PROGRAMA

5.1. BROJ ČASOVA PO GODINAMA OBRAZOVANJA I OBLICIMA NASTAVE

Redni broj	Naziv modula	Razred	Ukupno časova	Oblici nastave			Broj časova kod kojih se odjeljenje dijeli na grupe		
				T	V	P	T	V	P
	Stručni moduli								
1.	Poznavanje materijala, alata i pribora	I	108	36	-	72	-	-	72
2.	Dermatologija sa osnovama prve pomoći	I	72	66	6	-	-	-	-
3.	Njega kose, brade i brkova	I	72	36	-	36	-	-	36
4.	Estetika u frizerskoj oblasti	I	72	36	36	-	-	36	-
5.	Pripremni i završni radovi u frizerskom salonu	I	252	-	-	252	-	-	252
6.	Prepariranje kose I	II	72	36	-	36	-	-	36
7.	Šišanje i izrada jednostavnih frizura	II	108	36	-	72	-	-	72
8.	Jednostavno bojenje kose, brade i brkova	II	108	36	-	72	-	-	72
9.	Jednostavno brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave	II	72	36	-	36	-	-	36
10.	Poslovna kultura	II	72	52	20	-	-	-	-
11.	Pomoćni poslovi u frizerskom salonu	II	324	-	-	324	-	-	324
12.	Prepariranje kose II	III	66	16	-	50	-	-	50
13.	Šišanje i izrada namjenskih frizura	III	99	33	-	66	-	-	66
14.	Specijalno bojenje kose, brade i brkova	III	66	-	-	66	-	-	66
15.	Brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave	III	66	16	-	50	-	-	50
16.	Preduzetništvo	III	66	33	33	-	-	-	-
17.	Izvođenje frizerskih usluga u salonu	III	396	-	-	396	-	-	396

5.2. PRAKTIČNO OBRAZOVANJE I PROFESIONALNA PRAKSA

5.2.1. PRAKTIČNO OBRAZOVANJE (PRAKTIČNA NASTAVA – PN) U ŠKOLI I KOD POSLODAVCA

- Praktično obrazovanje se obavlja radi primjene teorijskih znanja u praksi i sticanja novih vještina.
- Praktično obrazovanje se izvodi u objektima škole (radionice, kabineti ili laboratorije) i u objektima van škole (ustanove ili privredna društva)

Spisak modula u okviru kojih se realizuje praktično obrazovanje (praktična nastava – PN) i broj časova u školi i kod poslodavca:

Redni broj	Naziv modula	Razred	Broj časova PN u školi	Broj časova PN kod poslodavca	Ukupan broj časova PN
1.	Poznavanje materijala, alata i pribora	I	72	-	72
2.	Njega kose, brade i brkova	I	36	-	36
3.	Pripremni i završni radovi u frizerskom salonu*	I	-	252	252
Ukupno PN – I razred			**108**	**252**	**360**
4.	Prepariranje kose I	II	36	-	36
5.	Šišanje i izrada jednostavnih frizura	II	72	-	72
6.	Jednostavno bojenje kose, brade i brkova	II	72	-	72
7.	Jednostavno brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave	II	36	-	36
8.	Pomoćni poslovi u frizerskom salonu*	II	-	324	324
Ukupno PN – II razred			**216**	**324**	**540**
9.	Prepariranje kose II	III	50	-	50
10.	Šišanje i izrada namjenskih frizura	III	66	-	66
11.	Specijalno bojenje kose, brade i brkova	III	66	-	66
12.	Brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave	III	50	-	50
13.	Izvođenje frizerskih usluga u salonu*	III	-	396	396
Ukupno PN – III razred			**232**	**396**	**628**
Ukupno PN – I, II i III razred			**556**	**972**	**1528**
% zastupljenosti PN u odnosu na ukupan broj časova			**16,5**	**28,9**	**45,5**

Napomena:

- Moduli koji su označeni sa (*), realizuju se kod poslodavca. Za učenike koji imaju zaključen individualni ugovor o obrazovanju kod poslodavca, broj časova ovih modula se uvećava za 144 u drugom razredu, odnosno 132 u trećem razredu, u skladu sa Zakonom o stručnom obrazovanju.
- Broj časova praktične nastave za ove učenike, u modulu Pripremni i završni radovi u frizerskom salonu iznosi 252; u modulu Pomoćni poslovi u frizerskom salonu iznosi 468; u modulu Izvođenje frizerskih usluga u salonu iznosi 528. Ukupan broj časova praktične nastave za ove učenike iznosi 1804, odnosno 53,7,0 %.
- U zavisnosti od materijalnih uslova u školi i kod poslodavca, praktično obrazovanje (praktična nastava) se može i u cjelini realizovati kod poslodavca. Za učenike koji imaju zaključen individualni ugovor o obrazovanju kod poslodavca, nastavu treba organizovati tako da učenik u I razredu ima praktično obrazovanje kod poslodavca u trajanju od jednog dana, u II razredu u trajanju od dva dana, a u III razredu u trajanju od tri dana.

5.2.2. PROFESIONALNA PRAKSA

- Profesionalna praksa izvodi se po pravilu nakon završetka nastavne godine za učenike koji su praktično obrazovanje ostvarili u objektima škole.
- Učenici I i II razreda nakon završetka nastavne godine obavljaju profesionalnu praksu u trajanju od 10 dana, u skladu sa nastavnim planom. Profesionalna praksa izvodi se u odgovarajućim objektima u kojima je moguće izvoditi frizerske usluge.
- Za izradu programa profesionalne prakse i njenu realizaciju zadužena je škola. Program profesionalne prakse mora biti u korelaciji sa programom stručnih modula i praktičnog obrazovanja koje se realizuje u okviru modula. O realizaciji programa profesionalne prakse učenik je obavezan da vodi dnevnik profesionalne prakse. U dnevnik, učenik po danima upisuje sadržaje rada. Dnevnik profesionalne prakse potpisuje lice zaduženo za realizaciju programa. Podaci o profesionalnoj praksi (ime i prezime učenika, mjesto i vrijeme izvođenja) evidentiraju se u posebnim rubrikama u odjeljenjskim knjigama.
- Profesionalna praksa se ne ocjenjuje, ali je uslov za završetak razreda.

5.3. SLOBODNE/ VANNASTAVNE AKTIVNOSTI

- U školi se organizuju slobodne, odnosno vannastavne aktivnosti učenika.
- Zadaci i program slobodnih, odnosno vannastavnih aktivnosti razrađuju se godišnjim programom rada škole.
- Slobodne, odnosno vannastavne aktivnosti učenika se ostvaruju putem: predavanja, stručnih ekskurzija, okruglih stolova, društveno korisnog rada i drugih oblika.
- Uspješnost učenika na slobodnim, odnosno vannastavnim aktivnostima se ne ocjenjuje. Škola je u obavezi da za sve učenike organizuje najmanje 36 časova slobodnih, odnosno vannastavnih aktivnosti godišnje (33 časa u III razredu). Fond časova slobodnih odnosno vannastavnih aktivnosti ne ulazi u ukupan godišnji fond časova iz Nastavnog plana.

Okvirni program slobodnih, odnosno vannastavnih aktivnosti sastoji se iz tri cjeline:

- Sadržaji vezani za opšteobrazovno područje: dani sporta, ekološke aktivnosti, zdravi stilovi života, građansko obrazovanje, filmske, pozorišne, muzičke predstave i likovne izložbe, posjeta istorijskim spomenicima, muzejima, sajmu knjiga i dr.
- Obavezni sadržaji vezani za stručno područje: stručne ekskurzije, posjete institucijama i preduzećima koja su stručno vezana za obrazovni program, posjete sajmovima informatike, tehnike i nastavne tehnologije, učešće na stručnim predavanjima i takmičenjima u poznavanju određenih oblasti, karijerna orijentacija i dr.
- Sadržaji po izboru učenika: učešće u raznim sekcijama (sportska, dramska, literarna, muzička, likovna, informatička, prva pomoć, saobraćajni propisi, Internet klub, preduzetnički klub i dr.)

5.4. STRUČNE EKSKURZIJE

- Stručne ekskurzije treba da omoguće učenicima uvid u tehničko-tehnološko, proizvodno, uslužno i radno okruženje u stvarnim uslovima iz oblasti sa kojima nisu bili u mogućnosti da se u potpunosti upoznaju u toku praktičnog obrazovanja. One omogućavaju učenicima dalju sociijalizaciju i razvoj pozitivnog odnosa prema kvalifiaciji za koju se obrazuju. Imaju značajnu ulogu i u profesionalnom informisanju i karijernom vođenju.
- Stručne ekskurzije se mogu organizovati kao kratkotrajne (1-3 sata), poludnevne i cjelodnevne. Mogu se organizovati u različitim periodina, u zavisnosti od faze realizacije modula ili oblasti. Stručne ekskurzije se planiraju u godišnjem planu rada nastavnika odnosno stručnih aktiva i dio su godišnjeg plana rada škole.
- Nastavnici koji organizuju i realizuju stručnu ekskurziju treba da:
  - pripreme učenike za ekskurziju - da ih upoznaju sa ciljevima i sadržajem ekskurzije
  - odrede način izvođenja ekskurzije, njenu strukturu, način obilaska, pitanja za nadležne osobe i dr.
  - sistematizuju stečena znanja učenika kroz zadatke, raspravu, refleksiju, prezentaciju i dr.

5.5. DODATNA I DOPUNSKA NASTAVA

- U školi se organizuje dodatna i dopunska nastava.
- Plan dodatne i dopunske nastave pripremaju nastavnici, odnosno stručni aktivi za svaki od modula ili grupu modula i razrađuju se u godišnjem programu rada škole.
- Učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama treba omogućiti punu socijalizaciju. U tom smislu nastavnici treba da planiraju načine za pomoć učenicima, u skladu sa iskazanim željama i potrebama učenika i individualinm razvojnim obrazovnim programom.
- Nadarenim učenicima treba organizovati dodatnu nastavu, pomoći im davanjem uputstava za individualno savlađivanje gradiva, uputiti ih na dodatnu literaturu i druge izvore, pomoći im pri radu u laboratorijama i slično, kao i organizovati dodatne časove.
- Za učenike koji postižu slabije rezultate u učenju treba organizovati dopunsku nastavu. Takođe, učenike sa boljim uspjehom treba podsticati da pomažu onim sa slabijim uspjehom i osmišljavati aktivnosti kroz koje se ta pomoć može realizovati.
- Sve aktivnosti vezane za pomoć učenicima treba da se nađu u godišnjem planu rada nastavnika.

6. NAČIN PRILAGOĐAVANJA OBRAZOVNOG PROGRAMA

6.1. PRILAGOĐAVANJE OBRAZOVNOG PROGRAMA DAROVITIM UČENICIMA

- Prema Strategiji za razvoj i podršku darovitim učenicima (2015-2019), predviđen je specifični cilj „Omogućiti obogaćivanje kurikuluma kao jedan od modela podsticanja darovitosti u školi".
- Kurikulum se obogaćuje po širini, ishodima i sadržajima učenja, kao i po dubini, metodama nastave/učenja koje treba da angažuju više misaone procese u obradi tih sadržaja, a u skladu sa sposobnostima, sklonostima, interesovanjima i motivacijom darovitih učenika. U procesu planiranja nastave, potrebno je da nastavnici pažljivo definišu ishode, sadržaje i metode učenja, koji će biti izazovni za darovite učenike i odgovarati njihovom stepenu razvoja, ali i biti povezani sa jezgrom modula. Sadržaji, kojima se obogaćuje program, treba da budu primjereni učenikovim interesovanjima, u cilju podsticanja njihove motivacije za rad i daljeg razvoja svih potencijala. Oni treba da budu dovoljno izazovni i raznovrsni da podstču više misaone procese. Naglasak treba staviti na sticanje temeljnih znanja, a ne samo činjenica, pri čemu tempo rada treba da bude fleksibilan i da odgovara brzini napredovanja svakog darovitog učenika. Važno je da nastavnici koriste interdisciplinarni pristup u nastavi, koji je zasnovan na integraciji problema iz različitih oblasti nauke, jer se tako podstiče želja darovitih učenika za proširivanjem i produbljivanjem znanja, kao i razvijanjem sposobnosti da reaguju na različite pojave.
- Planiranje i pripremanje nastave treba da sadrži različite pristupe poučavanja, različite metode učenja i, na kraju, različite načine prezentovanja onog što se naučilo. Nastavu treba organizovati tako da omogući učenicima da primjenjuju metode učenja kao što su: rješavanje problema, izrada projekata, istraživanja, kooperativno učenje, divergentno učenje i sl. Prilikom realizacije obogaćenog kurikuluma za redovnu nastavu, darovite učenike ne treba izdvajati iz odjeljenja, već im omogućiti individualan ili rad u grupi na zadacima i projektima uz stručno vođenje nastavnika. Postignuća u učenju se mogu unaprijediti kada daroviti učenici borave i uče u grupi onih sa sličnim sposobnostima i interesovanjima. Stoga je pored planiranja redovne nastave, potrebno sačiniti i plan rada dodatne nastave i sekcija slobodnih aktivnosti čijom će se realizacijom odgovoriti potrebama i interesovanjima darovitih učenika. U ovim planovima je potrebno posebno definisati ishode učenja koje podstiču više misaone procese (analiza, sinteza, evaluacija), kao i razvoj vještina.

6.2. PRILAGOĐAVANJE OBRAZOVNOG PROGRAMA UČENICIMA SA POSEBNIM OBRAZOVNIM POTREBAMA

- U skladu sa zakonom, obrazovni program za učenike sa posebnim obrazovnim potrebama može se izvoditi uz dodatne uslove i pomagala, prilagođenim izvođenjem i dodatnom stručnom pomoći, kako bi se obezbijedilo da ti učenici dobiju jednak obrazovni standard, definisan obrazovnim programom, u skladu sa njihovim individualnim mogućnostima.
- Škola je dužna da, u skladu sa zakonom donese individualni razvojno-obrazovni program za učenika sa posebnim obrazovnim potrebama. Individualnim razvojno-obrazovnim programom se određuju: oblici vaspitno-obrazovnog rada za vaspitno-obrazovne oblasti, odnosno predmete i module, način izvođenja dodatne stručne pomoći, prohodnost između programa, prilagođavanje u organizaciji nastave, ishodi učenja, kritrerijumi za dostizane ishoga učenja, provjeravanje i ocjenjivanje ishoda učenja i napredovanja učenika, kao i raspored časova.
- Za pripremu, primjenu, praćenje i prilagođavanje programa, škola obrazuje stručni tim koji čine: nastavnici, stručni saradnici škole ili resursnog centra, uz učešće roditelja.
- Individualni razvojno-obrazovni program se može u toku godine mijenjati, odnosno prilagođavati u skladu sa napretkom i razvojem učenika.

6.3. PRILAGOĐAVANJE OBRAZOVNOG PROGRAMA OBRAZOVANJU ODRASLIH

- Obrazovni programi se prilagođavaju odraslima po obimu, organizaciji i trajanju. Prilikom prilagođavanja programa odraslim polaznicima škola treba da vodi računa o njihovim ranije stečenim znanjima, radnom i životnom iskustvu i specifičnostima učenja odraslih.
- Prilagođeni plan i program, treba na kraju obrazovanja da omogući polazniku sticanje kvalifikacije nivoa obrazovanja i stručnih kvalifikacija, koje su predviđene obrazovnim programom.
- Kvalifikacija nivoa obrazovanja Frizer/ Frizerka, može se steći kroz vanredno obrazovanje.
- U skladu sa zakonom, vanredni učenik je obavezan da pohađa pripremnu nastavu koja može biti organizovana kao instruktivno-konsultativna, kao grupna nastava za koju je definisan raspored realizacije predmeta, modula ili tema u okviru modula ili kao kombinacija ova dva modela.
- Ukupan fond časova za pojedine razrede ne može biti manji od 50% ukupnog godišnjeg broja časova za obrazovni program, ukoliko se učenici obrazuju nakon završetka osnovnog obrazovanja.
- Ukoliko su učenici završili obrazovanje po obrazovnom programu srednje škole, u skladu sa zakonom, njima se priznaju predmeti odnosno moduli koje su uspješno završili, ukoliko su njihov sadržaj i trajanje odgovarajući. U tom slučaju, broj časova od najmanje 50% ukupnog godišnjeg broja časova, određuje se u odnosu na ukupan godišnji broj časova predmeta i modula koje učenici nijesu prethodno izučavali ili ih nijesu uspješno završili.
- Za svakog učenika škola treba da utvrditi listu predmeta (dopunskih, diferencijalnih), modula ili tema u okviru modula za koje je potrebno da učenik pohađa pripremnu nastavu, kao i broj časova pripremne nastave (obim nastave pojedinih tema). Škola treba da upozna učenika o seminarskim i grafičkim radovma, projektnim i pisanim zadacima koje treba da uradi. Sagledavanjem liste predmeta, modula ili tema u okviru modula, škola formira grupe kandidata za pripremnu nastavu.
- Škola treba da organizuje časove pripreme kandidata za pojedine dijelove stručnog ispita, kao i za izradu stručnog rada, koja može biti organizovana kao instruktivno-konsultativna.
- Škola je dužna da vodi odgovarajuću evidenciju o svakom učeniku.

7. REFERENTNI PODACI

Naziv dokumenta: Obrazovni program Frizer

Kod dokumenta: OP-120030-FRIZ

Datum usvajanja dokumenta: 21. jun 2018. godine

Sjednica nadležnog Savjeta na kojoj je dokument usvojen: III sjednica Nacionalnog savjeta za obrazovanje

Radna grupa za izradu dokumenta:

1. Zoran Vukčević, VKV frizer, direktor „Kuća mode i ljepote“ d.o.o. Podgorica
2. Suad Lukačević, VKV frizer, predsjednik Saveza frizera Crne Gore, direktor Samostalne frizerske radnje „Style“
3. Zagorka Ivanović, frizer, nastavnik, JU Srednja stručna škola „Spasoje Raspopović“ Podgorica
4. Milka Obradović, profesor srpskog jezika i književnosti, nastavnik, JU Srednja stručna škola „Spasoje Raspopović“ Podgorica
5. Jelena Vukčević, frizer, nastavnik, JU Srednja stručna škola Cetinje
6. Sandra Kovačević, diplomirani inženjer tehnologije, nastavnik, JU Srednja stručna škola „Spasoje Raspopović“ Podgorica
7. Danijela Stjepčević-Laušević, diplomirani grafičar, nastavnik, JU Srednja stručna škola „Spasoje Raspopović“ Podgorica
8. Jasmina Cicmil, frizer, nastavnik, JU Srednja stručna škola Nikšić
9. Sonja Gledić, diplomirani grafičar, nastavnik, JU Resursni centar za sluh i govor "Dr Peruta Ivanović" Kotor
10. Anita Nikolić, frizer, nastavnik, JU Resursni centar za sluh i govor "Dr Peruta Ivanović" Kotor
11. Senka Savović, frizer, nastavnik, JU Srednja stručna škola „Spasoje Raspopović“ Podgorica
12. Sanida Laković, frizer, nastavnik, JU Srednja stručna škola Bar
13. Driton Malhodžić, profesionalni master u nastavi biologije i hemije za niže i srednje obrazovanje, nastavnik, JU Srednja mješovita škola „Bratstvo-jedinstvo“ Ulcinj
14. Danica Šanković, VKV kreator muških frizura, nastavnik, JU Srednja mješovita škola „Ivan Goran Kovačić“ Herceg Novi
15. Ranka Lučić, VKV frizer kreator, nastavnik, JU Srednja mješovita škola „Ivan Goran Kovačić“ Herceg Novi
16. Dalida Ćeranić, kreator ženskih frizura, nastavnik, JU Srednja stručna škola Berane
17. Indira Šahman, kreator ženskih frizura, nastavnik, JU Srednja stručna škola Berane
18. Bojan Anđić, kreator muških frizura, nastavnik, JU Srednja stručna škola – Berane
19. Andrijana Bogetić, profesor sociologije, nastavnik, JU Srednja stručna škola Nikšić
20. Dijana Kostović, diplomirani ekonomista, nastavnik, JU Srednja mješovita škola „Danilo Kiš“ Budva
21. Srđan Obradović, diplomirani pravnik, koordinator u Odjeljenju za istraživanje i razvoj kvalifikacija, Centar za stručno obrazovanje
22. Vjera Mitrović Radošević, diplomirani psiholog, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za istraživanje i razvoj kvalifikacija, Centar za stručno obrazovanje
23. Jelena Knežević, diplomirani psiholog, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za istraživanje i razvoj kvalifikacija, Centar za stručno obrazovanje
24. Radoje Novović, diplomirani pedagog, načelnik Odsjeka za istraživanje i razvoj obrazovnog sistema, Zavod za školstvo
25. Mr Zoran Lalović, magistar psihologije, savjetnik u Odsjeku za istraživanje i razvoj obrazovnog sistema, Zavod za školstvo

Koordinator:

Milena Dragović, diplomirani ekonomista - menadžer u hotelijerstvu, samostalni savjetnik II u Odjeljenju za istraživanje i razvoj kvalifikacija, JU Centar za stručno obrazovanje

Ostale informacije:

Lektura: Magdalena Jovanović, samostalni savjetnik I za odnose sa javnošću, organizaciju događaja i lektorisanje, Centar za stručno obrazovanje

Dizajn i tehnička obrada: Danilo Gogić, savjetnik I – administrator, Centar za stručno obrazovanje